

POWIAT KARTUSKI

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

83-300 Kartuzy, ul. Mściwoja II 20

Tel. / fax. 58 685 33 20, 684 00 82.

e-mail: sekretariat@pcprkartuzy.pl

[http:// www.pcprkartuzy.pl](http://www.pcprkartuzy.pl)

Sprawozdanie

z działalności

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

w Kartuzach

za 2024 rok

wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2025

Kartuzi, marzec 2025 r.

Wprowadzenie

Stosownie do zapisów art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności Centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach jako jednostka organizacyjna powiatu kartuskiego utworzona na mocy uchwały Nr VI/24/99 Rady Powiatu Kartuskiego z dnia 25 marca 1999 r. realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej, wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy jak również w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz ich wsparcia na podstawie programów celowych PFRON. Ponadto w oparciu o uchwałę Rady Powiatu Kartuskiego Nr XXXVI/266/06 z dnia 13 czerwca 2006 r. prowadzi Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach.

Starosta Kartuski zarządzeniem nr 58 / 11 z dnia 8 września 2011 r. wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie kartuskim.

Grzegorz Mikiciuk

Dyrektor PCPR w Kartuzach

/podpisano elektronicznie/

SPIS TREŚCI

I.	Zatrudnienie w 2024 roku	3
II.	Sprawozdanie finansowe za 2024 rok	4
III.	Realizacja działań w zakresie pieczy zastępczej w roku 2024	6
IV.	Poradnictwo specjalistyczne w 2024 roku	37
	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych	40
	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych behawioralnie	44
V.	Realizacja zadań w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, programy celowe PFRON w 2024 roku	54
	Realizacja programu PFRON „Aktywny samorząd” w 2024 roku	59
	Finansowanie i nadzór nad działalnością WTZ	60
	Domy Pomocy Społecznej w Kobysewie oraz w Stężycy	63
	Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie	67
VI.	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach w 2024 roku	69
VII.	Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych i programów	72
VIII.	Doradztwo Metodyczne i Szkolenia Kadry Pomocy Społecznej w 2024 roku	78
	Załącznik do sprawozdania – wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej w powiecie kartuskim na rok 2025	86

I. Zatrudnienie w 2024 roku

Wszechstronny i złożony charakter udzielanych świadczeń oraz wsparcia wymaga zatrudnienia odpowiednich specjalistów. Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2024 roku wyniósł 40,25 etaty (tj. 42 pracowników), w tym 4 osoby są na urloпах wychowawczym, rodzicielskim i macierzyńskim. Wśród zatrudnionych 6 osób posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi 14,3%.

Nadzór merytoryczny nad działalnością PCPR sprawuje Wydział Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Tabela 1. Struktura wykształcenia pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach

Lp.	Wykształcenie	Liczba osób
1	Zasadnicze	1
2	Średnie	9
3	Licencjat	2
4	Magisterskie	30
5	Podyplomowe	14

Tabela 2. Struktura zatrudnienia pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach

Lp.	Komórki organizacyjne/ stanowiska pracy	Liczba osób zatrudnionych
1	Dyrektor	1
2	Dział Organizacyjny	8
3	Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej	12
4	Dział Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej	4
5	Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym	4
6	Dział Księgowości	3
7	Centrum Interwencji Kryzysowej	1
8	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	7
9	Samodzielne stanowisko Radcy Prawnego	1
10	Samodzielne stanowisko główny specjalista ds. kadr i płac	1
Łącznie:		42

I. Sprawozdanie finansowe za 2024 rok

Dział 852 rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Można Inaczej

Plan	35 000,00 zł
Wydatki	24 999,83 zł
Otrzymana dotacja:	25 000,00 zł

Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc

Plan	13 200,00 zł
Wydatki	13 178,00 zł
Otrzymana dotacja:	13 200,00 zł

Dział 852 rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Plan	2 992 923,00 zł
Wydatki	2 799 459,22 zł
w tym:	
- wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi	2 153 580,56 zł
- działalność PCPR	444 122,76 zł
- dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 20024-2027	201 755,90 zł

Dział 852 Rozdział 85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej

Centrum Interwencji Kryzysowej

Plan	580 609,00 zł
Wydatki	549 693,17 zł
w tym:	
- wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi	147 175,69 zł
- działalność CIK	392 322,43 zł
- mieszkanie treningowe	3 007,65 zł
- dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 20024-2027	7 187,40 zł

Dział 852 rozdział 85231 Pomoc dla cudzoziemców

Plan	45 661,00 zł
Wydatki	41 455,50 zł
Otrzymana dotacja:	45 661,00 zł

Dział 852 Rozdział 85295 pozostała działalność

Plan	3 596,00 zł
Wydatki	3 596,00 zł
Otrzymana dotacja (POMOST):	3 596,00 zł

Dział 853 Rozdział 85321 Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności

Plan	1 223 220,00 zł
Wydatki	1 095 132,91 zł
w tym:	
wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi	647 596,60 zł
działalność	447 536,31 zł
Otrzymana dotacja z Urzędu Wojewódzkiego:	1 097 220,00 zł

Dział 853 Rozdział 85395 pozostała działalność**Fundusz pomocy Ukraina**

Plan	15 872,00 zł
Wydatki	10 217,06 zł

Dział 855 rozdział 85508 Rodziny zastępcze

Plan	9 914 549,00 zł
Wydatki	9 788 371,55 zł

w tym:

- wynagrodzenia bezosobowe dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, osoby do pomocy, rodziny pomocowe wraz z pochodnymi	3 077 295,61 zł
- wynagrodzenie koordynatorów wraz z pochodnymi	702 016,27 zł
- wynagrodzenie pracowników pieczy zastępczej	543 090,08 zł
- cudzoziemiec (dotacja)	33 250,48 zł
- świadczenia na utrzymanie dziecka w pieczy rodzinnej	3 599 935,91 zł
- świadczenia na kontynuowanie nauki	94 894,65 zł
- pomoc na usamodzielnienie	92 829,00 zł
- pomoc na zagospodarowanie	15 205,00 zł
- inne	941 764,16 zł
- zakup usług przez JST od innych JST	492 896,86 zł
- dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027	48 514,93 zł
- dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027	146 678,60 zł

Dział 855 rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo –wychowawczych

Plan	745 950,00 zł
Wydatki:	677 557,99 zł

w tym:

- świadczenia na kontynuowanie nauki	70 467,27 zł
- pomoc na pokrycie kosztów wynajmu pokoju	400,00 zł
- pomoc na usamodzielnienie	27 927,00 zł
- pomoc na zagospodarowanie	12 892,42 zł
- inne	0,00 zł
- zakup usług przez JST od innych JST	565 871,30 zł

Dział 855 rozdział 85595 Pozostała działalność**Klub Młodzieżowy**

Plan	65 304,00 zł
Wydatki:	64 088,65 zł

w tym:

- wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	37 724,13 zł
- działalność	26 364,52 zł

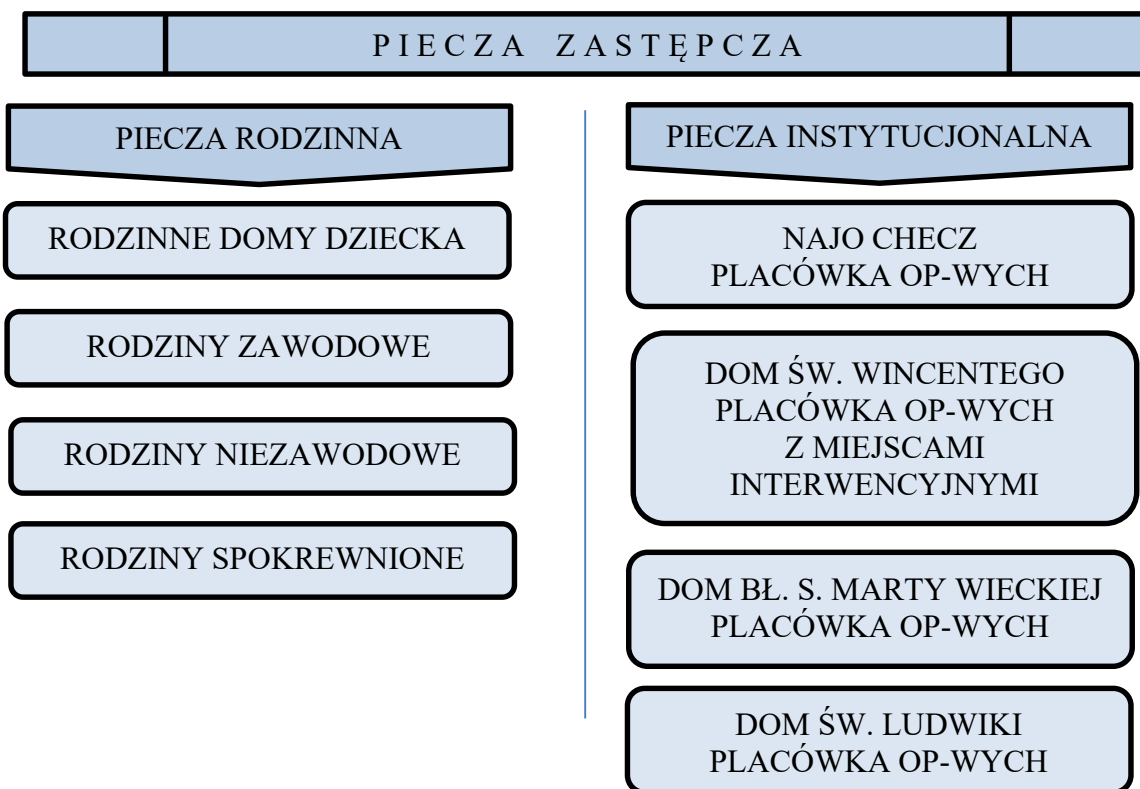
Fundusz pomocy Ukraina

Plan	12 343,00 zł
Wydatki	12 342,93 zł

II. Realizacja działań w zakresie pieczy zastępczej w roku 2024

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach jest organizatorem pieczy zastępczej na terenie powiatu kartuskiego, co wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz jest jednym z elementów powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Na mocy tych aktów prawnych Starosta Kartuski powierzył PCPR rolę organizatora pieczy zastępczej, wydzielając Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej oraz Dział świadczeń i pomocy instytucjonalnej. Działania obu struktur nastawione są na organizowanie najbardziej efektywnych oraz przyjaznych dziecku i jego rodzinie działań w zakresie pieczy zastępczej, co zgodne jest z polityką Państwa w tym obszarze. Z założenia piecza zastępcza ma charakter tymczasowy, a wdrażane rozwiązania mają na celu skrócenie okresu pobytu dziecka poza rodziną pochodzenia. Tym samym, PCPR jako organizator pieczy zastępczej, zajmuje się jej organizacją w sposób kompleksowy i całościowy.

Opieka nad dzieckiem w powiecie kartuskim jest realizowana w formie opieki rodzinnej i instytucjonalnej. Poniżej rodzaje pieczy:

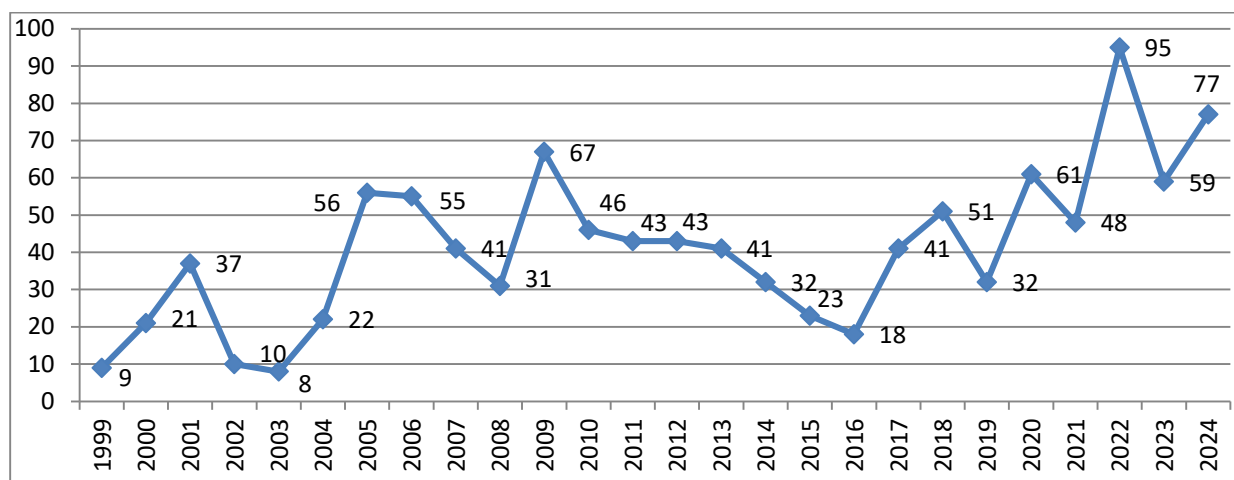

Od dnia 31 stycznia 2024 r. na podstawie umów zawartych pomiędzy Zarządem Powiatu Kartuskiego a Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego A’Paulo w Chełmnie realizowane jest zadanie zlecone polegające na prowadzeniu czterech placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie pieczy instytucjonalnej dla 56 dzieci. W ramach ww. umów na terenie Kartuz funkcjonują 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego (po 14 wychowanków każda) i 1 placówka łącząca funkcję socjalizacyjną i interwencyjną (12 + 2) - spełniające warunki określone w art. 106 ww. ustawy, posiadające zezwolenia Wojewody Pomorskiego wydane w dniu 23 stycznia 2019 r. na czas nieokreślony oraz zezwolenie Wojewody Pomorskiego z dnia 30 stycznia 2024 r. Umowy zawarte w styczniu 2024 r. obowiązują do stycznia 2029 r.

Jednakże w związku z tym, że ilość miejsc w placówkach od kilku lat jest niewystarczająca, Powiat Kartuski podjął działania celem powołania kolejnej placówki, prowadzonej przez podmiot niepubliczny. W 2024 roku ogłoszono przetarg na budowę dwóch nowych obiektów z przeznaczeniem na placówki opiekuńczo-wychowawcze z miejscami socjalizacyjnymi i interwencyjnymi oraz w grudniu 2024 r. zawarto umowę z wykonawcą.

Dynamikę umieszczeń dzieci w środowiskach zastępczych na przestrzeni lat działalności PCPR pokazuje wykres nr 1. Wynika z niego, że poza krótkim okresem pomiędzy 2010 a 2016 rokiem, kiedy liczba umieszczeń utrzymywała się na podobnym poziomie z tendencją malejącą, to charakterystyczna jest fluktuacja – po okresach spadku liczby umieszczeń następuje gwałtowny wzrost. Podkreślić należy, że nadal nie są to wszystkie dzieci wymagające zabezpieczenia, tylko przypadki niecierpiące zwłoki w ocenie kuratorów.

Wykres 1. Liczba dzieci z terenu powiatu kartuskiego umieszczonych w zastępczych formach opieki w latach 1999 – 2024

W roku sprawozdawczym **zabezpieczono w pieczy zastępczej - 77 dzieci**, w tym 52 dzieci trafiło do pieczy rodzinnej, a 25 dzieci trafiło do pieczy instytucjonalnej. Oprócz nowych dzieci przyjętych do rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w pieczy zastępczej w roku 2024 łącznie przebywało 289 dzieci, co obrazuje tabela nr 3.

Tabela 3. Liczba dzieci w pieczy zastępczej w 2024 roku - stan na 31.12.2024 r.

Lp.	Wyszczególnienie form pieczy	Liczba rodzin i placówek	Liczba dzieci korzystających
1	Rodziny zawodowe.	10	24
2	Rodziny zawodowe o charakterze pogotowia.	2	7
3	Rodziny zawodowe specjalistyczne.	-	-
4	Rodziny niezawodowe.	33	55
5	Rodziny spokrewnione.	49	85
6	Rodzinne domy dziecka.	9	60
7	Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego.	4	58
Razem			289

AKTUALNA DIAGNOZA SPOŁECZNA

W roku 2024 pojawiły się i nasiliły nowe problemy społeczne o zasięgu globalnym, mające pośredni wpływ na funkcjonowanie rodzin – przedłużająca się wojna w Ukrainie i wojna w strefie Gazy, niepokoje związane z migracją ludności i ogólnoświatowym terroryzmem. Od czasu wybuchu wojny w Ukrainie i niekontrolowanym napływem uchodźców wojennych wzrosła znacząco przestępczość na terenie naszego powiatu, niestety jest to trend ogólnopolski. Pojawiły się konsekwencje psychologiczne, społeczne i ekonomiczne konfliktów zbrojnych.

Ponadto, powróciły „stare” problemy. Po stronie rodzin nadal nasilają się problemy związane z uzależnieniami, aktualnie to już nie tylko alkohol, ale także inne używki, w tym narkotyki, co ze względu na nielegalność tych substancji łączy się również z występowaniem przestępczości w rodzinach. Ponadto rodzinom brakuje jasnych autorytetów, zarówno w rodzinach pochodzenia jak i w życiu społecznym. Zagubiono wartości etyczne i moralne, nie wiadomo, co jest dozwolone a co nie, w związku z tym granice rodzin oraz dozwolonych zachowań poluzniają się. Rodzice nie poświęcają dzieciom wystarczająco dużo czasu i uwagi, nie mają kompetencji, aby ten czas spędzać w sposób atrakcyjny i nasycony emocjonalnie, w bliskości, w związku z czym wygodne jest kiedy dzieci „zajmują się sobą”, a później uciekają w „świat wirtualny” albo w niekorzystne

środowisko rówieśnicze. Rodzice nie mają pomysłu ani potrzeby aby być blisko ze swoimi dziećmi. Zmieniła się również struktura socjalno-bytowa rodzin i ich potrzeba korzystania z systemu. Świadczenia typu 500+ (obecnie 800+) i pochodne nie są zależne od sytuacji rodziny, a wnioski składane są przez Internet bez weryfikacji sytuacji osobistej wnioskodawcy. W związku z tym pojawiły się rodziny „migrujące” z dużymi problemami, jednakże nie figurujące w systemach pomocy społecznej, korzystające jedynie ze świadczeń wychowawczych, unikające kontaktu ze służbami. Sytuacja na rynku pracy również sprzyja takiemu rozwiązaniu – mężczyźni często są w stanie uzyskać stosunkowo wysokie dochody, bez umowy, co dodatkowo obniża motywację czy konieczność współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej. Korzystanie z pomocy społecznej jest dobrowolne i wymaga pewnej refleksyjności i realistycznej oceny własnej sytuacji, zasobów i problemów. Większość rodzin takiej refleksyjności nie posiada, uważa, że prawidłowo realizuje swoją funkcję i nie sięga po narzędzia pomocy społecznej, aby nie zrobić sobie kłopotów (w czym jest pewna sprzeczność). Pracownicy socjalni nie mają ustawowych kompetencji i narzędzi, aby przyjąć do pracy socjalnej rodzinę, która wyraźnie sobie tego nie życzy. W związku z tym, rodziny takie często pozostają „niewidzialne” dla systemu i dopiero kiedy dochodzi do drastycznej sytuacji np. interwencji Policji ujawnia się poziom zniszczenia emocjonalnego i często nieodwracalne szkody. Sytuacja ta sprawia również, że brakuje ważnych informacji dotyczących rodziny, jej funkcjonowania oraz poziomu rozwoju dzieci w tej rodzinie.

Rodzice, którzy sami wychowali się w dysfunkcyjnych środowiskach często nie posiadają umiejętności i kompetencji wychowawczych, jak również dysfunkcyjne funkcjonowanie rodziny uważają za normalne i prawidłowe. W związku z czym często powielają schematy funkcjonowania swoich rodziców i dziadków. Ponadto, ich rodzice lub dziadkowie w dobrej wierze wprowadzają w błąd służby, tym samym kładąc własne poczucie winy z przeszłości i podtrzymując wizję prawidłowego funkcjonowania rodziny, jej integralności i zamknięcia na ingerencję służb. Młode osoby wchodzące w dorosłe życie nie mają prawidłowych wzorców rodzinnych, ale również podstawowej wiedzy na temat mechanizmów psychologicznych i biologicznych dotyczących funkcjonowania człowieka (m. in. brak organizacji psychologicznej prowadzącej do kontroli własnego życia – przekonania, że uzależniony mąż „trafia się” i trzeba z tym żyć). Seksualność człowieka jest nieokiełznaną siłą, której trzeba się poddać, w związku z czym ze związków tych pojawiają się dzieci w sposób co najmniej niekontrolowany. Zmiana na stanowisku dyrektora placówek dokonana w sierpniu 2024 r. (na osobę świeżką – z ponad 20 letnim doświadczeniem w pracy) rodzi nadzieję na zmiany w podejściu do tematu seksualności, wpływu zachowań seksualnych na zdrowie człowieka, prawa do ochrony własnych praw reprodukcyjnych poprzez

np. antykoncepcję. Nadal ogromnym problemem jest brak planowania w zakresie dietności oraz wielodzietne rodziny, które mimo stosunkowo dobrej sytuacji materialnej są niewydolne wychowawczo i opiekuńczo.

Stosunkowo dobra sytuacja materialna rodzin (dostęp do świadczeń, wysokie zarobki z branży budowlanej) pokazała, że to nie sytuacja materialna jest problemem polskich rodzin. Na czoło wysuwają się innego rodzaju problemy. Są to: nadal w dużym stopniu uzależnienia, brak kompetencji i ogólna niewydolność wychowawcza, brak więzi emocjonalnej w rodzinach. Wskazuje to na potrzebę pracy z rodziną w zupełnie innych zakresach niż dotychczas. W miejsce potrzeb materialnych, które są stosunkowo dobrze zabezpieczane wysuwa się potrzeba psychoterapii, psychoedukacji, pracy wielospecjalistycznej. Mimo szeroko zakrojonej edukacji w tym zakresie i pomocy, nadal duży problem stanowi przemoc domowa, w tym przemoc pomiędzy partnerami, której świadkami są dzieci.

Kolejnym problemem są trudności osobiste i psychiczne przeżywane bezpośrednio przez dzieci, niemające wystarczającego wsparcia w dorosłych – zarówno w rodzinach pochodzenia, jak i systemie edukacji. Znacząco nasiliły się zaburzenia depresyjne, lękowe itp. u dzieci i młodzieży, oraz zachowania suicydalne – mimo wprowadzenia wielu nowych form pomocy specjalistycznej (np. poradnie zdrowia psychicznego z pierwszego poziomu referencyjności, pomoc środowiskowa, zwiększenie ilości punktów pomocy psychologicznej, pojawienie się na rynku większej ilości prywatnych praktyk psychologicznych) nadal wielu rodziców ma problem z dostępem do pomocy specjalistycznej dla dzieci. Rodzice często nie widzą też zasadności udzielania takiej pomocy, szczególnie odpłatnie; mówi się o zapaści w psychiatrii dziecięcej – faktycznie w sytuacjach ekstremalnych niemożliwością jest pozyskanie miejsca w szpitalu psychiatrycznym. Często służbom pracującym na rzecz rodziny wydaje się, że umieszczenie dziecka w pieczy będzie pewnym rozwiązaniem, ponieważ rodzina zastępcza lub placówka ma lepszy dostęp do pomocy specjalistycznej, co nie jest prawdą; natomiast istotny jest czynnik stabilności środowiska rodzinnego czy instytucjonalnego.

Powyższe przyczyny spowodowały, że rok 2024 zakończył się jeszcze wyższą ilością umieszczeń niż 2023. Nadal nie wszystkie dzieci otrzymały zabezpieczenie, nadal jest „lista oczekujących”, w tym dzieci, co do których wydano już postanowienie i pozostaje ono niezrealizowane. Warto dodać, że aktualna sytuacja związana z miejscami w pieczy zastępczej jest dramatycznie trudna i dokonane umieszczenia dotyczą najtrudniejszych sytuacji rodzinnych. Z pewnością w ocenie pracowników socjalnych, jak i kuratorów sądowych sprawujących nadzór nad rodzinami, dużo więcej dzieci jest w trudnej sytuacji wymagającej tak

poważnej ingerencji we władzę rodzicielską, jaką jest odebranie dziecka ze środowiska rodzinnego. Dodatkową trudność stanowi fakt, że z powodu braku miejsc w profesjonalnej pieczy zastępczej, kuratorzy sądowi poszukiwali się interwencyjnymi umieszczeniami pod opieką członków najbliższej rodziny dziecka. Niestety ta forma opieki nie sprawdza się, ponieważ interwencyjnie utworzone rodziny zastępcze w osobach dziadków czy dorosłego rodzeństwa zazwyczaj same stanowią niewydolne środowisko wychowawcze, nie stawiają jasnych granic rodzicom, a często pozostają z nimi w konflikcie, nie chronią dzieci przed dalszym krzywdzeniem przez rodziców i sytuacje takie wymagają szybkiego przeniesienia dzieci. Spokrewnione rodziny nie są chętne do podnoszenia własnych kompetencji, nie chcą uczestniczyć w proponowanych formach pomocy, a ich poziom funkcjonowania i częste uzależnienie od systemu pomocy społecznej spowodowują, że sytuacja umieszczonych tak dzieci niewiele się poprawia lub wcale. Ilość takich ustanawianych „ad hoc” sukcesywnie rośnie. Sytuacja ta powoduje, że powiat ma dobre wskaźniki deinstytucjonalizacji – ponieważ ilość miejsc w placówkach jest stała, a rodziny zastępcze w takiej formie są ustanawiane na bieżąco wedle potrzeb. Natomiast, co podkreślano wyżej, jest to opieka niskiej jakości i często eskalująca problemy dzieci, zamiast zapewniania im bezpiecznego środowiska. Jako środek zaradczy przeprowadzono spotkanie szkoleniowe na temat wymogów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla kuratorów sądowych i sędziów rodzinnych. Podczas spotkania ustalono, że kuratorzy podczas diagnozowania potencjalnych kandydatów do podjęcia się opieki nad dziećmi z rodziny będą brali pod uwagę nie tylko bieżącą potrzebę (oceniając krewnych jako „trochę” lepszych niż rodzice biologiczni), a również wymagania ustawodawcy. Rozwiązanie to nie zawsze ma zastosowanie, ponieważ czasami istnieje konieczność natychmiastowego zabezpieczenia dzieci, a miejsc w pieczy zastępczej nie ma. Kuratorzy powierzają dziecko pod opiekę „na chwilę”, natomiast ta tymczasowa sytuacja przedłuża się do kilku - kilkunastu miesięcy ze względu na brak innych miejsc przy jednoczesnym braku poprawy sytuacji życiowej ze strony rodziców.

Wydłuża się również czas pobytu dzieci w pieczy. Wydaje się, że po umieszczeniu małoletnich w pieczy zastępczej, rodzice tracą zainteresowanie odzyskaniem opieki nad dziećmi. Ograniczają się do utrzymywania sporadycznego kontaktu, nie angażując się w proces wychowawczy – powierzają to placówce lub rodzinom zastępczym. Pozostają bierni, nie zmieniają swojej sytuacji życiowej ani nie podnoszą kompetencji opiekuńczych. W związku z tym, więzi emocjonalne rozluźniają się. Im więcej czasu upływa od umieszczenia dziecka, tym mniejsze szanse i zainteresowanie rodziców powrotem dzieci pod ich opiekę.

Trudnością dla organizatora pieczy, a także dla dzieci przebywających w pieczy są zachowania rodziców, pozornie mające na celu odzyskanie opieki. Przejawiają się na przykład poprzez składanie rozmaitych pism, wniosków i skarg do różnych instytucji, niepopartych realnym działaniem na rzecz powrotu dziecka. Takie zachowania nie wpływają bezpośrednio na stan psychiczny dzieci, natomiast zaciemniają i przedłużają toczące się postępowania. Dla dzieci natomiast raniące są obietnice rodziców o podjętych działaniach (np. o leczeniu a potem zamieszczenia w portalu społecznościowym zdjęcia z napojem alkoholowym) lub rychłym powrocie do domu. Coraz częściej zdarza się, że dzieci bywają bardziej przerażone tą obietnicą i od opiekunów zastępczych oczekują zapewnień, że tak się nie stanie.

Nowym zjawiskiem są dzieci pochodzące z innych krajów (głównie bloku wschodniego, ale nie tylko uchodźcy wojenni z Ukrainy). Wydaje się, że w tych krajach jest inny standard opieki nad dziećmi i wyższa tolerancja dla patologii społecznych takich jak uzależnienia od alkoholu lub/i przemoc wobec dzieci. Skutkiem tego jest fakt, że kiedy dzieci te trafiają do polskiego systemu m. in. edukacji, diagnozuje się wg polskich przepisów zaniedbania i następuje konieczność udzielenia zabezpieczenia.

Tabela 4. Powód umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w roku 2024

Lp.	Powód umieszczenia	Ilość dzieci
1	Nadużywanie alkoholu, narkotyków i innych środków.	17
2	Zaniedbania i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.	29
3	Sieroctwo/pólsieroctwo.	4
4	Pobyt za granicą rodziców.	0
5	Długotrwała choroba rodziców.	0
6	Przemoc.	9
7	Pobyt rodzica w zakładzie karnym.	0
8	Pozostawienie dziecka w szpitalu, pozostawienie dziadkom	2
9	Pozostawienie dziecka w „oknie życia”.	0
10	Niepełnoletność rodziców.	0
11	Inne (np. przeniesienie z pieczy rodz. do inst.).	15
12	Dzieci cudzoziemców.	1
Razem		77

Jak pokazuje powyższa tabela, niezmiennie od wielu lat obserwujemy, że najczęstszą przyczyną umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej jest uzależnienie od alkoholu, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza oraz przemoc, a niejednokrotnie te czynniki łącznie. Dramatycznie

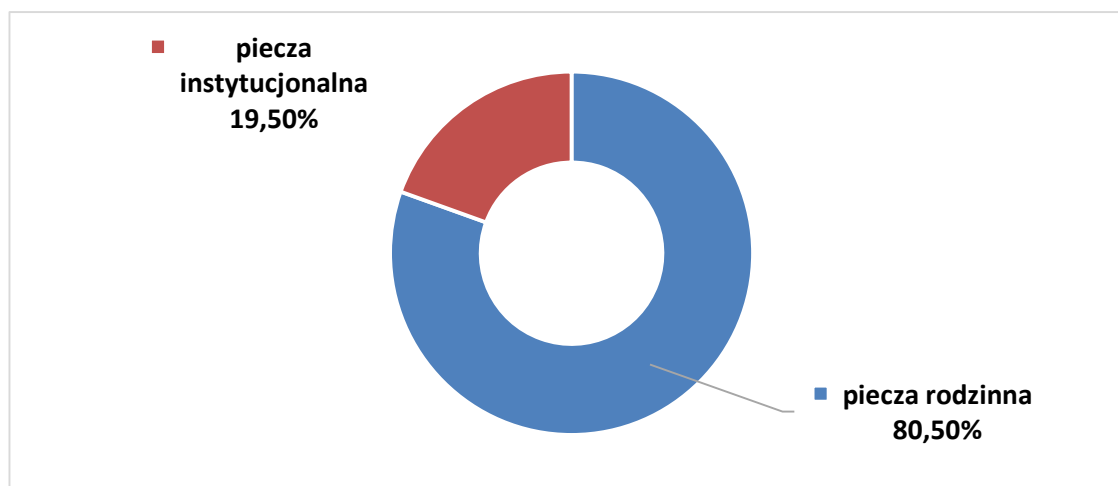
wzrosła ilość obserwowanych u dzieci zaburzeń potraumatycznych wywołanych przemocą seksualną w drastycznym wydaniu, gdzie prawdopodobnym sprawcą niekiedy był ktoś z rodziców, ale krewny za cichym przyzwoleniem rodziców. Ukazuje to dramatyczne zależności w rodzinach, systemy rodzinne funkcjonujące od pokoleń w sposób patologiczny, niemożność rodziców do ochrony własnych dzieci. Ciągłe zastanawia fakt, dlaczego niektóre dzieci są tak długo pozostawiane w rodzinach pochodzenia, ignorowane są sygnały o nieprawidłowościach (np. zespół FAS jest bardzo charakterystyczny wizualnie, pracownik socjalny powinien rozpoznać go wstępnie bez udziału specjalisty, stwierdzenie takiego zespołu ewidentnie oznacza, że matka dziecka piła alkohol w czasie ciąży). To z kolei oznacza, że albo jest tak uzależniona, że nie potrafiła się powstrzymać, albo ma tak małą wiedzę, co by oznaczało że w ogóle ma niskie kompetencje opiekuńcze itd. W ocenie Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, stwierdzając po poziomie zaburzeń dzieci trafiających do pieczy, w pracy socjalnej jest zbyt duża tolerancja dla zachowań krzywdzących wobec dzieci, ciągle powielany jest model chronienia dorosłego, a nie dziecka oraz zbyt mała wnikliwość w analizowaniu sytuacji rodziny i zgłaszania takich spraw do sądu. Wydaje się, że szczególnie w sytuacji kiedy jest mało dostępnych miejsc w pieczy zastępczej to na pracę socjalną i asystenturę powinien być kładziony szczególny nacisk. Nie jest rozwiązaniem wyjęcie dzieci z ich środowisk i zabezpieczenia w środowiskach zastępczych. Praca socjalna i asystentura powinny być intensywne, prowadzone przez zaangażowane osoby, z dostępnością wielomodalnych narzędzi i środków, a celem powinno być utrzymanie dziecka w środowisku rodzinnym. Ale nie w patologiczny sposób, ukrywając dysfunkcje, tylko wyprowadzając rodzinę z jej trudności. Natomiast zabezpieczenia powinny być orzekane w sytuacjach gdzie wyczerpano wszystkie środki i zasoby rodziny.

Rok 2024 zakończył się kolejką 23 dzieci oczekujących na pilne wskazanie środowiska zastępczego.

W dalszym ciągu utrzymuje się tendencja, że w pierwszej kolejności dzieci kierowane do pieczy umieszczane są w rodzinach zastępczych. Do placówek trafiają dzieci powyżej 10 roku życia, co pokazuje wykres nr 2. Aktualnie nie jest możliwe umieszczenie nastolatków w rodzinnej pieczy zastępczej, po pierwsze ze względu na brak miejsc, po drugie ze względu na wysoki poziom zaburzeń i demoralizacji, zarówno u dzieci już przebywających, jak i tych napływających do pieczy. Stąd ogromny lęk opiekunów zastępczych przed przyjmowaniem do opieki starszych dzieci. Jednocześnie, opiekunowie czują, że nie funkcjonuje przyjęcie dziecka „na próbę” i pozostawienie go w pieczy rodzinnej, jeśli uda się stworzyć skuteczny plan pomocy dla tego dziecka i zafunkcjonuje ono prawidłowo, nawiąże dobre relacje z innymi wychowankami.

Natomiast opiekunowie oczekują, że w sytuacji niepowodzenia (tj. pogłębiającej się demoralizacji, stwierdzenia zaburzeń zagrażających pozostałym wychowankom – np. osobowość nieprawidłowo kształtująca się) będzie możliwość zmiany środowiska zastępczego na instytucjonalne. W 2024 roku takie rozwiązanie przyjęto dla szóstki dzieci ze względu na zagrożenie dla innych wychowanków oraz zaburzenia psychiczne.

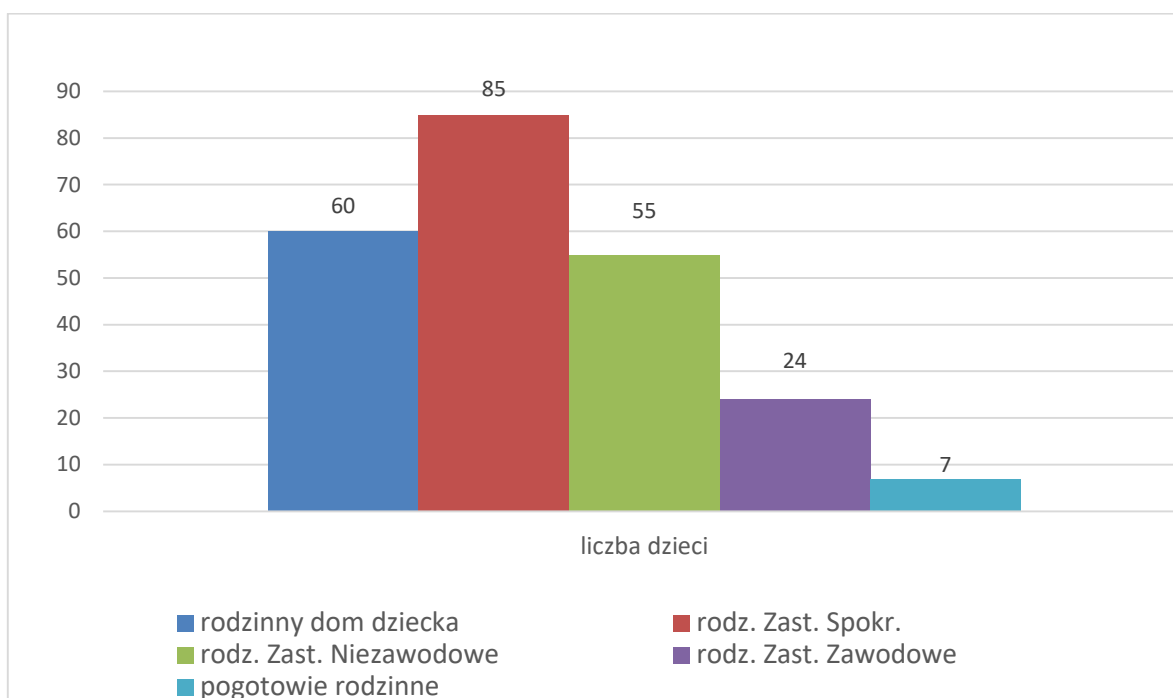
Wykres 2. Procentowy udział dzieci przebywających w pieczy zastępczej w roku 2024

Struktura rodzinnego środowiska zastępczego wskazuje na przewagę ilości dzieci przebywających w niezawodowych rodzinach zastępczych, aczkolwiek w ostatnim czasie trend ten wyrównuje się na korzyść rodzin spokrewnionych z dzieckiem. Niestety, jak nadmieniono na wstępie, rodziny spokrewnione zazwyczaj mają niskie kompetencje wychowawcze, same żyją w trudnych warunkach bytowych, mają też utrudnioną możliwość korzystania ze specjalistycznego wsparcia (np. nie dysponują własnym pojazdem). Często negują potrzebę otaczania dzieci fachową pomocą np. psychiatry czy psychologa, ponadto zdarza się, że w sytuacji odkrycia krzywdzenia dziecka negują ten fakt, próbują go umniejszyć czy ukryć celem ochrony rodzica dziecka, który jest ich dzieckiem. Na sytuację taką składa się mnóstwo czynników psychologicznych – m. in. zaprzeczanie krzywdzie dziecka, własne poczucia winy, lęk przed konsekwencjami prawnymi. Wydaje się przy uznaniu, że konieczne jest podtrzymywanie więzi z rodziną pochodzenia oraz tożsamości dziecka, jednak w wielu sytuacjach korzystniejsze jest umieszczanie dzieci w niespokrewnionych środowiskach zastępczych, gdzie jakość opieki jest wyższa.

Ilość dzieci przebywających w poszczególnych formach pieczy obrazuje wykres nr 3.

Wykres 3. Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej w roku 2024

DEFICYT MIEJSC W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Nadal znaczącą trudność w kształtowaniu systemu pieczy zastępczej stanowi brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a w szczególności rodzin specjalistycznych. Rok 2024 zakończył się brakiem miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej, jednym niewykonanym postanowieniem Sądu oraz listą 30 dzieci oczekujących na wskazanie środowiska zastępczego.

Przeszkolono 20 osób jako kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej (9 par małżeńskich oraz 2 osoby samotne), jednakże z tych osób 11 sprawowało już opiekę nad dzieckiem, jedna z rodzin wycofała się i przeszła w tryb szkolenia adopcyjnego, 3 rodziny otrzymały dzieci jeszcze przed zakończeniem procesu kwalifikacji, a 1 osoba bezpośrednio po zakończeniu, ponieważ przechodziła szkolenie ze względu na konkretne dziecko. W związku z tym, udało się zabezpieczyć 6 dzieci, natomiast w dłuższej perspektywie nie pozyskano wolnych miejsc. 4 rodziny uzyskały kwalifikację do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej i zaplanowano zawarcie umów z nimi na początku 2025 roku. Zgodziły się na przyjęcie dodatkowych dzieci, które zostały w tych rodzinach zabezpieczone, w związku z czym faktyczne zawarcie umowy nie zwiększy ilości miejsc, ponieważ de facto limity ustawowe są już wykorzystane.

Dużą trudność stanowi zabezpieczanie licznych rodzeństw i niestety dochodzi do ich rozdzielania. Natomiast w ocenie organizatora pieczy zastępczej rozwój pieczy powinien przebiegać w dwóch kierunkach – zarówno w poziomie jako podnoszenie jakości opieki poprzez różne dodatkowe

formy terapii, jak i wzdłuż – szybkie pozyskiwanie dużej ilości nowych miejsc w pieczy. Dzięki szybkiej reakcji służb i Sądu na niepokojące sytuacje w rodzinach jest szansa na poprawę jakości życia dzieci poprzez szybkie umieszczanie ich w skutecznych wychowawczo, bezpiecznych i kochających środowiskach zastępczych. Natomiast w sytuacji, kiedy dzieci miesiącami oczekują na miejsce w pieczy, doświadczając dalszego krzywdzenia w domu rodzinnym, jest to przede wszystkim krzywdzące dla tych dzieci, pogłębia ich przyszłe zaburzenia i sprawia, że opieka zastępcza będzie jeszcze trudniejsza i wymagała większej ilości oddziaływań terapeutycznych, ale również jest to demoralizujące dla rodziców, którzy nie podejmują działań naprawczych, skoro „straszenie” odebraniem dzieci jest tylko czczą pogroźką, a nie jest realne. Sytuacja ta negatywnie wpływa również na pracowników, obniżając ich motywacje w wykonywanej pracy. Ponadto, umieszczanie dzieci „tam gdzie jest miejsce” bez dokonywania doboru konkretnego środowiska do konkretnego dziecka, biorąc pod uwagę jego szczególne potrzeby, zdolność do nawiązywania więzi i ewentualnie stwierdzone już zaburzenia jest nieodpowiednie. Sprawia, że system staje się hybrydą, a piecza zastępcza nie daje szansy na rozwój i szczęście, a jedynie zapewnia wikt i opierunek, w rodzinach ustanawianych spośród krewnych dziecka często na niskim poziomie.

Tym samym, wnioski podobne są jak w poprzednich latach - wydaje się stosunkowo prostym rozwiązaniem powołanie nowej placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego lub nowej formuły – typu rodzinnego. Jest to rozwiązanie kosztowne, natomiast przy zleceniu takiego zadania wyspecjalizowanemu podmiotowi, dawałoby wysokiej jakości opiekę np. dla dużych rodzeństw bez konieczności ich rozdzielania. Powiat uzyskał zgodę na powołanie tylko jednej takiej placówki.

W naszej ocenie, na podstawie dotychczasowych doświadczeń, jak również rokowań na rozwój pieczy rodzinnej w przyszłości, uważamy, że niewielka placówka wypełni lukę w systemie, pozwoli na niezwłocznie wykonywanie postanowień Sądu oraz zapewni profesjonalną opiekę dzieciom, które nie mogą wychowywać się we własnym środowisku rodzinnym.

STRUKTURA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KARTUSKIM W 2024 ROKU

Pieczka zastępcza, niezależnie od swojej formy – rodzinna, rodzinna zawodowa czy instytucjonalna – zgodnie z przepisami zapewnia dzieciom całodobową opiekę, ale także pracę na rzecz powrotu dziecka do rodziny pochodzenia, przygotowanie do godnego samodzielnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich i serdecznych relacji, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych. Zadania te, mimo, że dość oczywiste, są bardzo trudne w codziennej praktyce. Dzieci trafiające do pieczy zastępczej, o czym była już mowa, często mają

zaburzenia sfery psychicznej, choroby somatycznie i niepełnosprawności, zaburzenia przywiązania. Trudności te powodują, że nie jest zarówno opiekunów zastępczym w rodzinnej pieczy zastępczej, jak i wychowawcom i pracownikom placówek w instytucjonalnej – nie jest łatwo nawiązać dobrych, bezpiecznych relacji z wychowankami, wpierać ich rozwoju we wszystkich aspektach i jednocześnie rozumieć i poumieszczać ich dotychczasowe zranienia. Trudna historia dzieci znajduje często odzwierciedlenie w niezrozumiałych dla osób postronnych zachowaniach agresywnych, często wycelowanych w osoby chcące pomóc – opiekunów i wychowawców, pojawia się autoagresja, demoralizacja. Placówki opiekuńczo-wychowawcze zatrudniają pracowników, którzy po zakończonym dyżurze idą do własnego domu, własnej rodziny. Natomiast rodziny zastępcze zapraszają przyjmowane dzieci do własnych domów, do własnej rodziny, tym samym następuje interakcja i nawiązuje się więź (nie zawsze pozytywna) nie tylko pomiędzy opiekunami a dzieckiem, ale również pomiędzy dziećmi rodziny zastępczej oraz innymi domownikami jeśli tacy są. Rodzi to rozmaite konflikty, lęk o własne dzieci i narażenie ich na traumatyzujący wpływ doświadczeń przyjmowanych dzieci, a także sprawia, że czasem trudno zachować tzw. higienę psychiczną. Placówka opiekuńczo-wychowawcza pracuje na zasadzie dyżurów poszczególnych wychowawców, z których każdy kończąc dyżur udaje się do własnego miejsca zamieszkania i do własnych zajęć, co pozwala na „złapanie psychicznego oddechu”, zdystansowanie się od problemów i możliwość spojrzenia na sytuację wychowanka z innej perspektywy. Ponadto, placówka daje możliwość jednoczesnego umieszczenia kilkorga dzieci naraz, co jest istotne przy stosowaniu zasady nierozdzielania rodzeństw. W związku z powyższym, należy zaplanować powstanie niewielkiej placówki o wysokim stopniu wyspecjalizowania personelu, celem umożliwienia pilnego zabezpieczenia dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. Zamysł ten odbiega od ogólnopolskiego trendu deinstytucjonalizacji, jednakże odpowiada na lokalne potrzeby powiatu w tym zakresie.

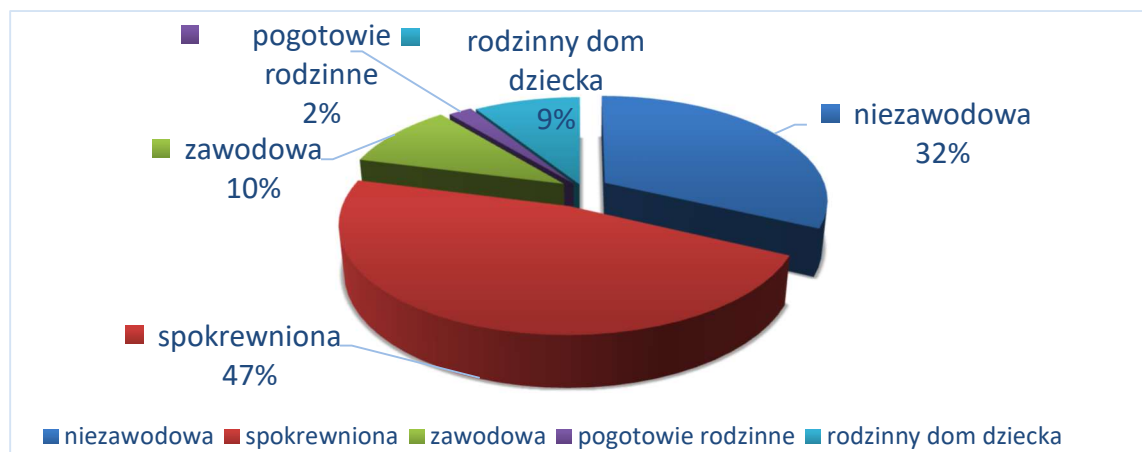
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach opierając się zarówno na własnych doświadczeniach i rokowaniach na przyszłość, ale także obserwując tendencje ogólnopolskie przyszłość pieczy zastępczej widzi w koegzystencji i sprawnej kooperacji pieczy rodzinnej i instytucjonalnej, celem zapewniania jak najlepszej opieki dzieciom pozbawionym troski własnych rodziców. Strukturę liczbową rodzinnej pieczy zastępczej obrazuje tabela nr 5.

Tabela 5. Liczba rodzin zastępczych w powiecie kartuskim w latach 2014 - 2024

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Rodzina zastępcza spokrewniona	32	29	32	26	28	29	40	42	45	45	49
2	Rodzina zastępcza niezawodowa	37	38	39	32	35	30	34	37	38	37	33
3	Rodzina zastępcza zawodowa	9	9	11	10	10	12	10	14	12	10	10
4	Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2
5	Rodzinny dom dziecka	3	3	3	5	6	6	8	7	9	9	9
OGÓLEM		83	81	87	75	81	78	93	101	105	103	103

Jak wynika z tabeli największą grupę stanowią rodziny niezawodowe i spokrewnione. Strukturę rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia wykres nr 4.

Wykres 4. Procentowy udział poszczególnych form w pieczy zastępczej rodzinnej w roku 2024

Powiat Kartuski jest otwarty na profesjonalizację pieczy zastępczej – zawieranie umów o świadczenie usług jako zawodowa rodzina zastępcza i prowadzący rodzinny dom dziecka, podnoszenia kompetencji poprzez liczne szkolenia i warsztaty, zapobieganie wypaleniu - zgodnie z Programem rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kartuskim. Profesjonalizacja rozumiana jako przechodzenia w kierunku zawodowych form rodzinnej pieczy w miejsce niezawodowych i spokrewnionych podnosi jakość opieki (ze względu na wyższy poziom wymagań, konieczność podnoszenia kompetencji, większą ilość narzędzi po stronie organizatora zachęcających do podnoszenia jakości pracy na zasadzie relacji pracodawca – pracownik, w miejsce relacji opierającej się na świadczeniu usługi w formie dobroczynności) zmiana na korzyść jakości opieki

nad dziećmi, jednakże w małym stopniu zwiększa realnie ilości miejsc (jedynie w sytuacji przekształceń z zawodowej rodziny w rodzinny dom dziecka).

Kolejnym istotnym aspektem jest wiek opiekunów zastępczych – w ocenie Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej najefektywniejsza jest opieka sprawowana przez osoby w wieku 40 – 55 lat, ze względu na stosunkowo duże doświadczenie życiowe, przy jednoczesnym dobrym stanie zdrowia i kondycji psychofizycznej. Kandydaci młodszy najczęściej mają mniej cierpliwości oraz zrozumienia dla stanów psychicznych dzieci, ponadto, z oczywistych względów sami mają małe dzieci, co uniemożliwia sprawowanie opieki nad nastolatkami. Utrzymuje się tendencja do umieszczania starszych dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych mimo, że doświadczenia pokazują, że jest to wiek szczególnej wrażliwości i o wysokich potrzebach indywidualnego kontaktu (znaczące sukcesy wychowawcze odnoszą opiekunowie z rodzinnych domów dziecka przyjmujący do opieki nastolatki). Strukturę wieku opiekunów zastępczych pokazuje poniższa tabela nr 6.

Tabela 6. Struktura wieku rodziców zastępczych

Lp.	Wiek	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodziny dom dziecka	Razem
1	Do 21 lat	1	0	0	0	0	1
2	22-30	2	0	1	0	0	3
3	31-40	0	4	0	0	0	4
4	41-50	7	13	3	1	3	27
5	51-60	11	13	6	1	5	36
6	61-70	20	2	0	0	1	23
7	Powyżej 71 lat	8	1	0	0	0	9

Jak wynika z tabeli wiek opiekunów zastępczych podnosi się i większość stanowią osoby pomiędzy 41 a 60 rokiem życia, co przekłada się znacząco na jakość sprawowanej opieki ze względu na stan zdrowia i ogólną sprawność psychofizyczną. Ponadto, niezależnie od formy pieczy zastępczej, opiekunowie zgłaszają potrzebę zakończenia sprawowania opieki zastępczej ok. wieku emerytalnego, tj. 60 – 65 roku życia. Tym samym, przy takiej strukturze wieku jaka jest aktualnie, należy brać pod uwagę ilość lat do pełnoletności/samodzielności wychowanka planując umieszczenie.

Największą grupę wiekową dzieci trafiających do pieczy stanowiły dzieci w wieku 7–13 lat. Wydaje się, że jest to czas, kiedy dzieci rozpoczynają naukę szkolną, rozpoczyna się okres

dojrzewania, i kompetencje rodziców, którzy wcześniej jakoś radzili sobie z opieką, wyczerpują się. Ponadto, w tym wieku poszerza się środowisko społeczne dzieci i ewentualne deficyty domu rodzinnego są zauważane przez więcej instytucji. Jest to o tyle niepokojące, że jest to wiek dużej wrażliwości emocjonalnej dzieci, potrzeby indywidualnego kontaktu oraz kształtowania się osobowości i postaw w oparciu o doświadczenia w środowisku zewnętrznym. Są to dzieci, które nie mają już szans na adopcję, a rodzice biologiczni nie są szczególnie zainteresowani ich powrotem do domu rodzinnego. Często są to ludzie jeszcze stosunkowo młodzi i zdarza się, że zamiast podjąć intensywne działania na rzecz powrotu dzieci z pieczy, powołują do życia kolejne dzieci i brak zainteresowania sprawami starszych dzieci usprawiedliwiają koniecznością opieki nad niemowlęciem. Sytuacja taka psychologicznie jest tragiczna dla dzieci przebywających w pieczy – oto pojawia się rodzeństwo, które powinno kochać, natomiast dominującym uczuciem jest rozpacz i zazdrość o miejsce niemowlęcia w rodzinie. Strukturę wieku dzieci w pieczy zastępczej obrazuje poniższa tabela nr 7.

Tabela 7. Struktura wieku dzieci w pieczy zastępczej w powiecie kartuskim – stan na 31.12.2024 r.

Lp.	Wiek dziecka	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Razem
1	Do 3 lat	2	17	3	5	3	0	30
2	4 - 6	14	8	5	2	6	1	36
3	7-13	36	11	9	0	32	23	111
4	14-17	23	14	5	0	14	30	86
5	18-24	10	5	2	0	5	4	26

Jak wspomniano wcześniej, dużą trudność stanowi brak kandydatów do sprawowania opieki nad licznymi rodzeństwami. Strukturę rodzin wg ilości dzieci pod opieką ukazuje poniższa tabela nr 8.

Tabela 8. Struktura rodzin zastępczych wg ilości dzieci przebywających w pieczy w 2024 roku

Lp.	Liczba dzieci	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	Razem
1.	* bez dziecka	0	0	1	0	0	1
2.	z 1 dzieckiem	27	19	1	0	0	47

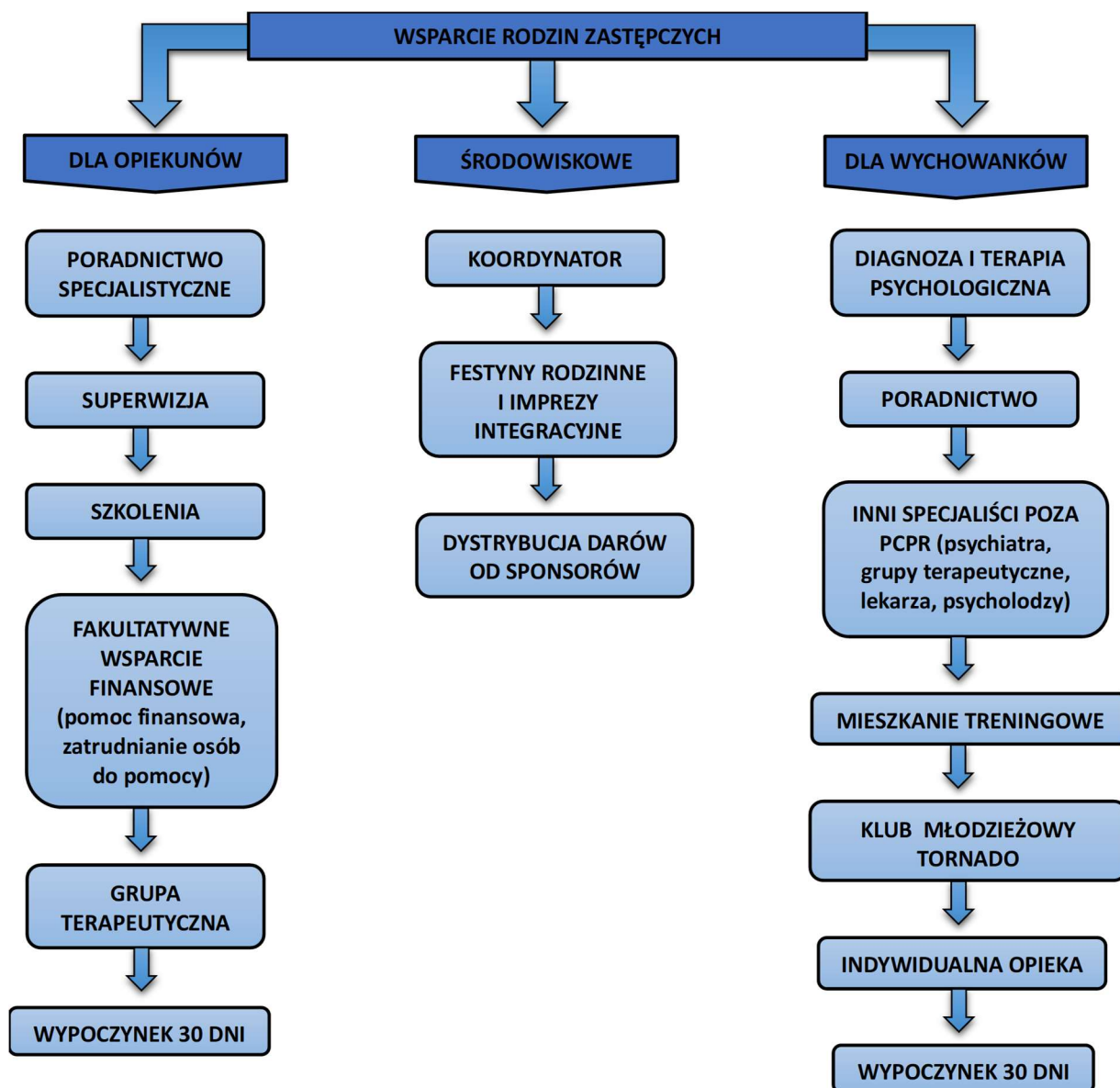
3.	z 2 dzieci	15	8	4	0	0	27
4.	z 3 dzieci i więcej	7	6	4	2	9	28

* rodziny oczekujące na przyjęcie dziecka

Wsparcie dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

Ze względu na wysoki poziom zaburzeń prezentowanych przez dzieci trafiające do pieczy, trudności w kontakcie i budowaniu spójnego frontu wychowawczego z rodzicami biologicznymi oraz trudności pozostające po stronie opiekunów zastępczych (m. in. zagrożenie wypaleniem, wiek i wynikające z niego pogorszenie stanu zdrowia, stres itp.) konieczne jest stałe wspieranie zarówno opiekunów zastępczych w pełnionej funkcji jak i niwelowanie negatywnych skutków wychowywania się w niesprzyjającym środowisku u dzieci.

Wsparcie rodzin zastępczych realizowane jest poprzez następujące działania

Wsparcie dla rodzin zastępczych można podzielić na 2 główne grupy – wsparcie finansowe w postaci rozmaitych świadczeń fakultatywnych oraz wsparcie merytoryczne poprzez podnoszenie ich kompetencje, organizację różnego rodzaju pomocy, towarzyszenie im w trudnych sytuacjach.

W roku sprawozdawczym kontynuowano realizację świadczeń fakultatywnych na wniosek rodzin zastępczych. Za najcenniejszą formę pomocy opiekunowie zastępczy uznają zatrudnianie osób do pomocy przy wychowaniu i pracach gospodarskich, w sytuacji konieczności – więcej niż 1 takiej osoby. Rozwiązanie to przynosi bardzo dobre efekty w zakresie przeciwdziałania wypaleniu u opiekunów oraz znacząco podnosi jakość sprawowanej opieki. W roku sprawozdawczym właściwie żaden wniosek nie spotkał się z odmową, w znakomitej większości przyznawano również pomoc we wnioskowanym wymiarze.

Bardzo pomocnym narzędziem okazała się możliwość zatrudniania współmałżonka jako „osoby do pomocy przy wychowaniu i pracach gospodarskich”, bądź dodatkowej osoby z zewnątrz. Kontynuowanym działaniem było zwiększenie ilości osób do pomocy w wychowaniu i pracach gospodarskich, w zależności od ilości dzieci i nasilenia trudności. Rozwiązanie to przyniosło bardzo dobre efekty w zakresie przeciwdziałania wypaleniu u opiekunów oraz znacząco podniosło jakość sprawowanej opieki.

Kolejnym narzędziem przeciwdziałania wypaleniu i wspierania opiekunów zastępczych jest możliwość korzystania przez nich z czasowego niesprawowania opieki nad przyjętymi dziećmi, potocznie zwana „urlopem” i powierzania na ten okres opieki innym rodzinom, tzw. „pomocowym”. Ze względu na ogólny brak miejsc w pieczy zastępczej, zorganizowanie dużej ilości rodzin pomocowych jest trudne dla organizatora pieczy, w związku z tym rodziny pomocowe organizowane są wyłącznie dla dzieci młodszych (do 5 roku życia). Od trzech lat naszą propozycją jest to, że starsze dzieci wyjeżdżają na kolonie i obozy. W 2024 roku w koloniach zorganizowanych i sfinansowanych ze środków powiatu uczestniczyło 48 dzieci, w tym 2 dzieci z niepełnosprawnością. Wyjazd był szczególnie atrakcyjny – transport pozostawał po stronie organizatora, wypoczynek był zorganizowany w trzech lokalizacjach atrakcyjnych turystycznie, obfitował w wycieczki, jak również program profilaktyczny. Rozwiązanie to wydaje się być skuteczne i bezpieczne. Dzięki temu organizator pieczy zastępczej realizuje ustawowy obowiązek zapewnienia opieki dzieciom podczas czasowego niesprawowania opieki w związku z wypoczynkiem, opiekunowie zastępczy są pewni co do warunków i zasad tego wypoczynku, a dzieci mają okazję wyjechać w atrakcyjne miejsca i spędzić czas w towarzystwie rówieśników.

Wyjazdy te traktujemy jednocześnie jako praktyczny trening umiejętności społecznych, dzięki profesjonalnemu przygotowaniu wychowawców na koloniach.

Superwizja dla rodzin zastępczych cieszy się popularnością i po kilku latach jest uznaną formą pomocy. W roku 2024 w spotkaniach uczestniczyła stała grupa 15 – 20 osób. Ze względu na specyfikę funkcjonowania oraz różnice w poziomie kompetencji w roku 2024 zorganizowano osobno superwizję dla zawodowych, niezawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, a osobne spotkania są dla spokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych – często o niskich kompetencjach wychowawczych i społecznych. Rozwiązanie to okazało się korzystne – z „profesjonalnej” superwizji osoby zainteresowane bardziej korzystają, natomiast uproszczona forma i inny rodzaj komunikacji bardziej dociera do dziadków sprawujących opiekę nad dziećmi.

W roku 2024 odbyły się 3 szkolenia dla rodzin zastępczych, tytuły i ilość osób uczestniczących obrazuje tabela nr 9.

Szkolenia zawsze planowane są w odpowiedzi na realne zapotrzebowanie opiekunów jak i obserwacje koordynatorów z codziennej współpracy z rodzinami. Ze względu na fakt, że w poprzednim roku szkoleń było bardzo dużo, w roku 2024 było ich mniej, a w ich miejsce wprowadzono grupę terapeutyczną i wyżej opisaną superwizję ze zmianami.

Szczegółową tematykę szkoleń, osoby prowadzące oraz ilość uczestników poszczególnych zajęć odzwierciedla poniższa tabela.

Tabela 9. Szkolenia dla rodzin zastępczych w 2024 roku

Lp.	Temat szkolenia	termin	Adresaci szkolenia	Prowadzący	Liczba osób
1	Rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży.	25.10.2024 r.	Rodziny zastępcze oraz prowadzący RDD.	Agnieszka Szczygieł psychoterapeutka seksuolożka	31
2	„Neuroróżnorodność. Opieka nad dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi, metody wychowawcze, diagnoza i terapia”.	8.11.2024 r.	Rodziny zastępcze oraz prowadzący RDD.	Anna Dziemian psycholog psychoterapeutka	25
3	Superwizja koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	Styczeń-grudzień 2024 r.	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	Katarzyna Janasiewicz-Nowak- psychoterapeuta	13
4	Superwizja dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.	Styczeń-grudzień 2024 r.	Rodziny zastępcze	Tomasz Kwiatkowki - psychoterapeuta	10
5	Superwizja dla rodzin zastępczych spokrewnionych.	Styczeń-grudzień 2024 r.	Rodziny zastępcze	Danuta Morawska - pedagog	12

6	Grupa edukacyjno-terapeutyczna dla zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.	Styczeń-grudzień 2024 r.	Rodziny zastępcze	Marcin Matysiak-psychotherapeuta	16
7	Konferencja - „Presja-Depresja. O zaburzeniach nastroju i kondycji psychicznej młodych ludzi”.	25.11.2024 r.	Rodziny zastępcze, koordynatorzy, pracownicy PCPR, pedagodzy, psychologowie powiatu kartuskiego.	Dr Maciej Dębski Marta Dziedzic- psycholog, psychotherapeuta Danuta Sowińska- prezes Fundacji Diversity PL Dr Anita Sumiła - psychiatra, psychotherapeuta	200
8	Jak dogadać się z nastolatkiem.	2.12.2024 r.	Rodziny zastępcze oraz prowadzący RDD,	Dorota Zyskowska Psycholog psychotherapeutka	25
Razem					332

ROLA KOORDYNATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Koordinatory rodzinnej pieczy zastępczej są osobami „pierwszego kontaktu” dla rodzin zastępczych. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach w roku 2024 było zatrudnionych na tym stanowisku 8 osób w wymiarze odpowiadającym 7,5 etatu (1 osoba w wymiarze ½ etatu na umowę zlecenie). Koordinatory nie przekraczają ustawowego limitu opieki nad 15 rodzinami zastępczymi lub rodzinnymi domami dziecka. Doświadczenie pokazuje, że jest to ważna forma pomocy, chętnie przyjmowana przez zainteresowanych. Ze względu na specyfikę zadań ważne jest, aby koordynatory nawiązywali długoterminową współpracę z PCPR tak, aby przez dłuższy czas ta sama osoba współpracowała z każdą rodziną. Dzięki temu zawiązuje się wzajemne zaufanie i serdeczna współpraca dająca rodzinom poczucie bezpieczeństwa i możliwość zwracania się z codziennymi sprawami do przydzielonej im konkretnej osoby. Opieka koordynatora obejmuje również wychowanków usamodzielniających się po 18 roku życia - mogą korzystać z poradnictwa i specjalistycznego wsparcia.

Aktualnie koordynacją objęte są wszystkie rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Koordinatory charakteryzują się wysokim poziomem kompetencji zawodowych oraz predyspozycjami osobistymi, które również sukcesywnie podnoszą. Działania takie wspiera pracodawca poprzez umożliwienie uczestnictwa w szkoleniach w godzinach pracy, delegacje, dofinansowania, urlopy szkoleniowe. Oprócz indywidualnych dofinansowań do długoterminowych szkoleń oraz studiów wyższych, PCPR umożliwił (również finansowo) udział w jednodniowych szkoleniach i konferencjach naukowych.

Znacząco na jakość pracy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej wpłynęła zmiana warunków lokalowych. Aktualnie każda z psycholożek dysponuje osobnym gabinetem. Koordynatorzy pracują w dwóch przestronnych pokojach, każdy posiada własne stanowisko pracy dostosowane do wykonywanych obowiązków. Ponadto Zespół dysponuje pomieszczeniem świetlicowym wyposażonym w aneks kuchenny. Pomieszczenie to wykorzystywane jest w dużej mierze na posiedzenia zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci, spotkania rodziców biologicznych z dziećmi oraz narady zespołu. Ponadto z pomieszczenia popołudniami korzysta Klub Młodzieżowy „Tornado”. Strukturę wykształcenia i kompetencji koordynatorów przedstawia tabela nr 10.

Tabela 10. Struktura wykształcenia, kwalifikacji, czasu pracy i ilości objętych rodzin przez koordynatorów

Koordynatorzy w Zespole rodzinnej pieczy zastępczej PCPR		
Wykształcenie	Zatrudnienie	Ilość rodzin
Pedagog – pracownik socjalny	1 etat	8
Pedagog – psychotraumatolog	1 etat	13
Pedagog – trener	1 etat	15
Pedagog	1 etat	14
Pracownik socjalny	1 etat	13
Etnograf	1 etat	11
Pedagog	1 etat	9
Pedagog- psychotraumatolog	Umowa- zlecenie – ½ etatu	8

DEFICYTY DZIECI TRAFIAJĄCYCH DO PIECZY – TRUDNOŚCI OPIEKUNÓW

Większość dzieci trafiających do pieczy zastępczej przejawia szereg zaburzeń i zakłóceń w rozwoju. Nie są to pojedyncze deficyty, tylko kompleksowe zaburzenia – np. niepełnosprawność intelektualna współwystępująca z zaburzeniami potraumatycznymi i zaburzeniami przywiązania, co dodatkowo utrudnia ich diagnozę i terapię. Znaczące dla specjalistycznej pomocy dla dzieci w pieczy zastępczej jest ujęcie w ostatnich rewizjach klasyfikacji DSM (amerykańska) i ICD (europejska) wreszcie tzw. complex PTSD. Jest to o tyle znaczące, że wreszcie zwrócono uwagę na fakt, że traumy wczesnodziecięce i relacyjne rzadko mają pojedynczy charakter, uderzają w bazalną tożsamość człowieka i dlatego wymagają odrębnej

jednostki nozologicznej, która obejmuje spektrum objawów. Jednakże jest to dopiero krok ku diagnozie, ponieważ ICD rewizja 11 obowiązuje, jednakże nie jest przetłumaczona na język polski i służy jedynie do raportowania przyczyn chorób i zgonów a nie ma jeszcze szerszego zastosowania w diagnozie i leczeniu. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora pieczy obowiązek gromadzenia informacji dotyczących dziecka mającego trafić do środowiska zastępczego. Realizacja tego obowiązku napotyka na wiele zewnętrznych trudności – np. placówki służby zdrowia zasłaniają się tajemnicą medyczną i nie udostępniają dokumentacji medycznej dziecka, Sąd w prowadzonym postępowaniu opiekuńczym posiada w większości informacje dotyczące rodzica i dysfunkcji w jego funkcjonowaniu, natomiast niewiele informacji związanych bezpośrednio z sytuacją dziecka, ośrodki pomocy społecznej również mają informacje przydatne do realizacji swoich zadań. Powoduje to sytuację, że prawie niemożliwe jest ustalenie potrzeb psychicznych i emocjonalnych dziecka tuż przed umieszczeniem w pieczy. Żadna z jednostek nie przeprowadza też wymaganej ustawowo diagnozy psychofizycznej dziecka. Brakuje głębokiej i trafnej informacji na temat dotychczasowej sytuacji osobistej i rodzinnej.

Diagnozy sytuacji rodziny sporządzane przez asystentów czy kuratorów dotyczą w znaczącym stopniu sytuacji socjalnej, natomiast nie zawierają szczegółowych informacji o historii rodziny, genogramie, więziach i zaburzeniach emocjonalnych.

W związku z tym diagnoza (tzw. diagnoza psychofizyczna dziecka) jest sporządzana dopiero po umieszczeniu dziecka w pieczy, na podstawie badania psychologicznego, wywiadu z opiekunami oraz rodzicami dziecka, jeśli są dostępni. Diagnoza taka jest jednakże obarczona błędem, ponieważ na wynik badania ma wpływ sytuacja odebrania dziecka ze środowiska rodzinnego, tym samym nie jest możliwe określenie jego wyjściowego stanu psychicznego oraz poziomu rozwoju. Powoduje to, że plan pomocy dziecku sporządzany jest na bieżąco i „na gorąco” dopiero w toku codziennego funkcjonowania i obserwacji opiekuna zastępczego, a nie może być opracowany wcześniej, aby dziecko mogło szybko otrzymać skuteczną pomoc terapeutyczną. Tak jak w poprzednich latach, mimo szeroko zakrojonych akcji informacyjnych i wysokiego poziomu świadomości społecznej, nadal najczęściej występującym zaburzeniem są nasilone deficyty wynikające ze spektrum FAS – zarówno somatyczne (niedobór wagi i wzrostu, wolniejszy rozwój fizyczny, wady serca i inne), jak i psychologiczne (niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia emocjonalne, trudności w funkcjonowaniu społecznym).

U starszych dzieci pojawiają zaburzenia potraumatyczne (w tym PTSD complex), które często w przeszłości były źle rozpoznane i leczone (np. skutki przemocy domowej jako ADHD).

Zaburzenia te mają postać niepokoju psychoruchowego, nadpobudliwości z deficytem uwagi (u nastolatków przejawiającą się poprzez zachowania opozycyjno-buntownicze), obniżenia sprawności intelektualnej, oznak demoralizacji, depresji młodzieńczej. Często pojawiają się zachowania ryzykowne, nieadekwatne do wieku zachowania seksualne, specyficzne zaburzenia umiejętności szkolnych, autoagresja. Zaburzenia te często były diagnozowane jako zaburzenia zachowania usprawiedliwiające np. przemoc ze strony dorosłych, a nie zostało zauważone że są one skutkiem a nie przyczyną. W związku z tym zamiast fachowej pomocy dzieci były obwiniane – w sytuacjach ekstremalnych nawet za alkoholizm rodziców.

Właściwie wszystkie dzieci przyjęte w ostatnich latach do pieczy prezentują znacząco zaburzone więzi w połączeniu z deficytami zdrowotnymi. Schorzenia somatyczne wynikają zarówno z chorób, jak i z zaniedbań opiekuńczych we wczesnym okresie rozwoju (brak szczepień o czasie, brak adekwatnej opieki medycznej, częste infekcje wynikające np. z występującej próchnicy lub nieodpowiedniej higieny), wreszcie trwale uszkodzenia będące skutkiem przemocy. Wiele zaburzeń występuje łącznie.

Dzieci w pieczy zastępczej wymagają szczegółowej diagnozy, zarówno psychologiczno-pedagogicznej jak i medycznej oraz szerokiej opieki specjalistycznej.

POMOC SPECJALISTYCZNA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY PRZEBYWAJĄCEJ W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ze względu na przejawiane zaburzenia i deficyty, istnieje konieczność specjalistycznej pomocy terapeutycznej blisko miejsca zamieszkania dla dzieci i młodzieży. Pomoc ta jest realizowana w postaci konsultacji psychologicznych, psychiatrycznych, socjoterapii (Klub Młodzieżowy).

Aktualnie w PCPR w Kartuzach pracuje 3 psychologów w łącznym wymiarze 2,5 etatu. Prowadzą terapie indywidualną, ale również diagnozę psychofizyczną oraz diagnozę kandydatów oraz istniejących rodzin zastępczych (zgodnie z wymogami ustawowymi - co 2 lata). Tym samym poprawiła się znacząco dostępność do terapii, natomiast potrzeby w tym zakresie nadal są duże.

Wypracowano dobrą współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kartuzach, dzięki czemu diagnoza pod kątem trudności szkolnych odbywa się szybko i sprawnie, przychylnie rozpatrywane są wnioski o nauczanie indywidualne czy specjalne, jeśli sytuacja tego wymaga.

Nawiązano współpracę z prywatnym gabinetem psychiatry dziecięcego, w związku z czym w sytuacjach pilnych dzieci otrzymują wizytę w ciągu kilku dni do tygodnia. Niestety są to wizyty odpłatne.

Zakres udzielanej pomocy oraz ilość dzieci korzystających pokazuje kolejna tabela nr 11.

Tabela 11. Ilość dzieci pozostających pod stałą opieką specjalistyczną

Lp.	Specjalista/obszar pomocy	Ilość dzieci
1	Psycholog/psychoterapeuta	42
2	Psychiatra	31
3	Hospitalizacja psychiatryczna	2
4	Neurolog	14
5	Endokrynolog	3
6	Rehabilitacja ruchowa	37
7	Inne	37

KLUB MŁODZIEŻOWY DZIAŁAJĄCY PRZY POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE W KARTUZACH

Od 2015 roku działa przy PCPR w Kartuzach Klub Młodzieżowy, którego działalność opiera się całkowitej bezwarunkowej akceptacji uczestników, nie ma możliwości bycia relegowanym np. za złe zachowanie, nieobecności itp. Aktualnie w Klubie jest 25 dzieci z pieczy rodzinnej i instytucjonalnej. Klub prowadzony jest przez 3 trenerów. W czasie spotkań rytuałem jest wspólnie przyrządzany poczęstunek, rozmowy „o życiu”, wspólne gry i zabawy, treningi interpersonalne, warsztaty podnoszące kompetencje społeczne, ale też atrakcyjne spędzanie czasu poprzez wyjazdy do kina, na basen, do muzeów. W roku 2024 działalność Klubu była finansowana wyłącznie ze środków budżetu PCPR.

Wzorem lat ubiegłych w minionym roku uczestnicy klubu korzystali z licznych wyjazdów integracyjnych i edukacyjnych:

1. Wyjazd integracyjny do Gdańska - Centrum Gier i Zabaw U7.
2. Wyjazd integracyjny do Warszawy – zwiedzanie sejmu oraz udział w meczu polskiej reprezentacji w piłce nożnej na Stadionie Narodowym – mecz Polska – Ukraina.
3. Wyjazd integracyjny do Gdańska – zapoznanie się ze strukturą Uniwersytetu WSB Merito.
4. Wyjazd integracyjny do Gdańska- uczestnictwo w meczu reprezentacji Polski kobiet w piłce nożnej na Stadionie Polsat Plus Arena w Gdańsku.
5. Wyjazd integracyjno- kulturalny do Filharmonii Bałtyckiej – spektakl edukacyjny „Święta u Vivaldiego”.

6. Wyjazd integracyjny do Warszawy - zwiedzanie Muzeum „Be Happy”.
7. Wyjazd integracyjny do Gdańska - uczestnictwo w meczu piłki nożnej na Stadionie Polsat Plus Arena Gdańsk.

Klub młodzieżowy to przestrzeń, w której młodzi ludzie rozwijają swoje pasje, zdobywają nowe umiejętności oraz nawiązują wartościowe relacje społeczne. Działania klubu skupiają się na organizowaniu warsztatów integracyjnych, które pomagają w budowaniu zaufania i współpracy między uczestnikami. Warsztaty edukacyjne natomiast oferują młodzieży szansę na rozwój w różnych obszarach, takich jak kreatywność, umiejętności interpersonalne, technologia czy sztuka. Klub pełni rolę miejsca wsparcia i inspiracji, umożliwiając młodym ludziom wzbogacenie swojego doświadczenia życiowego oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Oprócz wyjazdów na bieżąco odbywały się zajęcia socjoterapeutyczno-światlicowe, na które również zapraszano specjalistów z różnych dziedzin. Ideą Klubu jest wytworzenie pozytywnej więzi pomiędzy uczestnikami a prowadzącymi, zbudowanie wzajemnego zaufania oraz wytworzenie atmosfery zrozumienia i akceptacji. Ma to służyć dobrej współpracy osób usamodzielniających się z pracownikami tutejszego Centrum i zabezpieczyć potrzebę bycia kontakcie z dorosłą, dojrzałą osobą w sytuacji naturalnego w okresie dojrzewania konfliktu z opiekunami zastępczymi. Ponadto udział w wyjazdach i imprezach masowych (np. mecze) ma na celu podnoszenie kompetencji społecznych. W roku 2024 odbył się konkurs na nazwę i logo klubu. Wygrała nazwa TORNADO, autorzy najciekawszych propozycji zostali nagrodzeni. Zamówiono koszulki z logiem i nazwą klubu. Konkurs został uwieczniony poprzez graffiti które powstało na ogrodzeniu PCPR we wrześniu 2024 r. przy współpracy z trójmiejskim artysta graffiti Piotrem TUSE Jaworskim.

PROMOCJA RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO

Od kilku lat obserwowany jest znaczący spadek zainteresowania pełnieniem funkcji rodziny zastępczej, co przekłada się na bardzo małą liczbę nowych kandydatów, tym samym brak miejsc i przepełnienie w istniejących rodzinach. W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego organizowano kampanie promocyjne w mediach społecznościowych, aktywny jest również funpage PCPR na bieżąco aktualizowany, co ma na celu pokazywanie codzienności pieczy zastępczej i tym samym wskazywanie na wagę tego obszaru w życiu społecznym.

Wydrukowano plakaty, ulotki i kalendarze, które rozdystrybuowano w jednostkach współpracujących. Zorganizowano dzień otwarty, podczas które dystrybuowano materiały

promocyjne oraz była możliwość rozmów z pracownikami, podczas których przekazywano informacje o procedurze kwalifikacyjnej.

Stworzono film udostępniany w mediach społecznościowych. Na bieżąco apele są zamieszczane na stronie internetowej i w mediach społecznościowych. W kartuskim kinie przed każdym seansem wyświetlany jest plakat informujący o stałym naborze kandydatów. Udzielano wywiadów i informacji prasowych (m. in. Radio Kaszëbe, Radio Głos, lokalna prasa). Na ogrodzeniu PCPR na stałe został umieszczony baner z informacjami – jak zostać rodzina zastępczą.

Jak co roku zorganizowano spotkanie mikołajkowe połączone z seansem kinowym oraz prezentami dla najmłodszych w Kartuskim Centrum Kultury. Oczywiście ważną częścią były prezenty od Św. Mikołaja zakupione za środki przekazane przez Zarząd Powiatu Kartuskiego oraz pozyskane od sponsorów.

DZIECI POCHODZĄCE Z POWIATU KARTUSKIEGO PRZEBYWAJĄCE W PIECZY ZASTĘPCZEJ POZA POWIATEM

W okresie sprawozdawczym 25 dzieci z terenu powiatu kartuskiego przebywało w pieczy zastępczej rodzinnej na terenie innego powiatu oraz 5 dzieci w placówce opiekuńczo - wychowawczej i 3 dzieci w placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Jednakże, aż 51 dzieci z innych powiatów przebywało w zastępczych formach opieki w powiecie kartuskim, co obrazuje tabela nr 12.

Tabela 12. Liczba dzieci z innych powiatów przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu kartuskiego w roku 2024

Lp.	Miejsce pochodzenia dziecka	Pieczna rodzinna	Pieczna instytucjonalna	Razem
1	Gmina Miasta Gdańska	6	-	6
2	Gmina Miasta Gdyni	7	-	7
3	Miasto Sopot	2	-	2
4	Miasto Kraków	1	-	1
5	Miasto Łódź	-	-	-
6	Miasto Słupsk	1	2	3
7	Powiat Wejherowski	10	1	11
8	Powiat Kościerski	-	-	-
9	Powiat Zgierski	1	-	1
10	Powiat Gdański	3	-	3
11	Powiat Lęborski	1	-	1

12	Powiat Starogardzki	1	-	1
13	Powiat Ostródzki	1	-	1
14	Powiat Pucki	4	-	4
15	Powiat Malborski	-	-	-
16	Gmina Miasta Siemianowice Śląskie	3	-	3
17	Powiat Sierpecki	2	-	2
18	Miasto Bydgoszcz	-	1	1
19	Powiat Tczewski	-	4	4
Razem		43	8	51

Powiat prowadzący rodzinne formy opieki lub placówki opiekuńczo-wychowawcze przyjmujący dziecko z innego powiatu zawiera porozumienie w sprawie jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie. Dochód z porozumień pomiędzy ww. powiatami w roku 2024 wyniósł 2 243 240,94 zł, co obrazuje tabela nr 13.

Tabela 13. Dochody z porozumień pomiędzy powiatami w roku 2024

Lp.	Miejsce pochodzenia dziecka	Piecza rodzinna kwota zwrotu	Piecza instytucjonalna kwota zwrotu	Razem
1	Gmina Miasta Gdańska	134 203,79 zł	-	134 203,79 zł
2	Gmina Miasta Gdyni	120 165,65 zł	-	120 165,65 zł
3	Miasto Sopot	70 011,45 zł	-	70 011,45 zł
4	Miasto Kraków	24 770,53 zł	-	24 770,53 zł
5	Miasto Łódź	36 459,09 zł	-	36 459,09 zł
6	Miasto Słupsk	58 156,30 zł	126 198,00 zł	184 354,30 zł
7	Powiat Wejherowski	570 800,35 zł	84 716,00 zł	657 367,27 zł
8	Powiat Kościerski	13 892,77 zł	-	13 892,77 zł
9	Powiat Zgierski	68 581,62 zł	-	68 581,62 zł
10	Powiat Starogard Gdański	23 398,77 zł	-	23 398,77 zł
11	Powiat Gdański	53 641,40 zł	-	53 641,40 zł
12	Powiat Lęborski	48 474,86 zł	-	48 474,86 zł
13	Powiat Pucki	170 152,07 zł	-	170 152,07 zł
14	Gmina Miasta Siemianowice Śląskie	167 647,53 zł	-	167 647,53 zł
15	Powiat Sławieński	1 798,00 zł	-	1 798,00 zł
16	Powiat Tczewski	-	341 120,00 zł	341 120,00 zł
17	Miasto Bydgoszcz	-	85 282,00 zł	85 282,00 zł
18	Powiat Ostródzki	15 022,21 zł	-	15 022,21 zł
19	Powiat Sierpecki	28 748,55 zł	-	28 748,55 zł
Razem		1 605 924,94 zł	637 316,00 zł	2 243 240,94 zł

Od stycznia 2012 roku zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

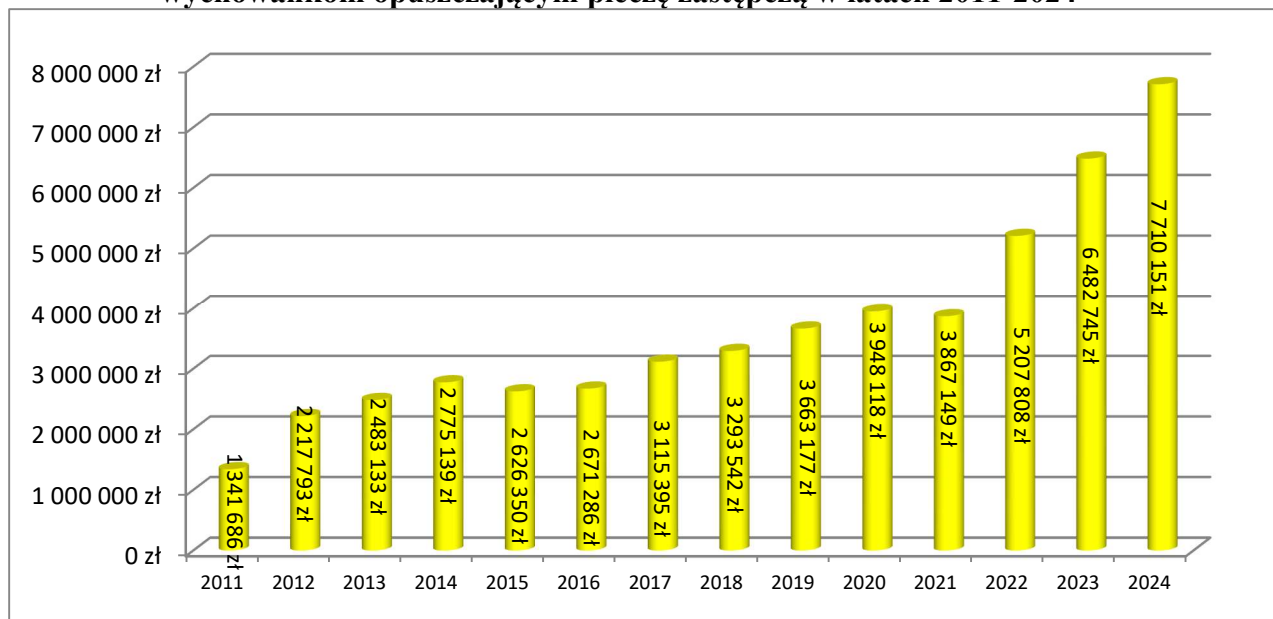
Uzyskane dochody od gmin przedstawia tabela nr 14.

Tabela 14. Dochody uzyskane z tytułu odpłatności gmin za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej w 2024 r.

Lp.	Nazwa gminy	Liczba dzieci	Kwota zwrotu	Rodzaj pieczy
1	Chmielno	12	181 685,93 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
2	Przodkowo	20	159 414,36 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
3	Sierakowice	41	590 701,35 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
4	Somonino	30	694 686,48 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
5	Stężycza	11	119 081,88 zł	piecza rodzinna
6	Sulęczyno	7	70 543,44 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
7	Kartuzy	102	1 165 550,83 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
8	Żukowo	70	1 074 960,46 zł	piecza rodzinna i instytucjonalna
Razem:			4 056 624,73 zł	

W roku sprawozdawczym obserwujemy duży wzrost wydatków na pieczę zastępczą, sytuacja taka była spowodowana znacznym zwiększeniem ilości dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (łącznie 77 dzieci). Wielkość udzielonej pomocy obrazuje wykres nr 5.

Wykres 5. Wielkość udzielonej pomocy rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą w latach 2011-2024

Zakres udzielonej pomocy w ramach pieczy zastępczej przedstawia tabela nr 15.

Tabela 15. Struktura wypłaconych świadczeń na utrzymanie dziecka w rodzinnej pieczy i usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w roku 2024

Lp.	Forma pomocy	Liczba osób korzystających	Kwota wypłaconych świadczeń
1	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w tym dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	133 rodzin 292 dzieci	3 599 935,91 zł
2	Świadczenie jednorazowe na pokrycie kosztów przyjmowanego dziecka	26 rodzin 45 dzieci	45 581,47 zł
3	Świadczenie jednorazowe lub okresowe z tytułu zdarzenia losowego	7 rodzin 18 dzieci	19 800,00 zł
4	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	16 rodzin	248 055,00 zł
5	Świadczenie na remont	11 rodzin	45 806,25 zł
6	Środki finansowe na pokrycie niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	8 rodzin	12 799,70 zł
7	Świadczenie na utrzymanie dzieci w rodzinach pomocowych	3 dzieci	4 952,18 zł
8	Pomoc na usamodzielnienie*	11	120 756,00 zł
9	Pomoc na zagospodarowanie*	15	17 205,42 zł
10	Pomoc na kontynuowanie nauki*	28	161 504,22 zł

11	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych*	0	0,00 zł
12	Wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	21	1 549 928,03 zł
13	Wynagrodzenie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarskich	31	1 550 951,20 zł
14	Wynagrodzenie rodzin pomocowych	1	1 385,37 zł
15	Szkolenia rodzin zastępczych	132	42 940,00 zł
16	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	15 rodzin 23 dzieci	10 150,00 zł
17	Zorganizowanie kolonii dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na czas wypoczynku ich opiekunów.	48 dzieci	278 400,00 zł
Razem			7 710 150,75 zł
18	Finansowanie pobytu dzieci – obywateli Ukrainy umieszczonych w polskim systemie pieczy zastępczej	1 dziecko	12 342,93 zł
RAZEM			7 722 493,68 zł

*Wsparcie to obejmuje wychowanków pieczy rodzinnej i instytucjonalnej

Tabela 16. Wielkość przyznanej dotacji dla placówek opiekuńczo-wychowawczych w roku 2024 (stan na 31.12.2024 r.)

Lp.	Forma pomocy	Liczba miejsc	Liczba dzieci	Łączna kwota dotacji
1.	Placówka łącząca zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego „Dom św. Wincentego” w Kartuzach	14	15	1 274 334,23 zł
2.	Placówka socjalizacyjna „Najo Checz” w Kartuzach	14	14	1 270 204,78 zł
3.	Placówka socjalizacyjna „Dom św. Ludwiki” w Kartuzach	14	14	1 268 915,78 zł
4.	Placówka socjalizacyjna „Dom bł. s. Marty Wieckiej” w Kartuzach	14	15	1 303 454,37 zł
RAZEM		56	58	5 116 909,16 zł

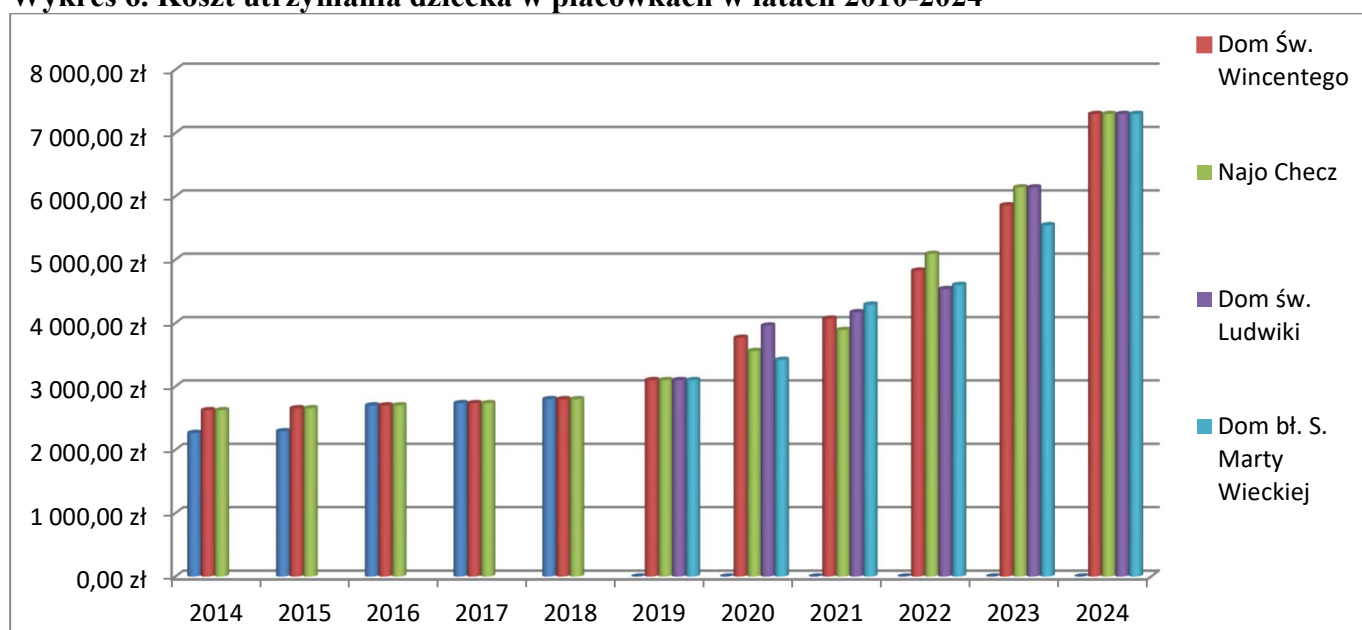
Wydatki na utrzymanie dziecka w placówce systematycznie wzrastają mimo, że koszt utrzymania wychowanka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a’ Paulo w Kartuzach jest jednym z najniższych w województwie i w kraju. Koszt utrzymania wychowanka obrazuje tabela nr 17 i wykres nr 6.

Tabela 17. Koszt utrzymania wychowanka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2024 (w zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Placówka łącząca zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego „Dom św. Wincentego” w Kartuzach (12 miejsc socjalizacyjnych + 2 miejsca interwencyjne).	3 100	3 768	4 070	4 828	5 858	7 300

2	Placówka Socjalizacyjna „Najo Checz” w Kartuzach.	3 100	3 559	3 890	5092	6 141	7 300
3	Placówka Socjalizacyjna „Dom św. Ludwiki” w Kartuzach	3 100	3 961	4 172	4537	6 140	7 300
4	Placówka Socjalizacyjna „Dom bł. s. Marty Wieckiej” w Kartuzach	3 100	3419	4 291	4602	5 544	7 300

Wykres 6. Koszt utrzymania dziecka w placówkach w latach 2010-2024

We wszystkich sprawach dotyczących pobytu dzieci w pieczy zastępczej zbadano sytuację bytową osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy i wydano stosowne decyzje. W 2024 roku wydano łącznie 427 decyzji. Z tytułu odpłatności rodziców biologicznych uzyskano kwotę 55 156,43 zł.

Tabela 18. Liczba wydanych decyzji dotyczących opłat rodziców za pobyt dziecka w pieczy w 2024 roku

	ws. odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	ws. ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	ws. umorzenia należności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	ws. uchylecia decyzji ustalającej opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	ws. umorzenia postępowania dot. ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej
Liczba wydanych decyzji	272	5	2	1	147

Do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez powiat należy również przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka czy młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dla każdego dziecka wychodzącego z systemu pomocy został opracowany indywidualny program usamodzielnienia oraz system wsparcia, co obrazuje tabela nr 19.

Tabela 19. Pomoc usamodzielnianym wychowankom w roku 2024

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób	Kwota
1	kontynuacja nauki	28	165 361,92 zł
2	pomoc na usamodzielnienie	11	120 756,00 zł
3	pomoc na zagospodarowanie	15	28 097,42 zł
4	mieszkanie treningowe	2	3 007,65 zł
5	dofinansowanie do wynajmu mieszkania	1	400,00 zł
6	pomoc psychologiczna	-	-
7	pomoc prawna	-	-
8	pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	-	-
Razem			317 622,99 zł

III. Poradnictwo specjalistyczne w 2024 roku

Poradnictwo jest niepieniężną formą pomocy dla osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych bez względu na posiadany dochód. Oferowane wsparcie jest dostosowane do rodzaju problemu oraz sytuacji klienta. Poradnictwo specjalistyczne w roku 2024 prowadzone było w następujących formach:

- 1) edukacja w zakresie prawidłowego sprawowania opieki rodzicielskiej,
- 2) prowadzenie rozmów zmierzających do zmniejszenia skutków wyuczonej bezradności,
- 3) mediacje między małżonkami będącymi w konflikcie oraz rodzicami i dziećmi,
- 4) udział w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych i grupach roboczych,
- 5) udzielenie schronienia osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, o charakterze nagłym i zagrażającym ich zdrowiu i życiu tj. osoby doświadczającym przemocy w rodzinie (w tym kobiety w ciąży i matki z małoletnimi dziećmi, także ojcowie z małoletnimi dziećmi i inne osobom, sprawujące opiekę nad dziećmi),
- 6) udzielanie doraźnej, kompleksowej pomocy osobom poszkodowanym w tak zwanych sytuacjach kryzysowych o charakterze nagłym, losowym, wynikającym z dysfunkcji życia rodzinnego w celu: łagodzenia szkód wynikających z sytuacji kryzysu, przeciwdziałaniu przechodzenia sytuacji kryzysowej w stan chroniczny,
- 7) motywowanie osób dotkniętych przemocą do podejmowania działań zmierzających do jej zapobiegania,
- 8) zachęcanie, nakłanianie i motywowanie do podejmowania leczenia,
- 9) motywowanie do zwiększenia aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia,
- 10) edukacja współmałżonka w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu i innych używek oraz przemocy w rodzinie,
- 11) konsultacje i poradnictwo psychologiczne,
- 12) współpraca z wolontariuszami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami współpracującymi z dzieckiem i rodziną,
- 13) uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów,
- 14) udzielanie informacji z zakresu przysługujących praw i uprawnień osób niepełnosprawnych, ofiar przemocy,

- 15) poradnictwo w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nabywanie i doskonalenie umiejętności, edukacja w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich,
- 16) pomoc w redagowaniu pism i wniosków do instytucji zewnętrznych (sądów, urzędów),
- 17) poradnictwo prawne.

DZIAŁALNOŚĆ CENTRUM INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W KARTUZACH

Od 2002 roku Powiat Kartuski prowadzi Centrum Interwencji Kryzysowej funkcjonujące w strukturze organizacyjnej PCPR w Kartuzach. Wszechstronność prowadzonych działań w obszarze interwencji kryzysowej wymaga zatrudnienia kadry merytorycznie przygotowanej do realizacji określonych działań. W roku 2024 z pomocy CIK skorzystało 868 osób, udzielono 2174 konsultacje.

Tabela 20. Struktura pomocy udzielonej w ramach Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach w 2024 r.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Łącznie</i>	<i>Porady</i>	<i>Psycholog</i>	<i>Pedagog, psychoterapeuta</i>
Przemoc – osoby doznające przemocy domowej OGÓLEM:	330	330	250	80
<i>W tym kobiety ogółem:</i>	294	294	218	76
w tym starsze	38	38	24	14
w tym niepełnosprawne	10	10	6	4
<i>W tym mężczyźni ogółem:</i>	13	13	13	-
w tym starsi	1	1	1	-
w tym niepełnosprawni	-	-	-	-
<i>W tym dzieci ogółem:</i>	23	23	19	4
w tym dziewczynki:	13	13	11	2
w tym chłopcy	10	10	8	2
w tym niepełnosprawni:	-	-	-	-
Uzależnienie od alkoholu oraz od środków psychoaktywnych	122	122	38	84
Uzależnienia behawioralne	22	22	15	7

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Łącznie</i>	<i>Porady</i>	<i>Psycholog</i>	<i>Pedagog, psychoterapeuta</i>
W tym dorośli	10	10	8	2
W tym dzieci	12	12	7	5
Molestowanie, gwałt	22	22	19	3
Niepełnosprawność i choroby psychiczne	23	23	11	8
Strata Bliskiej osoby	22	22	21	1
Nieszczęśliwy wypadek, np. komunikacyjny	3	3	3	-
Bezdomność i problemy socjalno-bytowe	25	25	24	1
Problemy rodzinne (bezzadność, konflikty małżeństwo, problemy wychowawcze, problemy osobiste)	366	366	269	97
próby samobójcze, myśli samobójcze <u>ogółem</u>:	53	53	38	15
w tym dorośli:	35	35	30	5
w tym dzieci:	18	18	8	10
Depresja	141	141	114	27
Interwencje w miejscu zamieszkania	-	-	-	-
Sesje rodzinne, mediacje	30 spotkań		10	20
Grupa terapeutyczna dla osób doznających przemocy domowej	Odbyły się 2 edycje: zgłoszonych 41 os. ukończyło 15			
Grupy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	12 spotkań	-	-	-
Udział w przesłuchaniach, rozprawach sądowych	21	-	10	11
Organizowanie zespołów kryzysowych na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie i osób przebywających w schronieniu	7	-	-	-
Organizowanie zespołów kryzysowych w związku z popełnieniem próby samobójczej przez małoletnie dziecko w tym udział na terenie powiatu kartuskiego – zgodnie z powiatową procedurą.	10	-	-	-
Udział w zespołach interdyscyplinarnych i grupach diagnostyczno - pomocowych na terenie powiatu kartuskiego.	152	-	-	-
Bezpłatne porady prawne	53	53	-	-
Ofiary cyberprzemocy	4	4	4	-
W tym dorośli:	1	1	1	-
W tym dzieci:	3	3	3	-

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Łącznie</i>	<i>Porady</i>	<i>Psycholog</i>	<i>Pedagog, psychoterapeuta</i>
Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc „Można Inaczej”	Przystąpiło do programu 33 os., ukończyło 13 os			
Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc	Przystąpiło do programu 15 os. ukończyło 7 os.			
Osoby wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową <u>ogółem</u>:	101	101	99	2
W tym mężczyźni:	95	95	93	2
W tym kobiety:	6	6	6	-
Punkt wsparcia rodzicielskiego	38	38	38	-
Schronienie przy CIK	1 osoba dorosła			
Warsztaty „Szkoła dla Rodziców jak rozmawiać z nastolatkiem”.	I edycja: zgłoszonych 30 os. zakwalifikowanych 15 os., ukończyło 14 os.			
Warsztaty „Szkoła dla Rodziców”.	Odbyły się 2 edycje: zgłoszonych 73 os., zakwalifikowano 33 os., ukończyło 28 os.			
Program „Lekcja Enter”.	25 os, 36 spotkań			
Program Fred.	Zgłoszonych 14 os. 18 spotkań w tym 6 os. ukończyło zajęcia grupowe			

W roku 2024 do CIK zgłosiło się 139 osób zgłaszających przemoc po raz pierwszy, w tym 117 kobiet, 13 dzieci oraz 9 mężczyzn. Te liczby wskazują na konieczność podejmowania działań w zakresie interdyscyplinarnego wsparcia dla ofiar przemocy, ale przede wszystkim na szeroką edukację społeczeństwa w zakresie konsekwencji stosowania przemocy w różnej postaci.

PUNKT KONSULTACYJNY DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

W ramach działań realizowanych przez Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach przy współpracy z wszystkimi gminami powiatu kartuskiego w roku 2024 kontynuowano działalność punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Tabela 21. Osoby korzystające z punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych w roku 2024

Lp.	Miejscowość	Dzieci od 14 do 17 lat	Osoby dorosłe od 18 lat do 60 lat w tym osoby współuzależnione	RAZEM
1	Kartuzy	11	18	29
2	Żukowo	4	8	12
3	Sulęczyno	2	3	5
4	Przodkowo	2	4	6
5	Stężycza	3	4	7
6	Somonino	3	5	8
7	Sierakowice	2	6	8
8	Chmielno	3	3	6
Razem		30	51	81

W 2024 roku odbyły się 233 konsultacje i spotkania terapeutyczne. Z działalności punktu konsultacyjnego skorzystało łącznie 81 osób (w tym 51 osób dorosłych i 30 osób nieletnich).

W ramach działalności punktu odbyły się również:

- spotkania terapeutyczne, konsultacje i realizacje programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin skierowanych przez sąd lub/i pozostających pod opieką kuratora - **59 spotkań dla 29 osób (w tym 13 osób nieletnich)** - będących pod nadzorem kuratorskim lub objętych wyrokiem sądu dla nieletnich). W ramach tych działań część spotkań odbyła się w formie sesji rodzinnych ukierunkowanych na profilaktykę używania substancji psychoaktywnych i profilaktykę innych zachowań ryzykownych,
- **26 sesji rodzinnych dla 9 rodzin** (łącznie 16 osób dorosłych, 6 osób nieletnich). W związku z wielowymiarowością problemów współlistniejących prócz współuzależnienia, używania szkodliwego czy uzależnienia, część spotkań sesji rodzinnych dotyczyła ustalenia planu pomocowego dla rodziny. Ze względu na złożoność problemów w systemach rodzinnych związanych m. in. z rosnącym ubóstwem, pokoleniowym alkoholizmem i przemocą wzrasta potrzeba kierowania poszczególnych członków rodziny do specjalistów o różnej specjalizacji. Część rodzin objęta jest procedurą „Niebieskie Karty”,

- Wobec sytuacji zgłoszonej przemocy część członków rodzin zastała objęta pomocą psychoedukacją w programie „Szkola dla rodziców i wychowawców” lub uzyskała pomoc terapeutyczną podczas sesji indywidualnych i spotkań grupowych realizowanych przez zespół terapeutyczny CIK,
- **36 spotkań** dla rodzin w ramach programu pn. „**Lekcja Enter**” skierowanego do rodziców i opiekunów realizowanego w formie sesji rodzinnych. Celem programu jest wzmocnienie kompetencji i umiejętności wychowawczych w zakresie utrzymania higieny cyfrowej dzieci i młodzieży,
- realizacja programu rekomendowanego przez Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomani pn. „**Fred goes Net**” skierowanego do młodzieży eksperymentującej z substancjami psychoaktywnymi i ich opiekunów. Program w formie warsztatów dla młodzieży ukończyło 7 osób z zakwalifikowanych 10 osób. Z konsultacji do programu skorzystało 12 osób dorosłych. Dwie osoby zostały przekierowane do terapeutycznej pracy indywidualnej ze względu na diagnozę psychiczną i konieczność dostosowania trybu pracy do możliwości klienta,
- **3 osoby, w tym 2 osoby nieletnie** zostały umieszczone w stacjonarnych ośrodkach terapii uzależnień a ich rodziny zostały objęte dalszym wsparciem CIK,
- **1 osoba** zgłosiła się do udziału w konsultacjach wspierających (readaptacja) po ukończonym leczeniu stacjonarnym,
- **11 osób** zgłosiło się w kryzysie suicydalnym, w tym **5 dzieci i 6 osób dorosłych**. Osoby te zostały objęte wsparciem i docelowo przekierowane do specjalistów, m.in. do psychiatry, suicydologa/psychotraumatologa i do seksuologa).

Tabela 22. Konsultacje, warsztaty i spotkania terapeutyczne dla osób korzystających z punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin w 2024 r.

Lp.	Miejscowość (gmina)	Dzieci od 14 do 17 lat Porady	Osoby dorosłe od 18 lat do 60 lat Porady	RAZEM
1	Kartuzy	50	45	96
2	Żukowo	19	21	40
3	Sulęczyno	6	7	13
4	Przodkowo	7	9	16
5	Stężyca	8	9	17

6	Somonino	5	12	17
7	Sierakowice	5	14	19
8	Chmielno	7	8	15
Razem		107	126	233

W okresie sprawozdawczym w ramach Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych od Środków Psychoaktywnych i ich Rodzin nasuwają się następujące wnioski:

- 1) W związku z wielowymiarowością problemów współistniejących prócz współzależnienia, używania szkodliwego czy uzależnienia, część spotkań sesji rodzinnych dotyczyła ustalenia planu pomocowego dla rodziny. Niestety nie jest to wystarczające. Konieczne są rozwiązania bardziej kompleksowe i długofalowe, poza Centrum Interwencji Kryzysowej, które ze względu na swój charakter i określone zadania powinno być jedynie wstępem do pracy z rodziną.
- 2) Ze względu na złożoność problemów w systemach rodzinnych związanych m. in. stale rosnącym ubóstwem, pokoleniowym alkoholizmem i przemocą wzrasta potrzeba kierowania poszczególnych członków rodziny do specjalistów o różnej specjalizacji. Część rodzin objęta jest procedurą „Niebieskie Karty” co umożliwia monitorowanie sytuacji rodzinnej. Sądy chcąc wzmocnić sytuację rodzinną obligują do kontaktów ze specjalistami, jednak wobec zapaści systemu pomocowego nieodpłatna pomoc jest niemalże niedostępna dla większości rodzin.
- 3) Utrzymuje się tendencja eksperymentowania z marihuaną przez młode osoby. W całej Polsce obserwuje się obniżanie wieku inicjacji używania tego środka. Jest to stosunkowo łatwo dostępny środek psychoaktywny wobec którego zauważalnie rośnie tendencja przyzwolenia społecznego, również ze strony rodziców i opiekunów.

W całej Polsce obserwuje się spadek wieku inicjacji używania wyrobów nikotynowych, waporyzatorów, alkoholu i narkotyków. Rozwija się zjawisko używania Mefedronu i pochodnych (m.in. Klefedronu), oraz innych syntetycznych stymulantów przez bardzo młode osoby w wieku 13- 14 lat. Niezmiennie wśród zgłaszających się rodzin zjawisko używania Mefedronu zyskuje na popularności. **Rośnie lawinowo ilość młodych osób** (nieletni i młodzi dorośli) **używających szkodliwie i uzależnionych od leków**, szczególnie często pojawiają się benzodiazepiny (clonazepam, oksazepam) oraz leki opioidowe. Jest to tendencja obserwowana w Polsce i zachodniej części Europy.

Stosunkowo nowym choć coraz częściej obserwowanym zjawiskiem jest **szkodliwe**

używanie mediów ekranowych wśród dorosłych (m.in.: fonoholizm). Takie zachowania behawioralne mają ścisły związek z współwystępowaniem zachowań depresyjnych.

Ogólnie w minionej dekadzie stale rośnie liczba osób trafiających z diagnozą depresji, będących w stanie wyraźnego, intensywnego obniżenia nastroju, które poszukują bezpłatnego wsparcia terapeutycznego.

Przekazane w roku 2024 kwoty przez gminy powiatu kartuskiego w łącznej kwocie **21 450,00 zł.** zostały wykorzystane zgodnie z podpisanymi porozumieniami.

Całkowity koszt zatrudnienia psychoterapeuty dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin w Punkcie Konsultacyjnym przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach za rok 2024 wyniósł **39 610,00 zł.** Ze środków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach przeznaczono kwotę **18 160,00 zł.**

Tabela 23. Wysokość udziału finansowego samorządów powiatu kartuskiego w działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych w roku 2024

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Chmielno	1 900,00 zł
2	Przodkowo	1 900,00 zł
3	Sierakowice	3 500,00 zł
4	Kartuzy	4 300,00 zł
5	Somonino	1 800,00 zł
6	Sulęczyno	1 200,00 zł
7	Stężycza	2 250,00 zł
8	Żukowo	4 600,00 zł
9	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach	18 160,00 zł
	Razem	39 610,00 zł

PUNKT KONSULTACYJNY DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH BEHAVIORALNIE

Przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach działa punkt konsultacyjny udzielający pomocy w zakresie uzależnień behawioralnych. Łącznie odbyło się 240 sesji i spotkań z klientami. Na konsultację zgłosiło się 80 osób.

Tabela 24. Problemy zgłaszane w punkcie konsultacyjnym – uzależnienia behawioralne

Lp.	Problem	Dzieci	Osoby dorosłe
1	Uzależnienia behawioralne (nadużywanie komputera i telefonu komórkowego, zaburzenia odżywiania).	1	7
2	Samookaleczanie (w tym ryzyko uzależnienia od komputera i telefonu komórkowego).	0	12
3	Problemy wychowawcze.	0	20
4	Szkodliwe używanie, uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	0	12
5	Eksperymentowanie.	1	3
6	Współuzależnienie.	1	25
7	Bezradność wobec sytuacji życiowej (śmierć w rodzinie) w tym ryzyko uzależnienia od komputera i telefonu komórkowego.	1	22
8	Przemoc rówieśnicza.	1	0
9	Ofiary cyberprzemocy.	1	0
		6	101

Ponadto ramach punktu konsultacyjnego dodatkowo pozostali specjaliści CIK udzielali wsparcia 14 osobom uzależnionym behawioralnie tj. 11 dzieci i 3 osób dorosłych.

Całkowity koszt zatrudnienia specjalisty w Punkcie Konsultacyjnym udzielającym pomocy osobom uzależnionym behawioralnie przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach za rok 2024 wynosił 40.460,00 zł i został sfinansowany ze środków budżetu Powiatu Kartuskiego (Wydział Edukacji, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego w Kartuzach).

PROGRAM KOREKCYJNO EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC „MOŻNA INACZEJ” w 2024 roku.

Uczestnicy programu: osoby, które przystąpiły do programu: 33 osoby

Program ukończyło: 13 osób

- 1) Skierowane przez Sąd Karny – **4 osoby**;
- 2) Skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne/grupy diagnostyczno-pomocowe osoby zmotywowane – **17 osób**;
- 3) Zawiadomienie Starosty o skierowaniu na podstawie art. 9b, ust. 11, pkt. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – **5 osób**
- 4) Skierowane przez kuratora – **1 osoba**;
- 5) Skierowane przez GOPS - **4 osoby**;
- 6) Zgłoszenie dobrowolne – **2 osoby**

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1164) - **wydano 33 zaświadczenia, w tym 13 o ukończeniu programu.**

Poniesione wydatki pokryte z dotacji: 24 999,83 zł.

PROGRAM PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ w 2024 roku.

Uczestnicy programu: osoby, które przystąpiły do programu: 15 osób

Program ukończyło: 7 osób

- 1) Absolwenci programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc z poprzednich lat – **8 osób**;
- 2) Osoby skierowane przez zespoły interdyscyplinarne grupy diagnostyczno-pomocowe osoby zmotywowane – **4 osoby**;
- 3) Zawiadomienie Starosty o skierowaniu na podstawie art. 9b, ust. 11, pkt. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – **2 osoby**
- 4) Osoby skierowanie prze Kuratorów – **1 osoba.**

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1164) - **wydano 11 zaświadczeń, w tym 7 o ukończeniu programu.**

Poniesione wydatki pokryte z dotacji: 13 178,00 zł.

ZAJĘCIA WARSZTATOWE „SZKOŁA DLA RODZICÓW”

W roku 2024 odbyły się dwie edycje zajęć „Szkoła dla Rodziców”. Do programu zostało zgłoszonych łącznie **73** osoby. W wyniku spotkań diagnozująco-motywuujących na warsztaty

zakwalifikowały się **33** osoby. Zajęcia ukończyło **28** osób.

Cykl zajęć obejmuje 10 spotkań, trwających po 3 godziny, poprzedzony indywidualną konsultacją psychologiczną o charakterze diagnozującym.

Rodzice mieli możliwość:

- lepszego poznania siebie, swoich zachowań, a także oczekiwań i potrzeb swoich dzieci;
- uświadomienia sobie roli „granic” w życiu własnym, a przede wszystkim życiu dziecka;
- opanowania umiejętności bardziej trafnego rozpoznania i nazywania stanów emocjonalnych;
- nauczenia się radzenia z własnymi negatywnymi emocjami i uczuciami innych;
- poznania skutecznych sposobów motywowania dziecka do działania, do nauki;
- nauczenia się konstruktywnego rozwiązywania konfliktów występujących na relacji dziecko - rodzic;
- właściwego stosowania pochwały, która nie wprawia w zakłopotanie lecz mobilizuje oraz właściwego stosowania kary, która nie rani a przyczynia się do zmiany w zachowaniu dziecka.

ZAJĘCIA WARSZTATOWE „SZKOŁA DLA RODZICÓW - JAK ROZMAWIAĆ Z NASTOLATKIEM”

Do programu zostało zgłoszonych 30 osób. W wyniku spotkań diagnozująco-motywuujących na warsztaty zakwalifikowało się 15 osób. Warsztaty ukończyło 14 osób.

Warsztaty „Szkoła dla Rodziców” są programem profilaktyki uniwersalnej ukierunkowany na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym młodzieży dorastającej oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców. Warsztaty obejmowały tematykę wieku dorastania: młodzieńczy bunt; pragnienie akceptacji; potrzeba decydowania o sobie; przedwczesne zainteresowanie seksem; zachowania ryzykowne – narkotyki, alkohol, nikotyna; niebezpieczeństwa mediów. Poruszane, tematy, moduły to: potrzeby rozwojowe wieku dorastania; zachowania dysfunkcyjne jako przejaw nieefektywnej realizacji potrzeb; charakterystyka okresu dojrzewania; zmienność nastrojów – jak pomóc nastolatкови radzić sobie z uczuciami; zasady, normy, granice, co chroni przed zachowaniami ryzykownymi. Umiejętność wprowadzania i egzekwowania norm; potrzeba autonomii a zachęcanie do współpracy; rezygnacja z kontroli na rzecz odpowiedzialności i samodyscypliny; ponoszenie konsekwencji zamiast tradycyjnego karania; wspólne rozwiązywanie problemów; jak rozmawiać na tzw. trudne tematy (seks, używki,

reklamy, media).

Program obejmuje 30 godzin dydaktycznych (cykl dziesięciu spotkań po 3 godziny); poprzedzonych indywidualnymi konsultacjami. Warsztaty mają pomóc rodzicom w zrozumieniu nastolatka oraz w radzeniu z problemami wychowawczymi okresu dojrzewania.

GRUPA TERAPEUTYCZNA DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

W roku 2024 r. kontynuowano ofertę dla osób doznających przemocy domowej tj. grupę terapeutyczną, którą przeprowadzono w 12 cotygodniowych spotkaniach. Celem projektu była pomoc psychologiczna ukierunkowana na zwiększenie sprawczości osób objętych wsparciem a w konsekwencji zatrzymanie przemocy domowej. Celami szczegółowymi projektu były psychoedukacja na temat uwarunkowań oraz predyspozycji w relacjach przemocowych, zapoznanie z mechanizmami wyuczonej bezradności, rozpoznanie mechanizmów aktywujących łańcuch przemocy oraz nabywanie umiejętności związanych z pozyskaniem umiejętności wyzwalających z relacji przemocowych. Uczestniczki projektu nabyły umiejętności korzystania z zasobów własnych, jak też z zasobów zewnętrznych w radzeniu sobie w niesymetrycznych relacjach. **W roku 2024 r. projekt realizowany był w 2 edycjach, do której zostało zgłoszonych 41 osób, ukończyło 15 osób.**

DOM SAMOTNEJ MATKI

W dniu 22 listopada 2022 r. Powiat Kartuski ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji tego zadania w roku 2023 z możliwością przedłużenia do 2027 roku. W wyniku konkursu w dniu 29 grudnia 2022 r. podpisano umowę z Caritas Archidiecezji Gdańskiej z siedzibą w Sopocie na realizację zadania publicznego pt. „Prowadzenie Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w 2023 r.” w Domu Samotnej Matki w Gdańsku-Matemblewie. Ponadto w dniu 15 grudnia 2023 r. podpisano aneks do umowy umożliwiający zabezpieczenie potrzeb mieszkańców powiatu w tym zakresie na rok 2024. W roku 2024 w ramach zawartej umowy przebywały łącznie 4 kobiety wraz z 5 dziećmi. Koszty pobytu za rok 2024 to 80.410,00 zł, który został refinansowany przez gminy Żukowo, Somonino, Kartuzy.

SCHRONIENIE CENTRUM INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W KARTUZACH

Z dniem 1 lipca 2020 r. przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach utworzono schronienie, które jest przeznaczone dla 6 osób – mieszkańców z terenu powiatu kartuskiego. Wsparcie w schronieniu mogą otrzymać osoby znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, o charakterze nagłym i zagrażającym ich zdrowiu i życiu tj. osoby doświadczające przemocy w rodzinie (w tym kobiety w ciąży i matki z małoletnimi dziećmi, także ojcowie z małoletnimi dziećmi i inne osoby, sprawujące opiekę nad dziećmi).

Celem funkcjonowania schronienia jest:

- 1) udzielenie krótkotrwałego schronienia od 1 do 2 dni, w uzasadnionych przypadkach do 3 miesięcy,
- 2) zapobieganie przechodzenia reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej,
- 3) usamodzielnienie mieszkańców, readaptacja i powrót do środowiska.

Wsparcie świadczone w schronieniu, w przypadku udzielenia miejsca do 3 miesięcy, obejmuje przede wszystkim:

- 1) pracę socjalną, o której mowa w art. 6 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, przy współdziałaniu z pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o umieszczenie w schronieniu,
- 2) poradnictwo specjalistyczne, o którym mowa w art. 46 ustawy o pomocy społecznej,
- 3) naukę lub utrzymanie posiadanego poziomu sprawności w zakresie samodzielności życiowej, rozwijania kontaktów społecznych i pełnienia ról społecznych,
- 4) pomoc w ubieganiu się o uzyskanie mieszkania.

W roku 2024 w schronieniu przebywała 1 osoba dorosła (kobieta) przez okres 3 miesięcy. Koszt pobytu i wyżywienia to kwota 3.160,00 zł.

LOKALNY PUNKT POMOCY POKRZYWDZONYM PRZESTĘPSTWEM

Od dnia 01 lutego 2022 r. lokalny punkt pomocy pokrzywdzonym przestępstwem w ramach Funduszu Sprawiedliwości prowadzony jest przez Stowarzyszenie „Integracja na Plus” z siedzibą w Skarszewach. W ramach Funduszu działania specjalistów Stowarzyszenia polegała między innymi na: organizowaniu i finansowaniu pomocy prawnej, w tym alternatywnych metod

rozwiązywania konfliktów dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, pomoc psychologiczna dla świadków. Informacja o działalności punktu jest na stronie internetowej www.pcpkartyzy.pl.

ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ, KONFERENCJI, SPOTKAŃ DYSKUSYJNYCH

W dniu 16.04.2024 r. na zaproszenie Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku,

przedstawiciel Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach przedstawiła model i rolę współpracy podmiotów gminnych z powiatem kartuskim w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. W tym obszarze została przedstawiona wieloletnia współpraca podmiotów w ramach stworzonej i regularnie aktualizowanej „*Powiatowej procedury interwencji zapewnienia dziecku ochrony w sytuacji zagrożenia jego zdrowia lub życia w związku z przemocą domową na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w powiecie kartuskim*” oraz *procedurę/algorytmy wobec małoletnich w zdarzeniach suicydalnych*. Tematy te zostały wpisane w obszar dobrych praktyk w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na poziomie województwa, powiatu, gminy.

W dniu 13.06.2024 r. w siedzibie Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie, odbyło się spotkanie warsztatowo-dyskusyjne dotyczące interdyscyplinarnych działań

w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie kartuskim dla przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych, kierowników GOPS, sądu, prokuratury, policji w powiecie kartuskim. W dyskusjach brał udział również przedstawiciel wydziału zdrowia, bezpieczeństwa i współpracy z organizacjami pozarządowymi Starostwa Powiatowego w Kartuzach. Gościem spotkania była Pani Aneta Ziętek-Waleciej - Wojewódzki Koordynator Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Spotkanie było kontynuacją spotkania, które odbyło się w dniu 19.10.2023 r. dla przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych powiatu kartuskiego. Łącznie w dyskusji oraz warsztatach brało udział 20 osoby.

Na spotkaniu pracowano nad następującymi tematami:

1. Ocena i mierzenie rezultatów realizacji powiatowej procedury interwencji zapewnienia dziecku ochrony w sytuacji zagrożenia jego zdrowia lub życia w związku z przemocą domową na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w powiecie kartuskim.

2. Diagnoza przemocy domowej w powiecie kartuskim w latach 2021-2023.
3. Modyfikacja procedury Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach wobec małoletnich w zdarzeniach suicydalnych.
4. Procedury postępowania w sytuacjach związanych z przemocą domową - realizacja w praktyce przepisów z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej – dyskusja.

Na spotkaniu dokonano następujących ustaleń:

- Dokonanie proponowanych zmian w powiatowej procedurze interwencji zapewnienia dziecku ochrony w sytuacji zagrożenia jego zdrowia lub życia w związku z przemocą domową na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w powiecie kartuskim. Przesłanie do uczestników procedury celem konsultacji – CIK Kartuzy.
- Po konsultacji przesłanie powyżej procedury do przedstawicieli POZ terenu powiatu kartuskiego oraz PCZ w Kartuzach - przedstawiciel wydziału zdrowia, bezpieczeństwa i współpracy z organizacjami pozarządowymi Starostwa Powiatowego w Kartuzach Pani Natalia Litwin.
- Nawiązanie współpracy Powiatu Kartuskiego z przedstawicielami: Specjalistycznego Szpitala w Kościerzynie i Bytowie oraz Szpitala Miejskiego w Gdyni celem przedstawienia powiatowej procedury – PCPR, Starostwo Powiatowe Kartuzy.

W dniu 17.10.2024 r. odbyło się Szkolenie: „Rodzina w klatce przemocy domowej – skuteczne zaangażowanie i empatia służb”. Celem szkolenia było podniesienie kompetencji w sprawach związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz zrozumienie przeżyć rodziców i dziecka w wielu płaszczyznach jego życia w sytuacji zapewnienia dziecku ochrony w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, dobór odpowiednich strategii postępowania kryzysowego w celu ochrony dziecka i osoby dorosłej doznającej przemocy domowej.

prelegenci:

1. **Danuta Morawska** – pedagog, socjoterapeutka, terapeuta TSR, wieloletni trener „Szkoły dla Rodziców”. Poprowadziła prelekcje pt.: *„Sytuacja emocjonalna rodziny w sytuacji podjęcia interwencji zapewnienia dziecka ochrony w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałania przemocy domowej”.*
2. **Marek Kopczyński** – Prokurator Rejonowy Prokuratury Rejonowej w Kartuzach. Poprowadził prelekcje pt.: *„Czym są przestępstwa ścigane z urzędu. Agresywna osoba stosująca przemoc domową wobec interweniujących służb”.*

3. **asp. Daniel Zegzuła** – funkcjonariusz koordynujący zagadnienia przemocy domowej w Wydziale Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku. Poprowadził prelekcje pt.: *„Wykorzystanie narzędzia natychmiastowej izolacji osób stosujących przemoc domową”*.
4. **Bogna Nyczówna-Perucka** – psycholożka pracująca w nurcie terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach, trenerka Fundacji „FamilyLab”, poprowadziła prelekcje pt.: *„INSTYTUCJO! – zajmij się moim dzieckiem”*.

Treści programowe:

- Jak kształtuje się rodzicielstwo zagrażające życiu i zdrowiu dziecka.
- Co stoi za przemocowymi zachowaniami rodzicielskimi.
- Rodzic biologiczny w sytuacji interwencji umieszczenia dziecka poza domem rodzinnym- przekonania, emocje.
- Opiekunowie zastępczy - rodzice biologiczni trudności w kontakcie. Co pomaga, co przeszkadza w kształtowaniu relacji służącej dziecku.
- Różnica między czynem zabronionym ściganym z urzędu a czynem karalnym ściganym na wniosek.
- Co oznacza przestępstwo prywatnoskargowe.
- Kiedy służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej są zobowiązane do zawiadomienia organów ścigania o przypuszczeniu popełnienia przestępstwa.
- Co to jest **przypuszczenie** popełnienia przestępstwa.
- Jakie są konsekwencje nie zastosowania trybu złożenia zawiadomienia o przestępstwie z urzędu.
- Jakie działania można podjąć wobec osoby stosującej przemoc domową jako klientem zachowującym się despotycznie, egocentrycznie, wulgarnie nadmiernie wymagająco.
- Procedura wydania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zakazu zbliżania się do osoby na wyrażoną w metrach odległość, zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej przebywania na tym terenie.
- Kiedy funkcjonariusz może zastosować narzędzia natychmiastowej izolacji.

- Kto może wnioskować o zastosowanie narzędzia natychmiastowej izolacji osób stosujących przemoc domową.
- Efektywność działań na przykładzie KWP w Gdańsku.
- Skuteczne specjalistyczne wsparcie dla dziecka – wsparcie całego systemu rodzinnego.
- Odpowiedzialność rodzica w relacji z dzieckiem.
- Zmiany w relacjach między rodzicami a dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej.

Uczestnicy szkolenia:

Grupy zawodowe działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w domowej: członkowie zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych, prokuratorzy, funkcjonariusze policji, asystenci rodziny, kuratorzy sądowi, przedstawiciele oświaty, służba zdrowia z terenu powiatu kartuskiego. W szkoleniu uczestniczyły 104 osoby.

Realizatorzy szkolenia:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowice;
3. Urząd Gminy Sierakowice – GKRPA.

OGÓLNOPOLSKA KAMPANIA MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI - TYDZIEŃ POMOCY OSOBOM POKRZYWDZONYM PRZESTĘPSTWEM

W związku z obchodami „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem” w dniach od 19 do 23 lutego 2024 roku, Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach włączyło się w akcję organizowaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Dyżury specjalistów Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach w ramach tej akcji odbywały się w dniach od 19 do 23 lutego 2024 r.

Do inicjatywy dołączyło się również Stowarzyszenie Integracja na Plus z siedzibą w Skarszewach, które udzielało nieodpłatnej pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem i ich świadkom a także ich osobom najbliższym w Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem przy Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach.

IV. Realizacja zadań w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, programy celowe PFRON w 2024 roku

System wsparcia osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów strategii rozwiązywania problemów społecznych. Celem strategicznym jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. Na system pomocy dla osób z niepełnosprawnościami w 2024 roku z PFRON otrzymano kwotę 6 187 911,00 zł.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia jak również umożliwienie korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy. Zadanie to realizował Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest wyrobienie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej, kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji.

Rada Powiatu Kartuskiego uchwałą nr LIX/550/2024 z dnia 22 marca 2024 r. (z późniejszymi zmianami uchwały) zatwierdziła wykaz zadań oraz podział środków finansowych PFRON na ich realizację. W roku sprawozdawczym na pomoc osobom z niepełnosprawnościami wydano łącznie 6 187 911,00 zł, czyli 100% otrzymanych środków z PFRON. Wielkość i strukturę udzielonej pomocy przedstawia wykres nr 7 i tabela nr 25.

Wykres 7. Wielkość udzielonej pomocy ze środków PFRON w latach 2010 – 2024

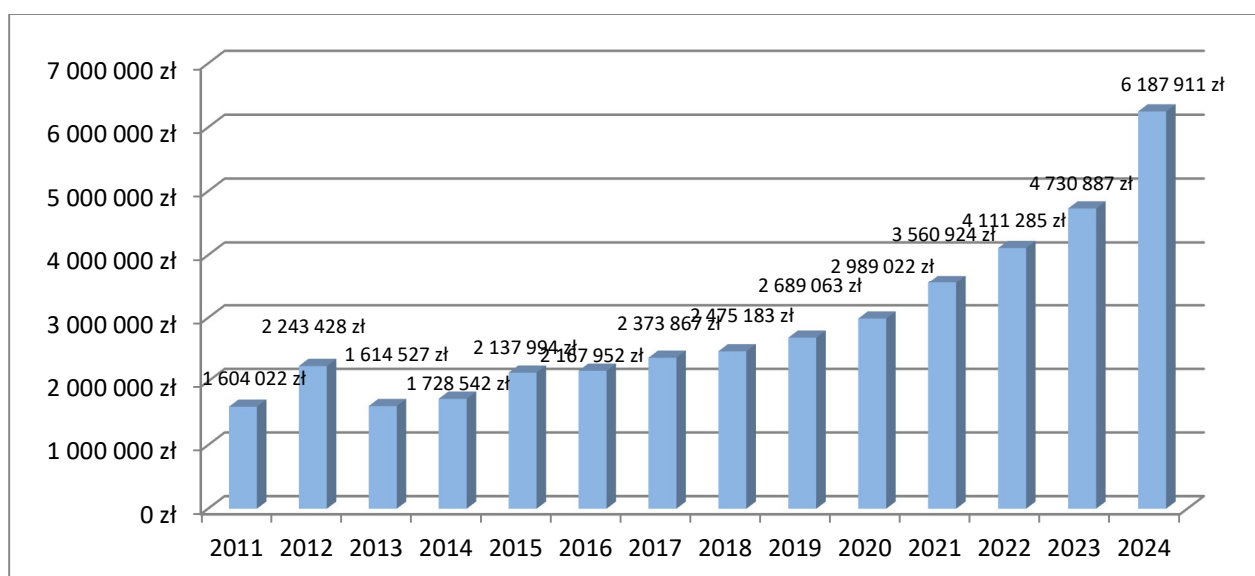
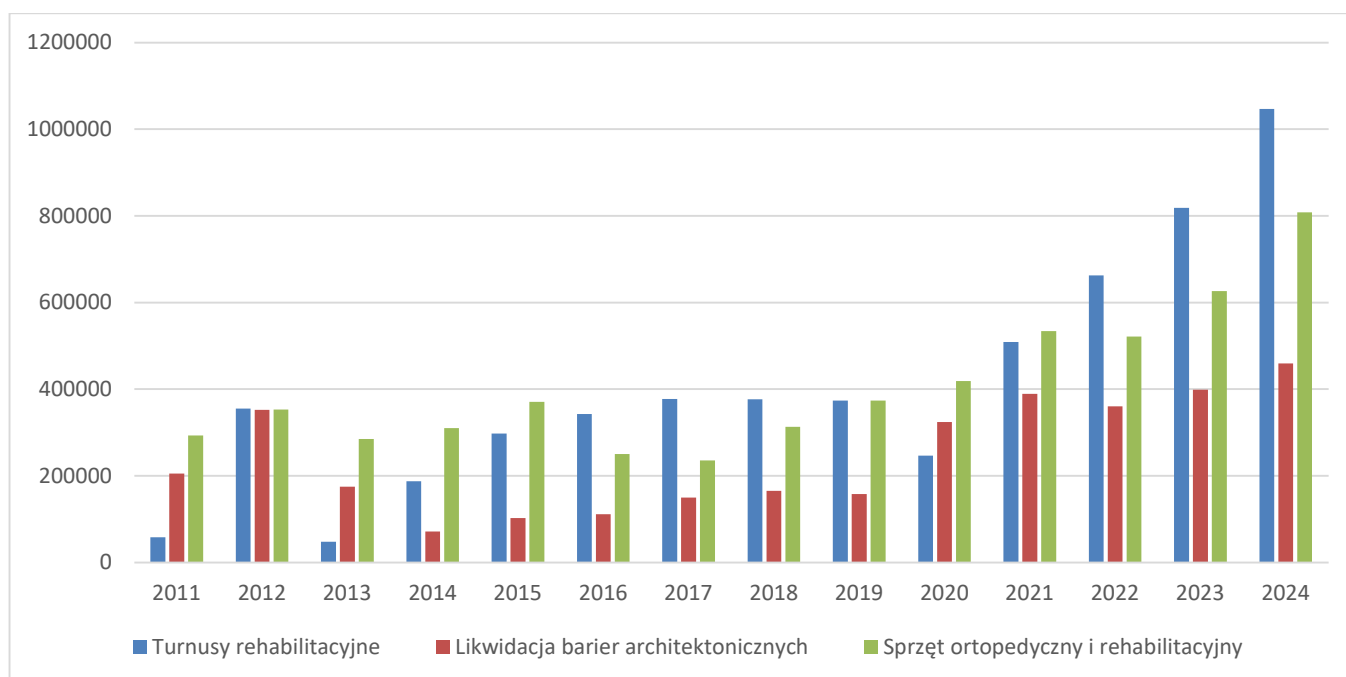

Tabela 25. Struktura wypłaconych dofinansowań ze środków PFRON w roku 2024

Lp.	Formy pomocy	Ilość osób objętych pomocą	Kwota wypłaconych dofinansowań
1	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla dzieci i młodzieży.	14	51 186,79 zł
2	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla dorosłych.	94	407 860,04 zł
3	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży.	134	212 928,25 zł
4	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób dorosłych.	549	586 631,31 zł
5	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży.	2	2 115,00 zł
6	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób dorosłych.	12	6 650,00 zł
7	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży wraz z opiekunami.	107	201 973,00 zł
8	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla osób dorosłych wraz z opiekunami.	426	845 007,00 zł
9	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla instytucji i organizacji pozarządowych.	0	0,00 zł
10	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych.	1130	47 000,00 zł
11	Działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej.	4 placówki (113 uczestników)	3 711 179,61 zł
12	Szkolenie osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.	0	0,00 zł
13	Jednorazowe dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej.	4	79 353,00 zł
14	Zwrot kosztów wyposażenia nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.	1	36 027,00 zł
15	Finansowanie instrumentów i usług rynku pracy dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP (staże, praktyki, prace interwencyjne).	0	0,00 zł
16	Zlecenie realizacji zadań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej fundacjom i organizacjom pozarządowym.	0	0,00 zł
RAZEM		2 586	6 187 911,00 zł

Powyższe dane wskazują, że najwięcej osób, bo aż 549 otrzymały pomoc finansową przy zakupie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, 533 osoby wraz z opiekunami skorzystały z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Natomiast najwięcej środków przeznaczono na działalność warsztatów terapii zajęciowej (WTZ). Wielkość udzielonej pomocy osobom z niepełnosprawnościami w poszczególnych latach przedstawia wykres nr 8.

Wykres 8. Wielkość przyznanych środków na turnusy rehabilitacyjne, likwidację barier architektonicznych oraz sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny w latach 2010 – 2024

Jak wynika z powyższego wykresu w okresie 2021-2024 systematycznie wzrastały wydatki na dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego (pomoc otrzymały dzieci i młodzież niepełnosprawna oraz osoby dorosłe ze znacznym, umiarkowanym i lekkim stopniem niepełnosprawności). W roku 2024 aż 533 osoby wraz z opiekunami skorzystały z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Zadanie to cieszyło się największym zainteresowaniem pomimo pewnych ograniczeń w dostępie (np. dofinansowanie nie częściej niż raz na dwa lata). Pomoc w zakresie dofinansowania na likwidację barier architektonicznych została zrealizowana w większym zakresie (wzrost wydatków o kwotę 59 946,83 zł) w stosunku do roku 2023, jednakże nie wszystkie potrzeby na rok 2024 były w tym zakresie zaspokojone. W roku sprawozdawczym w zakresie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych podpisano łącznie 108 umów, z tego 94 – dla osób dorosłych, a 14 dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. W roku sprawozdawczym w ramach likwidacji barier technicznych dofinansowano zakup m.in. 37 łóżek rehabilitacyjnych z napędem elektrycznym dla osób zależnych.

W roku 2024 podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej wspierano osoby niepełnosprawne w zakupie pieluchomajtek i cewników (319 osób), aparatów słuchowych (271 osób) i wkładek usznych (112 osób), sensorów do systemu ciągłego monitorowania glikemii

w czasie rzeczywistym (CGM-RT), transponderów i czujników do CGM-RT (67 osób), ortez i protez (21 osób), wózka inwalidzkiego ręcznego (19 osób) i o napędzie elektrycznym (10 osób), aparatu z maską do leczenia obturacyjnego bezdechu sennego (11 osób), pionizatora (5 osób). Ponadto należy zauważyć, że zwiększyła się o 15,24 % liczba osób korzystających ze wsparcia z tutejszego Centrum w porównaniu do roku 2023.

Lp.	Nazwa wniosku o dofinansowanie ze środków PFRON	Liczba złożonych wniosków w PCPR Kartuzy w roku:		
		2024	2023	2022
1	zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	813	704	619
2	uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	677	597	476
3	Likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych indywidulanych osób niepełnosprawnych	153	122	111
4	zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osoby niepełnosprawnej	23	24	30
5	sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	9	8	7
6	zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej	4	2	1
RAZEM:		1 679	1 457	1 244

W roku 2024 instytucje samorządowe (GOPS, GOKSiR, Gmina) zorganizowały przedsięwzięcia w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób z niepełnosprawnościami. Podpisano 6 umów na realizację tego zadania na kwotę dofinansowania 47 000,00 zł.

W roku 2024 – 100% środków PFRON zostało przeznaczonych na rehabilitację społeczną, co wynikało z ogromnych potrzeb w tym zakresie. Na działania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych przeznaczono ze środków PFRON kwotę 115 380,00 zł w tym: 79 353,00 zł na sfinansowanie rozpoczęcia kosztów działalności gospodarczej (dla 4 osób) i 36 027,00 zł na zwrot kosztów wyposażenia nowych stanowisk pracy dla osoby z niepełnosprawnością (1 osoba), co stanowi 1,86% środków.

Pomoc osobom niepełnosprawnym to nie tylko pomoc materialna. Mając na uwadze mnogość problemów związanych z niepełnosprawnością w roku sprawozdawczym prowadzono doradztwo

dla osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia. Skalę udzielonej pomocy przedstawia tabela nr 26.

Tabela 26. Liczba udzielonych porad i informacji w 2024 roku

Lp.	Podmiot zgłaszający się po informacje	Liczba osób
1	Osoby niepełnosprawne	2 302
2	Otoczenie osoby niepełnosprawnej	411
3	Organizacje pozarządowe i instytucje	39
4	Pracodawcy	22
Razem		2 774

Oprócz doradztwa w roku 2024 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach zorganizowało spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów przy współpracy z Urzędem Skarbowym, Powiatowym Urzędem Pracy w Kartuzach, Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach. Zakres tematyczny spotkań przedstawia tabela nr 27.

Tabela 27. Zakres tematyczny spotkań informacyjno-edukacyjno-wychowawczych w roku 2024

Lp.	Zakres tematyczny	Miejsce	Termin realizacji
1	Punkt konsultacyjny z pracownikiem Urzędu Skarbowego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów pt. „Jak prawidłowo rozliczyć PIT za 2023 r.” w zakresie rozliczeń podatkowych dotyczących ulgi rehabilitacyjnej.	PCPR Kartuzy	03.04.2024 r. 10.04.2024 r. 17.04.2024 r. 24.04.2024 r.
2	Udział w Powiatowych Targach Pracy – Kartuzy 2024 wraz z pracownikami Oddziału Pomorskiego PFRON.	KCK Kartuzy	18.04.2024 r.
3	Spotkanie informacyjne nt. budowania świadomości społecznej o prawie do dostępności i postępowaniu skargowym na jej brak dla organizacji pozarządowych wspierających osoby z niepełnosprawnościami.	ŚDS Kobysewo	21.05.2024 r.
4	Spotkanie informacyjne pn. „Dzień Osób z Niepełnosprawnością w Inspektoracie ZUS w Kartuzach”	ZUS Kartuzy	18.09.2024 r.
5	Spotkanie informacyjne dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.	CWS Kartuzy	09.10.2024 r.
6	Spotkanie informacyjne dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.	GBP Stężycza	10.10.2024 r.
7	Spotkanie informacyjne dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.	CK Żukowo	17.10.2024 r.
8	Spotkanie informacyjne dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.	GOK Sierakowice	24.10.2024 r.
9	Spotkanie informacyjne dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.	GOKSiR Chmielno	13.11.2024 r.

REALIZACJA PROGRAMU PFRON „AKTYWNY SAMORZĄD” W 2024 ROKU

Na podstawie umowy z PFRON w roku 2024 realizowano program pilotażowy pn. „Aktywny samorząd” zaadresowany do osób niepełnosprawnych o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz do dzieci niepełnosprawnych, którego celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Wśród najważniejszych zadań należy wymienić pomoc w zakupie protez kończyn górnych i dolnych na III lub IV poziomie jakości, pomoc na zakup sprzętu elektronicznego wraz z oprogramowaniem, pomoc w zakupie skuterów lub wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, naprawa wózków elektrycznych, pomoc w zdobyciu prawa jazdy kat. B, C itp. W ramach programu wsparcie otrzymały również osoby niepełnosprawne uczące się w szkołach wyższych oraz policealnych w zakresie dofinansowania czesnego oraz dodatku do kosztów kształcenia. W roku 2024 wsparcie otrzymało łącznie 207 osób niepełnosprawnych o łącznej wartości 1 151 791,35 zł. Na samo dofinansowanie do kosztów nauki wydano łącznie 562 203,00 zł dla 124 osób niepełnosprawnych. Corocznie obserwujemy wzrost zainteresowania ze strony osób niepełnosprawnych ofertą w tym programie. Program ten corocznie ewaluuje a jego działania odpowiadają występującym potrzebom w tym zakresie.

Działanie to jest realizowane przez system PFRON – SOW umożliwiającą złożenie wniosku bez wychodzenia z domu. Taka forma komunikacji projektowej z PCPR pozwoliła na realizację zadania na zadowalająco wysokim poziomie.

Załącz konto w Systemie SOW
Dowiedz się, z jakiego wsparcia możesz skorzystać
sow.pfron.org.pl

ZŁÓŻ WNIOSEK ON-LINE

Dowiedz się więcej:
portal-sow.pfron.org.pl **0 800 889 777**
(połączenie bezpłatne)

Fundusze Europejskie
Polska Cyfrowa

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

SOW

Unia Europejska
Europejski Fundusz Regionalny

REALIZACJA PROGRAMU PFRON „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ !” – MIESZKANIE DLA ABSLOWENTA I DOSTĘPNE MIESZKANIE

W roku 2024 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach na podstawie umów zawartych przez PFRON i Zarząd Powiatu Kartuskiego było realizatorem innowacyjnego programu w ramach którego celem był wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie im samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności, jak również zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych. Program ten był adresowany do osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z tytułu naruszenia narządu ruchu, uniemożliwiającej poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego a w przypadku programu „Mieszkanie dla Absolwenta” również dla osoby z uszkodzeniem narządu słuchu.

W roku 2024 w ramach programu „Mieszkanie dla Absolwenta” wsparcie otrzymała 1 osoba niepełnosprawna spełniająca warunki udziału w programie w łącznej wysokości 24.625,00 zł. Pomoc obejmowała dofinansowanie kosztów wynajmu mieszkania przez okres 23 miesięcy.

Program „Dostępne mieszkanie” w ramach wsparcia obejmował dofinansowanie różnicy finansowej pomiędzy sprzedażą mieszkania lub domu z barierami architektonicznymi a kosztami zakupu mieszkania wolnego od barier architektonicznych. Maksymalna wartość dofinansowania zadania ulokowana była w przedziale od 40 905,00 zł do 52 425,00 zł. Mimo szeroko prowadzonej akcji informacyjnej o warunkach programu, nie znalazła się osoba niepełnosprawna spełniająca warunki udziału w programie zainteresowana pomocą w tym zakresie. Zbyt niska wartość pomocy ze środków PFRON na realizację tego zadania w powiecie kartuskim skutkowałą brakiem zainteresowania tą formą wsparcia.

FINANSOWANIE I NADZÓR NAD DZIAŁALNOŚCIĄ WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Na terenie powiatu kartuskiego w roku 2024 funkcjonowały cztery warsztaty terapii zajęciowej dla 113 osób z niepełnosprawnościami. Organami prowadzącymi dla dwóch placówek są samorządy gminne w Somoninie i w Chmielnie, dla placówki w Stężycy - Fundacja Słoneczne Wzgórze w Stężycy a dla placówki w Pępowie – Fundacja Perspektywa z Zawór.

Ponadto powiat kartuski w ramach podpisanego porozumienia z powiatami wejherowskim i gdańskim ponosi koszty terapii zajęciowej 6 mieszkańców powiatu kartuskiego będących uczestnikami WTZ w Bojanie (powiat wejherowski) i w Łapinie Dolnym (powiat gdański). Na podstawie porozumienia podpisanego z powiatem wejherowskim jedna osoba (z gm. Linia) jest uczestnikiem WTZ w Chmielnie. Powyższe dane obrazuje tabela nr 28.

Tabela 28. Liczba osób niepełnosprawnych z powiatu kartuskiego korzystających ze wsparcia warsztatów terapii zajęciowej w 2024 roku

Lp.	Nazwa placówki	Ilość uczestników
1	Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie	33 osoby
2	Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie	30 osób
3	Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy	25 osób
4	Warsztat Terapii Zajęciowej w Pępowie	25 osób
5	Warsztat Terapii Zajęciowej w Bojanie (powiat wejherowski)	5 osób
6	Warsztat Terapii Zajęciowej w Łapinie Dolnym (powiat gdański)	1 osoba
Razem		119 osób

Uczestnikami WTZ są osoby niepełnosprawne ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Przyczynami niepełnosprawności są:

- upośledzenie umysłowe,
- choroby psychiczne,
- epilepsja,
- schorzenia neurologiczne i ruchowe.

W roku 2024 placówki WTZ opuściło łącznie 5 uczestników i przyjęto 8 nowych uczestników, powyższe dane obrazuje tabela nr 29. Różnica wynika ze zwiększenia ilości uczestników w WTZ w Somoninie o 3 nowe osoby niepełnosprawne.

Tabela 29. Liczba uczestników WTZ na terenie powiatu kartuskiego według stopnia i rodzaju niepełnosprawności w 2024 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób	Rodzaj niepełnosprawności						Liczba osób:	
			U	P	E	N	R	Inne	Opuszczających WTZ	Przyjętych do WTZ
1	Stopień znaczny	77	33	24	6	21	15	16	3	7
2	Stopień umiarkowany	36	17	19	2	3	1	6	2	1
Razem		113	x	x	x	x	x	x	5	8

Uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej są głównie ludzie młodzi, którzy opuścili system edukacji i wymagają aktywizacji społecznej i zawodowej. Najliczniejszą grupę stanowią osoby do 34 roku życia – 60,18 % wszystkich uczestników. Kolejną grupą są osoby w wieku od 35 do 45 lat – 22,12 %, od 46 do 65 lat – 17,70 %. Kobiety stanowią 46,01% uczestników. Powyższe obrazuje tabela nr 30.

Tabela 30. Liczba uczestników WTZ z terenu powiatu kartuskiego według płci i wieku w 2024 roku

Lp.	Przedział wiekowy (lat)	Liczba	Płeć	
			M	K
1	18-21	4	3	1
2	22-25	18	9	9
3	26-29	25	13	12
4	30-34	21	13	8
5	35-40	16	5	11
6	41-45	9	8	1
7	46-50	9	7	2
8	51+	11	3	8
Razem		113	61	52

Warsztaty Terapii Zajęciowej zapewniają wsparcie dla osób niepełnosprawnych z terenu całego powiatu. Udział mieszkańców z poszczególnych gmin przedstawia tabela nr 31.

Tabela 31. Liczba uczestników WTZ według miejsca zamieszkania z uwzględnieniem podmiotu zapewniającego transport w 2024 roku

Lp.	Gminy	Liczba osób	Transport			
			WTZ	Gmina	Rodzina	Publiczny
1	Chmielno	8	6	-	2	-
2	Kartuzy	30	29	-	1	-
3	Przodkowo	5	5	-	-	-
4	Sierakowice	17	17	-	-	-
5	Somonino	14	10	-	4	-
6	Stężycza	11	11	-	-	-
7	Sulęczyno	2	2	-	-	-
8	Żukowo	25	25	-	-	-
9	Gm. Linia	1	1	-	-	-
Razem:		113	106	0	7	0

Z uwagi na rozmieszczenie placówek WTZ na terenie powiatu oraz z uwagi na sieć transportu publicznego z nieadekwatną liczbą połączeń dla 106 uczestników WTZ zapewnia

transport własnymi lub gminnymi środkami transportu. Jedynie 7 osobom transport do placówek zapewnia rodzina, żadna osoba nie dojeżdża transportem publicznym. Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych koszty działalności WTZ są finansowe ze środków PFRON w 90% oraz ze środków powiatu kartuskiego w wysokości 10%. Ponadto organy prowadzące warsztaty wspierają ich działalność w ramach środków własnych, co przedstawia tabela nr 32.

Tabela 32. Struktura kosztów działalności WTZ w powiecie kartuskim w 2024 roku

Lp.	Placówki	Organ prowadzący	Koszty działalności ogółem	Środki PFRON	Środki powiatu	Środki własne
1	Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie	Gmina Somonino	1 182.332,91 zł	1 015.499,61 zł	112.833,30 zł	54.000,00 zł
2	Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie	Gmina Chmielno	1 167.200,00 zł	1 010.880,00 zł	112.320,00 zł	44.000,00 zł
3	Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy	Fundacja Słoneczne Wzgórze w Stężycy	936.000,00 zł	842.400,00 zł	93.600,00 zł	0,00 zł
4	Warsztat Terapii Zajęciowej w Pępowie	Fundacja Perspektywa w Zaworach	936.000,00 zł	842.400,00 zł	93.600,00 zł	0,00 zł
Razem			4 221.532,91 zł	3 711.179,61 zł	412.353,30 zł	98.000,00 zł

Średni miesięczny koszt utrzymania uczestnika w WTZ w roku 2024 wyniósł 3.113,22 zł. Celem warsztatów terapii zajęciowej było podniesienie poziomu funkcjonowania osób niepełnosprawnych w sferze społecznej i zawodowej poprzez uczestnictwo w terapii zajęciowej.

Placówki podlegają corocznie kontrolom ze strony PCPR Kartuzy oraz kontrolom ZUS, Sanepidu oraz w przypadku jednostek w Somoninie i w Chmielnie również samorządu gminnego w zakresie prawidłowości działalności. W 2024 r. przeprowadzono kontrolę WTZ w Somoninie, w Stężycy, w Chmielnie oraz w Pępowie. Ponadto Starostwo Powiatowe w Kartuzach w dniach od 16.10.2024 r. do 14.11.2024 r. przeprowadziło kontrole w czterech warsztatach terapii zajęciowej, które otrzymały środki finansowe z budżetu Powiatu Kartuskiego w roku 2023. Kontrole przeprowadzono w związku z Uchwałą nr XXII/72/2024 Zarządu Powiatu Kartuskiego z dnia 19 września 2024 r. w sprawie udzielenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Somoninie, Chmielnie, Stężycy i Pępowie otrzymujących dofinansowanie z budżetu Powiatu Kartuskiego w 2023 r. W zakresie kontroli, tj. prawidłowości wydatkowania środków publicznych otrzymanych z budżetu Powiatu Kartuskiego w 2023 r. nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ogólnej ocenie na podstawie przeprowadzonych kontroli oraz złożonych dokumentów sprawozdawczych pozytywnie oceniono wszystkie WTZ funkcjonujące na terenie powiatu kartuskiego.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ W KOBYSEWIE ORAZ W STĘŻYCY

Do zadań z zakresu pomocy społecznej należy również zapewnienie i prowadzenie usług o określonym standardzie w ośrodkach wsparcia, domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych, starych. Na terenie powiatu kartuskiego funkcjonują dwa publiczne domy pomocy społecznej tj. dom w Kobysewie z filią w Sulęczynie dla 80 mieszkańców z zaburzeniami psychicznymi oraz dom w Stężycy dla 30 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dla którego organem prowadzącym jest gmina Stężycza. W ramach porozumienia zawartego pomiędzy powiatem i gminą Stężycza Starosta kieruje mieszkańców do ww. placówki. Stan mieszkańców na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosił 108 osób. Zakres pomocy instytucjonalnej przedstawia tabela nr 33.

Tabela 33. Ilość osób przebywających i oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej w roku 2024

Lp.	Nazwa placówki	Liczba umieszczonych	Łącznie korzystających	Liczba oczekujących osób z terenu powiatu
1	Dom Pomocy Społecznej Kobysewo	6	84	4
2	Dom Pomocy Społecznej Stężycza	1	31	7

Tabela 34. Liczba mieszkańców w domach pomocy społecznej wg trybu umieszczania - stan na dzień 31.12.2024 r.

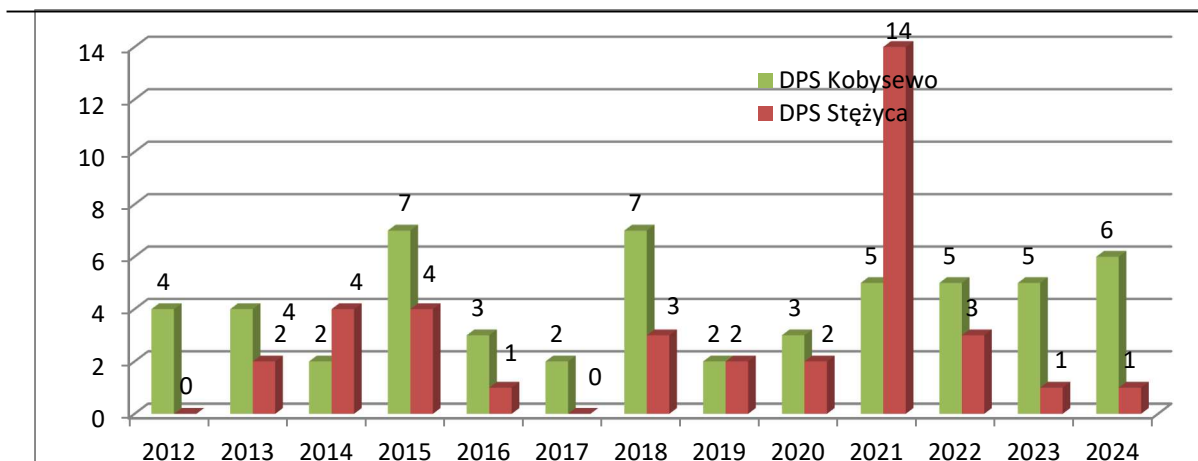
Lp.	Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców	Umieszczone na nowych zasadach	Umieszczone na starych zasadach
1	Dom Pomocy Społecznej Kobysewo	78	53	25
2	Dom Pomocy Społecznej Stężycza	30	20	10
	RAZEM	108	73	35

Większość mieszkańców to osoby z całkowicie lub częściowo ograniczoną sprawnością fizyczną, uzależnione od pomocy osób drugih w zakresie zaspakajania podstawowych potrzeb.

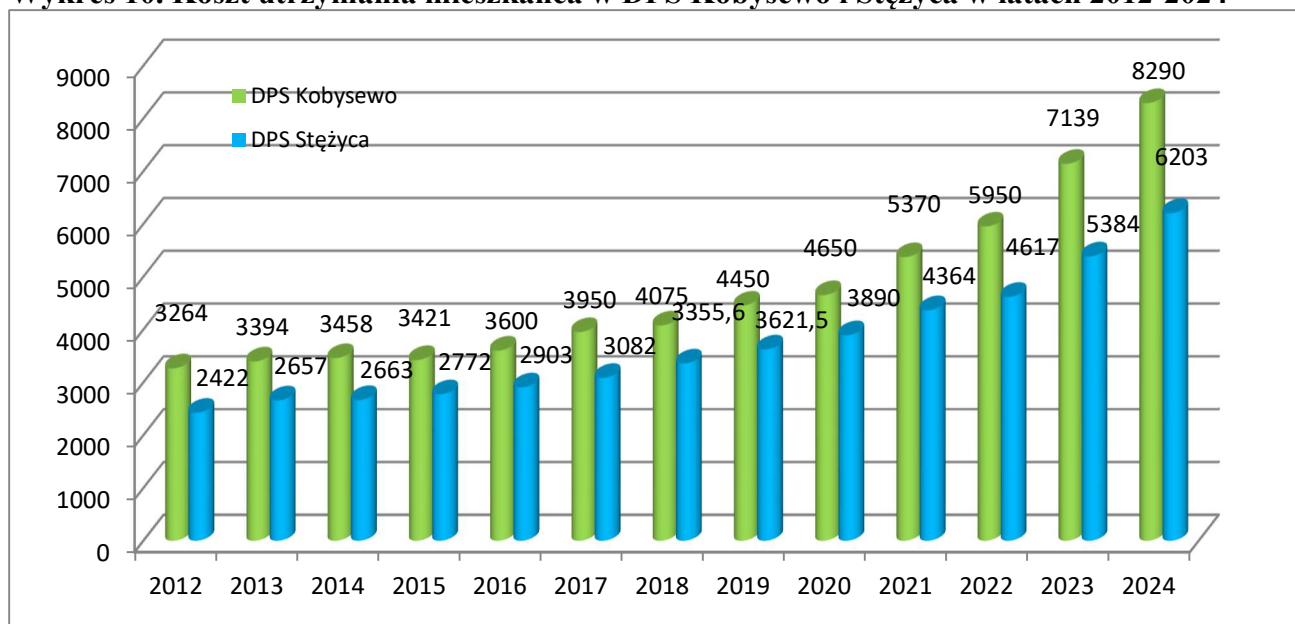
Obecnie w Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie przebywa 40 osób całkowicie

ubezważnionych posiadających opiekuna prawnego oraz 2 osoby częściowo ubezważnione posiadające kuratora, 30 osób znajduje się z nakazu Sądu. Dla 18 ubezważnionych osób opiekunami prawnymi są osoby z rodziny, dla 17 pracownicy DPS, dla 7 osób ubezważnionych opiekunem prawnym jest osoba obca. Większość opiekunów prawnych regularnie odwiedza swoich podopiecznych, zabiera ich do swoich domów.

Wykres 9. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie powiatu w latach 2012-2024

Wykres 10. Koszt utrzymania mieszkańca w DPS Kobysewo i Stężycy w latach 2012-2024

Dom Pomocy Społecznej w Kobysewie podnosi systematycznie standard opieki. W tym celu przeprowadzono wiele remontów oraz inwestycji, co obrazuje tabela nr 35.

Tabela 35. Zakres remontów i inwestycji w DPS w Kobysewie w 2024 r.

Remonty	114 373,68 zł
w tym:	
Remont dachu	21 060,00 zł
Remont kotłowni olejowej w Sulęczynie	22 414,11 zł
Naprawa posadzki	15 940,80 zł
Remont pomieszczeń	17 564,04 zł
Przeгляд kotłowni - instalacji gazowej	6 734,40 zł
Naprawa wyposażenia RTV,AGD oraz gospodarczego	6 941,62 zł
Naprawa i konserwacja samochodów	1 541,68 zł
Serwis agregatów	5 867,10 zł
Serwis instalacji kamer przemysłowych	6 804,00 zł
Naprawa i konserwacja kserokopiarek	2 195,55 zł
Konserwacja systemu alarmowego	2 033,68 zł
Konserwacja systemu p.poż.	5 276,70 zł

Zadaniem domów pomocy społecznej jest zapewnienie ich mieszkańcom warunków do lepszego i godnego życia, intymności, niezależności oraz umożliwienie rozwoju osobistego przez świadczenie usług zgodnie z obowiązującym standardem. Domy prowadzą usługi: socjalne (mieszkanie, wyżywienie, ubranie, środki czystości), rehabilitacyjne, medyczne, terapeutyczne (terapia zajęciowa), kulturalne i rekreacyjne oraz religijne. Usługi medyczne dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie świadczą lekarze i pielęgniarki ZOZ. W placówkach działają zespoły terapeutyczno-opiekuńcze, których celem jest opracowanie i wdrażanie planów indywidualnego wsparcia. Specyfika domów i potrzeby mieszkańców wymagają zatrudnienia odpowiedniej kadry. W Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie w 2024 r. zatrudniano 59 osób w wymiarze 57,00 etatu. W roku sprawozdawczym placówki były kontrolowane przez wiele podmiotów i instytucji. Zakres przeprowadzonych kontroli przedstawia tabela nr 36.

Tabela 36. Kontrole przeprowadzone w 2024 roku

Kontrole w DPS w Kobysewie w 2024 roku			
Lp.	Jednostka kontrolująca	Przedmiot kontroli	Termin przeprowadzenia kontroli
1	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kartuzach	Kontrola przepisów przeciwpożarowych.	19.03-25.03.2024 r.
2	Starosta Kartuski	Kontrola wewnętrzna w ramach kontroli zarządczej.	18.06-20.06.2024 r.
3	Sąd Rejonowy w Kartuzach	Legalność pobytu, sytuacja prawna podopiecznych.	02.07.2024 r.
4	Starosta Kartuski	Kontrola dokumentacji stałego dyżuru.	17.12.2024 r.
5	Sąd Rejonowy w Kartuzach	Legalność pobytu, sytuacja prawna podopiecznych.	17.12.2024 r.

W Domu Pomocy Społecznej w Stężycy przebywało 19 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych posiadających opiekuna prawnego oraz 1 osoba częściowo ubezwłasnowolniona posiadająca kuratora, 8 osób znajduje się na podstawie postanowienia Sądu. Dla 9 osób ubezwłasnowolnionych opiekunami prawnymi są osoby z rodziny, dla 1 osoby pracownik DPS, dla 8 osób ubezwłasnowolnionych opiekunem prawnym jest osoba obca. Większość opiekunów prawnych regularnie odwiedza swoich podopiecznych, 6 z nich zabiera ich do swoich domów na przepustki.

Kontrole w DPS Stężycza w 2024 roku			
Lp.	Jednostka kontrolująca	Przedmiot kontroli	Termin przeprowadzenia kontroli
1	ZUS O/Gdańsk	1.Prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpiecz. społ. i ub. zdrow. 2.Ustalenie uprawnień do świadczeń z ub. społ. i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu. 3.Prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe. 4. Wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpiecz. społecznych. 5.Prawidłowość i rzetelność danych przekazanych do ZUS we wniosku o świadczenie postojowe na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieg. przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. 6.Prawidłowość i rzetelność danych przekazanych do ZUS we wniosku o zwolnienie z obowiązku opłacania składek złożonego na	9 - 14.08.2024r

		podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.	
2	PIP O/Starogard Gdański	Wybrane zagadnienia prawa pracy i bhp, wybrane zagadnienia dot. umów zlecenie.	8 - 31.10.2024 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach ściśle współpracując z gminami kierującymi swoich mieszkańców z powiatu i spoza powiatu prowadzi procedury umieszczenia osób w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie powiatu kartuskiego. W 2024 r. wydano 7 decyzji administracyjnych dotyczących umieszczenia w domu pomocy społecznej.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY W KOBYSEWIE

Środowiskowy Dom Samopomocy jako jednostka organizacyjna Powiatu Kartuskiego funkcjonuje od 3 czerwca 2019 r., obejmuje swoim zasięgiem Powiat Kartuski i przeznaczony jest obecnie dla 33 uczestników.

Wszystkie pomieszczenia budynku - sale terapeutyczne, łazienki, toalety, korytarze, szatnie przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych, poruszających się na wózku lub przy pomocy innych sprzętów umożliwiających poruszanie się, nie ma progów. Pomieszczenia są klimatyzowane, jest winda, dom wyposażony jest w wózki inwalidzkie, balkoniki i kule łokciowe, otoczenie ładnie zagospodarowane, ławki zewnętrzne, możliwość korzystania z siłowni zewnętrznej. Przy wejściu do budynku są 2 pełnowymiarowe miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych i podjazd. Dom działa od poniedziałku do środy w godz. 7.30 - 15.30, w czwartek 7.30 - 16.00, w piątek 7.30 - 15.00 za wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. Zajęcia z uczestnikami prowadzone są co najmniej 6 godzin dziennie. Dom jest ośrodkiem wsparcia dziennego typu A, B, C, D dla pełnoletnich osób i dzieli się na następujące typy:

- 1) typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- 2) typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- 3) typ C – dla osób wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych,
- 4) typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Placówka wsparcia dziennego realizuje następujące formy zajęć:

- 1) trening umiejętności praktycznych,
- 2) trening dbałości o wygląd zewnętrzny,
- 3) trening kulinarny,

- 4) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- 5) rehabilitacja ruchowa, zajęcia sportowe i rekreacyjne,
- 6) zajęcia indywidualne i grupowe,
- 7) trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym korzystanie z komputera, programów radiowych i telewizyjnych,
- 8) udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych jako element zapobiegania izolacji oraz wykluczeniu społecznemu poprzez integrację uczestników z ich środowiskiem lokalnym.

Ważnym elementem działalności Placówki jest wsparcie psychologiczne, współpraca z rodziną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach, gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, przychodniami, szpitalami, Sądem Rodzinnym w Kartuzach, kościołami, szkołami i organizacjami pozarządowymi. W roku 2024 z oferty placówki skorzystało łącznie 43 osoby niepełnosprawne z 4 gmin Powiatu Kartuskiego (Chmielno, Kartuzy, Przdokowo, Żukowo). Zgodnie z wydanymi decyzjami liczba miejsc statutowych tj. 33 jest w pełni wykorzystana. W listopadzie i grudniu 2024 r. liczba uczestników uległa zwiększeniu do 36 osób za zgodą Wydziału Polityki Społecznej w Gdańsku. Ponadto miejsca nieobecnych uczestników, którzy ze względu na stan zdrowia lub z innych przyczyn nie uczęszczali na zajęcia, zostały wykorzystane przez osoby z listy rezerwowej.

Uczestnicy mają umożliwiony transport samochodami należącymi do placówki, są dowożeni na zajęcia i odwożeni po zajęciach do swojego miejsca zamieszkania samochodami przez pracowników.

Koszty funkcjonowania placówki w 2024 r. zamknęły się kwotą 1 545 656,60 zł, w tym 1 113 870,52 zł z dotacji celowej wojewody pomorskiego, 391 786,08 zł ze środków budżetu Powiatu Kartuskiego oraz 30 000,00 zł z budżetu gminy Żukowo i 10 000,00 zł z budżetu gminy Kartuzy.

V. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach w 2024 roku

Prowadzenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach jest zadaniem zleconym przez administrację rządową. Zespół funkcjonuje od stycznia 2001 roku. W skład Zespołu wchodzi: przewodniczący, sekretarz, 16 lekarzy, 3 psychologów, 8 pedagogów, 6 pracowników socjalnych i 9 doradców zawodowych. Niektórzy specjaliści posiadają uprawnienia do orzekania w więcej niż jednej specjalności.

Do istotnych zmian w strukturze Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach, doszło gdy w dniu 1 marca 2024 r. powołano sekretarza Zespołu - Panią Dominikę Nowicką oraz w dniu 6 maja 2024 r. roku powołano Pana Pawła Kowalewskiego na Przewodniczącego Zespołu.

W dniu 24 lipca 2024 r. wprowadzono nowe przepisy do ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, które nałożyły na Zespół dodatkowe zadanie w postaci wydawania zaświadczeń potwierdzających datę złożenia wniosku oraz określania ważności dotychczasowych orzeczeń osób niepełnosprawnych składających kolejne wnioski o wydanie orzeczenia. Nowe regulacje prawne zostały wprowadzone w wyniku utraty ważności orzeczeń przedłużonych w czasie trwającej epidemii SARS-CoV-2.

Zgodnie z przedstawionymi wytycznymi, zespół ma obowiązek wydać zaświadczenie niezwłocznie po otrzymaniu kompletnego wniosku. Zaświadczenie potwierdza złożenie przez wnioskodawcę wniosku o wydanie orzeczenia oraz określa termin ważności dotychczasowego orzeczenia. Przewodniczący Zespołu wydaje zaświadczenie po złożeniu wniosku przez osobę zainteresowaną pod warunkiem, że w chwili złożenia legitymowała się ważnym dotychczasowym orzeczeniem. W przypadku orzeczeń wydłużonych do 30 września 2024 r., zaświadczenie wydaje się na okres do 30 marca 2025 r. Termin ten stosuje się także w przypadku, w którym termin ważności orzeczenia upłynął w okresie pandemii i osoba złożyła wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia, a następnie zawiesiła postępowanie. Zaświadczenie wydaje się zarówno w przypadku odwieszenia postępowania jak i jeśli nie podjęto tego działania. Ze względu na opóźnienia z wprowadzania formularza zaświadczenia w programie EKSMOON pracownicy Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach od początku sierpnia 2024 r. wydawali zaświadczenia zgodnie z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego na formularzu stworzonym w programie Word. W związku z obowiązującym przepisem nowej ustawy który stanowi, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie

ustawy zmieniającej (przed 03.08.2024 r.), które dotyczą postępowań o ustalenie niepełnosprawności albo stopnia niepełnosprawności, stosuje się przepisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą. W związku z tym pracownicy Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kartuzach zauważyli zwiększone zainteresowanie przedmiotowymi zaświadczeniami. Od początku sierpnia do końca grudnia 2024 r. Zespół wydał około 700 sztuk zaświadczeń przedłużających.

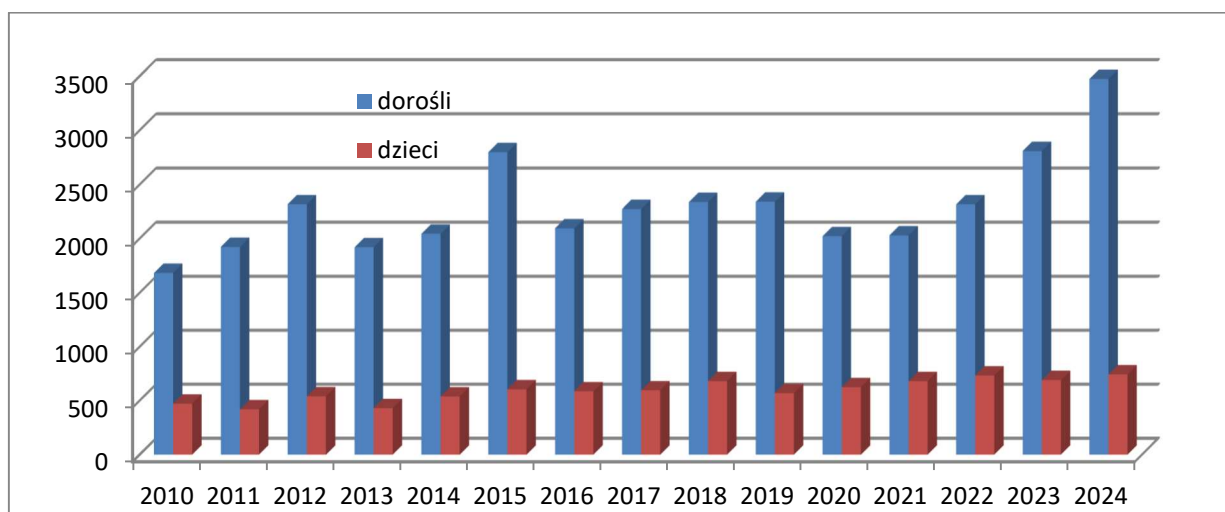
Zmiany kadrowe, wyzwania organizacyjne i wprowadzenie nowych regulacji prawnych pokazują, jak ważne jest ciągle dostosowywanie się do zmieniających się okoliczności oraz potrzeb społecznych. Dzięki tym działaniom, zespół stara się nie tylko utrzymać, ale także podnieść standardy obsługi osób niepełnosprawnych, zapewniając im wsparcie i ułatwienia, na które zasługują. Powyższe dane przedstawia tabela nr 37.

Tabela 37. Liczba wydanych orzeczeń i legitymacji oraz kart parkingowych w 2024 roku

Orzeczenia				Legitymacje			Karty Parkingowe		
Dorośli	Dzieci	Łącznie	Odwołania	Dorośli	Dzieci	Łącznie	Osoby niepełnosprawne	Instytucje	Łącznie
3 474	743	4 217	285	1 274	209	1 483	1 248	13	1 261

W roku sprawozdawczym wystąpił znaczny wzrost wydanych orzeczeń dla dorosłych jak również dla dzieci w stosunku do roku ubiegłego. Na przestrzeni ostatnich dwóch lat wzrost wydanych orzeczeń wzrósł o 38%. Powyższy wzrost obrazuje wykres 11. Od lipca 2014 r. wydawane są karty parkingowe osobom niepełnosprawnym i placówkom a od listopada 2017 r. wydawane są nowe legitymacje dla osób niepełnosprawnych.

Wykres 11. Ilość wydanych orzeczeń w latach 2010 - 2024

Zdecydowana większość osób ubiegała się o wydanie orzeczenia w celu uzyskania zasiłków pielęgnacyjnych oraz uzyskania środowiskowego wsparcia. Na kolejnym miejscu wnioskowali o uzyskanie bądź utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia, uzyskania karty parkingowej. Wydane orzeczenia ze względu na cel przedstawia tabela nr 38.

Tabela 38. Powód ubiegania się o ustalenie stopnia niepełnosprawności w 2024 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wydanych wniosków
OSOBY DOROSŁE POWYŻEJ 16 roku życia		
1	Zasiłek pielęgnacyjny	386
2	Odpowiednie zatrudnienie	760
3	Pomoc społeczna, środowiskowe wsparcie	550
4	Sprzęt ortopedyczny	367
5	Karta parkingowa	705
6	WTZ	64
7	Inne (w tym świadczenie pielęgnacyjne)	411
DZIECI do 16 roku życia		
8	Zasiłek pielęgnacyjny	621
9	Świadczenie pielęgnacyjne	76
10	Inne	79

VI. Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych i programów

W kwietniu 2021 r. Rada Powiatu Kartuskiego przyjęła uchwałą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie kartuskim na lata 2021-2027. To nowy dokument, opracowany w szerokim zespole merytorycznym i uwzględniający wszelkie najważniejsze cele i zadania stojące przed powiatem do realizacji w zakresie polityki społecznej. Przeprowadzona diagnoza pozwoliła nie tylko poznać, z jakimi problemami boryka się społeczeństwo Powiatu Kartuskiego, ale także określić, które z nich są najbardziej istotne i wymagają najszybszej interwencji ze strony instytucji publicznych. Strategia ma również na celu rozpoznanie potencjału, jakim dysponuje Powiat Kartuski – tym potencjałem są zarówno instytucje publiczne działające na polu polityki społecznej jak i pozornie tylko niezwiązane z polityką społeczną zjawiska – rozwój sektora prywatnego, a także aktywność obywatelska wyrażająca się w dużej ilości organizacji pozarządowych.

Dzięki poznaniu występujących problemów oraz możliwego do wykorzystania potencjału można

było wskazać w przygotowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych cele do realizacji, które w danym momencie są najważniejsze i realne do osiągnięcia.

Tabela 39. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie kartuskim na lata 2021-2027

Cele	Podjęte działania
Systematyczne wspieranie rodziny i rozwój systemu pieczy zastępczej.	<p>Prowadzenie zajęć „Szkoła dla Rodziców” dwie edycje dla 73 uczestników.</p> <p>Prowadzenie zajęć „Szkoła dla Rodziców – jak rozmawiać z nastolatkiem”- jedna edycja dla 15 uczestników.</p> <p>Ustawiczne wspieranie i bogata oferta szkoleń i superwizji dla funkcjonujących rodzin zastępczych i RDD – 8 szkoleń tematycznych dla łącznie 332 uczestników.</p> <p>Wzmocnienie wsparcia dla rodzin zastępczych w postaci psychiatrii dziecięcego.</p> <p>Szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą – dla 9 rodzin i dwóch osób – dwie edycje.</p> <p>Szkolenia i Superwizja koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>Promocja w różnych formach medialnych rodzicielstwa zastępczego, akcje plakatowe oraz publikacje w internecie, festyn integracyjny i Dni otwarte Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej przygotowujących się do usamodzielnienia - Klub Młodzieżowy TORNADO, informator, spotkania informacyjne, opieka pracownika socjalnego, kursy prawa jazdy kat. B w ramach projektu „Zintegrowany system wsparcia usług społecznych Powiatu Kartuskiego – POKOLENIA”.</p> <p>Organizacja wypoczynku dla 48 dzieci z RZZ i RDD w celu umożliwienia rodzinom czasowego niesprawowania opieki (przez okres 30 dni).</p>
Polityka senioralna odpowiedzią na potrzeby i wyzwania seniorów.	<p>W ramach realizacji projektu „Zintegrowany system wsparcia usług społecznych Powiatu Kartuskiego – POKOLENIA” w 2024 roku realizowane były działania w powiecie w zakresie kontynuowania działalności grup samopomocowych, klubów seniora i zajęć Uniwersytetu III wieku.</p> <p>Prowadzono wiele akcji profilaktycznych i zdrowotnych.</p>
Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami.	<p>Systematyczne zwiększanie wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie realizacji zadań powiatu i wielu celowych programów PFRON, zwiększających dostęp do edukacji, kształcenia, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, likwidujących bariery transportowe, komunikacyjne i architektoniczne. Zwiększenie działań w zakresie rehabilitacji i dostępu do środków ortopedycznych i pomocniczych. Realizacja programu pilotażowego PFRON „Aktywny samorząd” w celu niwelowania barier transportowych, komunikacyjnych i edukacyjnych dla 207 osób niepełnosprawnych. Realizowano program PFRON S A M – Mieszkanie dla Absolwenta i Dostępne Mieszkanie – wsparcie otrzymała 1 osoba niepełnosprawna.</p>
Obserwacja i reagowanie na zagrożenia i nowe zjawiska społeczne.	<p>Wdrożenie do realizacji programów profilaktycznych „Lekcja Enter”, Fred Goes Net” dedykowanych osobom wymagającym wsparcia. Kontynuowanie działalności punktu ds. uzależnień od środków psychoaktywnych, punktu ds. uzależnień behawioralnych oraz punktu wsparcia dla osób pokrzywdzonych przestępstwem przy współpracy z organizacją pozarządową oraz samorządami 8 gmin powiatu kartuskiego.</p> <p>Kontynuacja oferty CIK o program psychologiczno-terapeutyczny, warsztaty „Szkoły dla rodziców” oraz schronienie dla ofiar przemocy przy CIK.</p> <p>Zorganizowanie spotkania warsztatowo-dyskusyjnego dot. interdyscyplinarnych oddziaływań w obszarze przeciwdziałania</p>

	przemocy domowej.
Stały rozwój wszelkich form aktywizacji zawodowej dla różnych grup społecznych.	Koordynowanie edukacji zawodowej odpowiadającej potrzebom lokalnego rynku pracy, szczególnie w zakresie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz wspieranie aktywności osób niepełnosprawnych przy uruchamianiu własnej działalności gospodarczej poprzez działania PUP w Kartuzach. Zorganizowanie 6 spotkań informacyjnych w gminach powiatu kartuskiego w zakresie możliwości wsparcia w rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz orzekania o niepełnosprawności.

W roku 2021 dokonano ewaluacji wszystkich programów strategicznych realizowanych do roku 2020 i opracowano wspólnie z przedstawicielami samorządów gminnych, ośrodków pomocy społecznej, WTZ, organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, nowe dokumenty strategiczne na lata 2021-2027.

Tabela 40. Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kartuskim na lata 2021-2023

Cele	Podjęte działania
Rozwój i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej.	<p>1. Promowano ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dystrybucję ulotek informacyjnych, plakatów, kalendarzy oraz materiałów na FB i na stronie internetowej PCPR Kartuzy, wśród parafii, do gmin i innych podmiotów, - wywiady prasowe i radiowe promujące rodziny zastępcze oraz w zakresie poszukiwania kandydatów na rodziny zastępcze, - organizacja festynu integracyjnego oraz Dnia otwartego Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, - organizacja spotkania mikołajowo-świętecznego dla dzieci z rodzin zastępczych, - dystrybucja kalendarzy dla rodzin zastępczych i partnerów PCPR promujących ideę rodzicielstwa zastępczego, - wywieszenie banneru promocyjnego na ogrodzeniu PCPR. <p>2. Wspierano rodziny zastępcze poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - superwizje oraz szkolenia tematyczne, - psychoterapię indywidualną dla wychowanków pieczy, - pomoc finansową, rzeczową oraz przekazano dary w postaci żywności, - wsparcie mieszkaniowe poprzez mieszkanie chronione (od grudnia 2023 r. – treningowe) i dofinansowanie do wynajmu lokalu, - opiekę koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, - paczki świąteczne dla dzieci z rodzin zastępczych oraz POW, - bezpłatna opieka prawna, - umożliwienie rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka – organizacja 30-dniowego wypoczynku dla 48 dzieci.
Doskonalenie istniejącego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej.	<p>Liczba wychowanków w pieczy instytucjonalnej utrzymuje się na poziomie 56 dzieci.</p> <p>Zorganizowano szereg szkoleń dla kadry pomocy społecznej oraz szkolenia z zakresu realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla rodzin zastępczych, koordynatorów pieczy zastępczej oraz wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>Wsparcie dzieci z POW w postaci udziału w zajęciach Klubu młodzieżowego TORNADO.</p>
Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia.	<p>Prowadzono klub młodzieżowy TORNADO dla 25 wychowanków pieczy zastępczej. Realizowano program dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej „Z nadzieją w przyszłość”.</p> <p>Procesem usamodzielnienia zostało objętych 11 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.</p> <p>Kontynuowano realizację działań wspierających dla usamodzielnianej młodzieży w ramach części projektu Powiatu Kartuskiego „Zintegrowany system wsparcia usług społecznych Powiatu Kartuskiego – POKOLENIA”.</p>

Tabela 41. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kartuskim na lata 2021-2027

Cele	Podjęte działania
Stworzenie szerokiej oferty pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc.	Prowadzenie Centrum Interwencji Kryzysowej – przeprowadzenie remontu pomieszczeń i wymiana mebli. Koszt realizacji zadania to 64 929,68 zł. Realizowano program „Można inaczej” oraz program psychologiczno-edukacyjny. Realizowano program psychologiczno-terapeutyczny. Bezpłatna pomoc prawna. Prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Utrzymanie schronienia dla osób w kryzysie przy CIK na 6 miejsc. Podpisanie porozumienia z Caritas Archidiecezji Gdańskiej w zakresie udostępnienia miejsc dla mieszkańców powiatu kartuskiego w Domu Samotnej Matki - z pomoc skorzystało łącznie 4 kobiety oraz 5 dzieci.
Podniesienie jakości i skuteczności świadczonej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	Prowadzono mediacje w sprawach rodzinnych i karnych. Kontynuowanie wsparcia w zakresie prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz punktu konsultacyjnego w zakresie uzależnień behawioralnych. Dodatkowo przy CIK funkcjonują punkty dot. poradnictwa specjalistycznego dla ofiar przemocy (Stowarzyszenie Integracja na Plus ze Skarszew).
Utworzenie ponadresortowego systemu informacji o skali problemu, możliwościach pomocy, rodzajach działania.	Opracowanie informatora „Gdzie szukać pomocy” i jego dystrybucja. Prowadzono stronę internetową PCPR Kartuzy, która zawiera wszelkie aktualne informacje o prowadzonej działalności oraz o możliwościach wsparcia.
Prowadzenie edukacji społecznej i promowanie pozytywnych postaw w stosunkach międzyludzkich.	Przygotowano i opublikowano w lokalnych mediach propozycję działań w zakresie depresji i jak sobie radzić z obecnym stanem po epidemii, jak również w zakresie zjawiska prób samobójczych.

W okresie sprawozdawczym realizowano założenia i cele powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kartuskim na lata 2021-2027.

Tabela 42. Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie kartuskim na lata 2021-2027

Cele	Podjęte działania
Prowadzenie nowoczesnego systemu informacji o możliwościach rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	Zorganizowanie spotkań informacyjnych dla niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach porady grupowej wspólnie z PUP w Kartuzach. Zorganizowanie 6 spotkań informacyjnych w gminach powiatu kartuskiego w zakresie możliwości wsparcia w rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz orzekania o niepełnosprawności. Kontynuowanie działania punktu konsultacyjnego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów z Urzędem Skarbowym w zakresie rozliczeń podatkowych za 2023 rok (w formie stacjonarnej) – cztery takie dyżury w siedzibie PCPR. Udział w Powiatowych targach Pracy. Współorganizacja spotkania informacyjnego w ZUS Kartuzy – w ramach Dnia otwartego ZUS. Funkcjonowanie w strukturach PUP w Kartuzach Centrum Poradnictwa Zawodowego w bezpośrednim sąsiedztwie PCPR. Aktualizacja mapy pomocy osobom niepełnosprawnym zamieszczonej w formie interaktywnej na stronie internetowej PCPR Kartuzy.

<p>Zwiększenie aktywnego udziału osób z niepełnosprawnościami w edukacji, kulturze, sporcie, turystyce i rekreacji.</p>	<p>W roku 2024 dofinansowano ze środków PFRON organizację 6 przedsięwzięć w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych realizowanych przez samorządy gminne. W 2024 r. w ramach programu „Aktywny samorząd” – moduł II dofinansowanie koszty nauki na poziomie szkół policealnych i szkół wyższych dla 124 osób niepełnosprawnych. W ramach działań przewidzianych w module I wsparcie otrzymało 83 osoby niepełnosprawne. W ramach programu PFRON S A M - Mieszkanie dla Absolwenta – wsparcie otrzymała 1 osoba niepełnosprawna.</p>
<p>Ustawiczne podnoszenie jakości usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami.</p>	<p>Wspieranie projektów dot. rehabilitacji osób niepełnosprawnych ze środków budżetu powiatu w ramach konkursów grantowych. W roku 2024 - wsparcie przyznano 11 organizacjom pozarządowym na łączną kwotę 30 000,00 zł.</p>
<p>Stworzenie systemu wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Kontynuacja działalności Centrum Poradnictwa Zawodowego w bezpośrednim sąsiedztwie PCPR w Kartuzach. Promocja projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych w zakresie ich aktywizacji społecznej i zawodowej realizowanych przez Powiat Kartuski. Udział w Powiatowych Targach Pracy.</p>
<p>Udoskonalenie systemu działań opiekuńczych, asystenckich i terapeutycznych wspierających osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny.</p>	<p>W roku 2024 funkcjonował powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie. Placówka jest przeznaczona dla 33 osób niepełnosprawnych (od czerwca 2023 r.). W roku 2024 w zajęciach uczestniczyło 33 osoby niepełnosprawne, w tym 3 osoby ze spektrum autyzmu i 30 osób z niepełnosprawnością sprzężoną.</p>
<p>Podejmowanie zintegrowanych działań w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych utrudniających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społeczności lokalnej.</p>	<p>Zawarto umowy z 9 podmiotami na dofinansowanie ze środków PFRON zakupu 7 pojazdów 9-osobowych oraz 1 autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych. Dodatkowo WTZ w Somoninie oraz w Pępowie otrzymały pomoc na poprawę warunków i wyposażenie. Wartość pomocy z PFRON – 1.468.854,07 zł. Dodatkowo podpisano umowy z PFRON na realizację programu Samodzielność-Aktywność Mobilność !!! Dostępne mieszkanie oraz Mieszkanie dla Absolwenta – w roku 2024 r. złożono 1 wniosek o wsparcie osoby niepełnosprawnej. Po zakończeniu w 2023 r. rozbudowy PCPR o łącznik pomiędzy budynkami na posesji PCPR budowa klatki schodowej wraz z windą oraz z adaptacją pomieszczeń nad salami szkoleniowymi na potrzeby Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej - wyposażono pomieszczenia w niezbędne meble i sprzęt biurowy. W dniu 27 marca 2024 r. oficjalnie otwarto nową przestrzeń w PCPR Kartuzy. Koszt wyposażenia pomieszczeń w meble i w niezbędny sprzęt biurowy do pracy to 78 082,73 zł.</p>

W okresie sprawozdawczym realizowano projekty i programy na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych, pomocy dziecku i rodzinie stanowiące integralną część strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie. Podjęte działania przyczyniły się do pozyskania dodatkowych środków pozabudżetowych. Zakres otrzymanej pomocy obrazuje tabela nr 43.

Tabela 43. Środki pomocowe pozyskane w roku 2024

Lp.	Wyszczególnienie	Cel	Podmiot udzielający dotację	Kwota dotacji
1	Pilotażowy Program PFRON „Aktywny samorząd”.	Realizacja wszystkich obszarów programu AKTYWNY SAMORZĄD – wsparcie osób niepełnosprawnych w działaniach edukacyjnych (na poziomie wyższym oraz w zakresie likwidacji barier) – 207 osób	PFRON Gdańsk	1 163 415,56 zł
2	PFRON Program wyrównywania różnic między regionami III - obszar D i F.	1) Obszar D likwidacja barier transportowych – dofinansowanie na zakup 7 pojazdów 9-osobowych oraz 1 autobusu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych 2) Obszar F - remont, modernizacja i wyposażenie WTZ.	PFRON Gdańsk	1 505 575,41 zł
3	PFRON – Samodzielność – Aktywność – Mobilność ! Dostępne mieszkanie	Dofinansowanie do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo.	PFRON Gdańsk	124 676,56 zł
4	PFRON – Samodzielność – Aktywność – Mobilność ! Mieszkanie dla Absolwenta	Dofinansowanie do wynajęcia mieszkania dla osoby niepełnosprawnej absolwenta – rozpoczynającego aktywność zawodową.	PFRON Gdańsk	160 298,40 zł
5	Program korekcyjno-edukacyjny „Można Inaczej”.	Edukacja sprawców przemocy.	PUW Gdańsk	25 000,00 zł
6	Program psychologiczno-terapeutyczny.	Edukacja osób, które ukończyły program dla sprawców przemocy w latach poprzednich.	PUW Gdańsk	13 200,00 zł
7	Dodatki motywacyjne	Dofinansowanie dodatków motywacyjnych dla kadry jednostek pomocy społecznej, pieczy zastępczej oraz dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domu dziecka	PUW Gdańsk	404 136,83 zł
RAZEM				3 396 302,76 zł

VIII. Doradztwo Metodyczne i Szkolenia Kadry Pomocy Społecznej w 2024 roku

W okresie sprawozdawczym zorganizowano 10 szkoleń tematycznych, warsztatów i konferencji dla łącznej liczby 464 uczestników. Szkolenia odpowiadają zgłaszanym potrzebom w tym zakresie. Zakres przeprowadzonych szkoleń oraz ich tematykę przedstawia tabela nr 44.

Tabela 44. Zakres przeprowadzonych szkoleń dla kadry pomocy społecznej i podmiotów współpracujących w roku 2024

Lp.	Temat szkolenia	Termin	Adresaci szkolenia	Prowadzący	Liczba osób
1	Powiatowa procedura interwencyjnego zabezpieczenia dziecka ochrony w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia w związku z przemocą domową – warsztaty.	13.06.2024 r.	Pracownicy socjalny z GOPS, przewodniczący ZI, kierownicy GOPS, kuratorzy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawiciele Policji.	Kadra PCPR, CIK, Prokurator Rejonowy.	28
2	Rodzina w klatce przemocy domowej – skuteczne zaangażowanie służb.	17.10.2024 r.	Członkowie ZI i GDP asystenci rodzinni, pracownicy socjalni funkcjonariusze Policji, kuratorzy, przedstawiciele służby zdrowia, oświaty, koordynatorzy RPZ.	Danuta Morawska – pedagog, tren Szkoły dla rodziców, Marek Kopczyński – Prokurator Rejonowy, Asp. Daniel Zegzuła – KWP Gdańsk, Bogna Nyczówna-Perucka – psycholożka.	104
3	Rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży.	25.10.2024 r.	Rodziny zastępcze oraz prowadzący RDD.	Agnieszka Szczygieł psychoterapeutka seksuolożka	31
4	„Neuroróżnorodność. Opieka nad dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi, metody wychowawcze, diagnoza i terapia”.	8.11.2024 r.	Rodziny zastępcze oraz prowadzący RDD.	Anna Dziemian psycholog psychoterapeutka	25
5	Konferencja - „Presja-Depresja. O zaburzeniach nastroju i kondycji psychicznej młodych ludzi”.	25.11.2024 r.	Rodziny zastępcze, koordynatorzy, pracownicy PCPR, pedagodzy, psychologowie powiatu kartuskiego.	Dr Maciej Dębski Marta Dziedzic-psycholog, psychoterapeuta Danuta Sowińska-prezes Fundacji Diversity PL Dr Anita Sumiła - psychiatra, psychoterapeuta	200
6	Jak dogadać się z nastolatkiem.	2.12.2024 r.	Rodziny zastępcze oraz prowadzący RDD,	Dorota Zyskowska Psycholog psychoterapeutka	25
7	Superwizja koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	Styczeń-grudzień 2024 r.	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	Katarzyna Janasiewicz-Nowak-psychoterapeuta	13
8	Superwizja dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.	Styczeń-grudzień 2024 r.	Rodziny zastępcze	Tomasz Kwiatkowi - psychoterapeuta	10
9	Superwizja dla rodzin zastępczych spokrewnionych.	Styczeń-grudzień 2024 r.	Rodziny zastępcze	Danuta Morawska - pedagog	12
10	Grupa edukacyjno-terapeutyczna dla	Styczeń-grudzień 2024 r.	Rodziny zastępcze	Marcin Matysiak-psychoterapeuta	16

	zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.				
Razem					464

Zorganizowano:

- systematycznie organizowano spotkania informacyjne dla Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych (4 spotkania - raz na kwartał 2024 r.).
- spotkanie z rodzinami zastępczymi zawodowymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka z władzami powiatu oraz kadra PCPR Kartuzy w celu omówienia obecnej sytuacji w rodzinach w zakresie zmieniających się przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- W dniu 11 marca 2024 r. wizytę studyjną dla kadry kierowniczej GOPS z powiatu kartuskiego w Centrum Usług Społecznych w Czersku.
- W dniu 10 maja 2024 r. zorganizowano coroczne spotkanie robocze z sędziami III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kartuzach w celu omówienia bieżącej sytuacji w pieczy zastępczej.
- W dniu 31 maja 2024 r. - Dzień Otwarty PCPR Kartuzy wraz z festynem dla dzieci z pieczy zastępczej w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego.
- W dniu 20 czerwca 2024 r. spotkanie szkoleniowe Dyrektorów PCPR-ów z woj. pomorskiego, MOPR w Słupsku i w Gdańsku, MOPS w Gdyni oraz Sopocie z udziałem Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Gdańsku oraz Dyrektorem i pracownikami oddziału pomorskiego PFRON w Gdańsku - w zakresie omówienia sposobu funkcjonowania pieczy instytucjonalnej i omówienia potrzeb w zakresie miejsc interwencyjnych, jak również w zakresie realizacji w powiatach zadań ustawowych dot. rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i realizacji programów celowych PFRON na rzecz mieszkańców.
- W dniu 23 września 2024 r. wizytę roboczą kadry kierowniczej PCPR z udziałem etatowego członka Zarządu Powiatu Kartuskiego w siedzibie Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego A'Paulo w Chełmnie oraz w PCPR i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
- Dwa spotkania robocze z kadrą kierowniczą GOPS z powiatu kartuskiego w celu omówienia zasad współpracy w realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej będących w kompetencji gminy i powiatu.
- zorganizowano powiatowe obchody Dnia Pracownika Socjalnego dla jednostek pomocy społecznej powiatu kartuskiego z udziałem władz Powiatu Kartuskiego w siedzibie ŚDS w Kobysewie.

W ramach podpisanego porozumienia z PFRON Powiat Kartuski w dalszym ciągu realizował całościowe wdrożenie elektronicznego systemu obsługi osób niepełnosprawnych aplikujących o środki PFRON - SOW.

Konferencja – „PRESJA : DEPRESJA - o zaburzeniach nastroju i kondycji psychicznej młodych ludzi” – Kartuskie Centrum Kultury w Kartuzach.

W dniu 25 listopada 2024 roku odbyła się konferencja zorganizowana i sfinansowana przez Powiat Kartuski pt. „Presja : Depresja – o zaburzeniach nastroju i kondycji psychicznej młodych ludzi”. Konferencje otworzył Starosta Kartuski Bogdan Łapa, a punktem wyjścia do rozmów i namysłu był reportaż pt. „Moje problemy nie są błahe”. Po reportażu jego twórcy i bohaterowie – Natalia Jackiewicz, Daniela Walkowska i Oskar Stabno z niezwykłą odwagą i otwartością pokazali głos młodego pokolenia, który chce być słyszany. Opowiadali o trudnościach, ale przede wszystkim o byciu niewidzianym i niesłyszonym przez dorosłych. Ich wystąpienie było niezwykłym świadectwem i przesłaniem o tym, czego oczekują od dorosłych. Że wystarczy być, słyszeć, towarzyszyć.... . Danuta Sowińska, producenta reportażu, w swoim późniejszym wystąpieniu omówiła kluczowe czynniki wpływające na zdrowie psychiczne młodych ludzi oraz tak ważny temat, jak prewencja suicydalna. Dr Maciej Dębski przedstawił najnowsze polskie badania dotyczące dobrostanu młodzieży, przyczyn kryzysów oraz wnioski do pracy. Marta Orańska-Szałomska „zaprosiła” nas do swojego gabinetu, w którym pracuje z młodzieżą, ukazując fragment swojej pracy klinicznej z nastolatkami. Intensywny dzień podsumowała dr Anita Sumiła zastanawiając się, kto właściwie dziś jest pacjentem? Młody człowieka prezentujący objawy czy jego rodzice nietworzący sprzyjającego środowiska opiekuńczo-wychowawczego?

O wartości przedstawionych wykładów i prelekcji, a także o kompetencjach zaproszonych wykładawców świadczyła frekwencja – w konferencji uczestniczyło 200 osób.

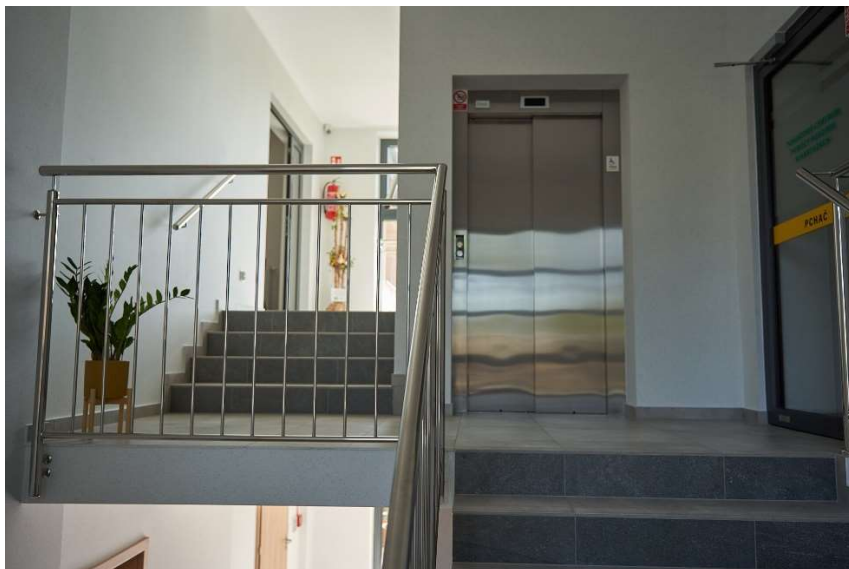
Konferencja została sfinansowana ze środków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach oraz Starostwa Powiatowego w Kartuzach. Organizatorami byli: PCPR Kartuzy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kartuzach, którym partnerował Uniwersytet WSB Merito w Gdańsku. Honorowy patronat objął Starosta Kartuski. Miejsce i obsługę techniczną udostępniło nieodpłatnie Kartuskie Centrum Kultury w Kartuzach. Dostępne były stoiska partnerów – Gdańskiego Wydawnictwa Psychologicznego, Fundacji Dbam o Mój Zasięg, Diversity.pl, Ośrodka Psychoterapii Zmiana w Kartuzach.

WYPOSAŻENIE POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W KARTUZACH W MEBLE I SPRZĘT BIUROWY

W grudniu 2023 r. na terenie PCPR zakończono prace budowlane mające na celu wybudowanie łącznika pomiędzy budynkami na posesji PCPR wraz z nową klatką schodową, windą dla osób z niepełnosprawnością oraz adaptację pomieszczeń w dobudowanej części i pomieszczeń na I piętrze (nad salami szkoleniowymi). Od stycznia 2024 roku trwały intensywne prace związane z aranżacją nowo pozyskanych pomieszczeń biurowych w celu wyposażenie w meble i sprzęt biurowy. Po przeprowadzeniu postępowania ofertowego podpisano umowę z wykonawcą i zrealizowano zadanie w terminie. W dniu 27 marca 2024 r. uroczystie otwarto nowe pomieszczenia PCPR i oddano do użytku. Realizacja zadania pozwoliła na zwiększenie dostępności do pomieszczeń dla osób z niepełnosprawnościami na parterze i na piętrze oraz na pełne wykorzystanie nowych pomieszczeń w celu realizacji zadań ustawowych jakimi jest m.in. obsługa osób z niepełnosprawnością ruchową zarówno w PCPR jak również innych działów i Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej. Całość zadania pozwoliła na znaczną poprawę dostępności pomieszczeń PCPR dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz poprawiła standard i komfort pracy. Realizacja zadania skutkowała wyodrębnieniem dodatkowej powierzchni użytkowej - ponad 315 m².

Wartość realizacji zadania:

72.082,73 zł – środki Powiatu Kartuskiego

Kontrole wewnętrzne:

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono następujące kontrole wewnętrzne:

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Somoninie (2 kontrole),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Chmielnie (2 kontrole),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Stężycy (2 kontrole),
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Pępowie (2 kontrole),
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Kartuzach (4 kontrole),
- rodziny zastępcze zawodowe (8 rodzin),
- rodziny zastępcze niezawodowe (3 rodziny),
- w Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie
- w Domu Pomocy Społecznej w Stężycy.

Kontrole zewnętrzne:

1. 15-17.04.2024 r. - Starosta Kartuski – kontrola wewnętrzna w ramach systemu kontroli zarządczej – plan finansowy, terminowość, wydatki budżetowe od 1.4.2023 r. do 31.3.2024 r. oraz przegląd dokumentacji kontroli zarządczej – bez uwag.
2. 20.12.2024 r. – Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności – kontrola zgodności wydanych orzeczeń z zebranymi dokumentami oraz przepisami dot. orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności – w trakcie procesu kontrolnego.

Grzegorz Mikiciuk

Dyrektor PCPR w Kartuzach

/podpisano elektronicznie/

WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE KARTUSKIM NA ROK 2025

Potrzeby z zakresu pomocy społecznej obejmują zadania powiatu z tego zakresu i w naszej ocenie wydają się niezbędne do realizacji. Za najważniejsze na rok 2025 uznano:

1. Podniesienie standardu realizacji zadań powiatu w zakresie oferty dla mieszkańców powiatu kartuskiego wymagających wsparcia w zakresie schronienia dla osób będących kryzysie oraz dla osób wymagających umieszczenia w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – zlecenie realizacji zadania publicznego – kontynuacja zadania.
2. Prowadzenie i rozwój infrastruktury Środowiskowego Domu Samopomocy w Kobysewie – powiatowej placówki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, autyzmem i niepełnosprawnością sprzężoną.
3. Kontynuację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy „Można inaczej” i innych programów celowych, w tym programu psychologiczno-terapeutycznego dla ofiar przemocy oraz innych działań wspierających.
4. Kontynuacja działania punktu konsultacyjnego dla osób z uzależnieniami behawioralnymi.
5. Kontynuacja działania punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, przy współdziałaniu finansowym wszystkich gmin powiatu kartuskiego.
6. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób wymagających całodobowej opieki.
7. Dalsze upowszechnienie mechanizmów aktywnej integracji osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym poprzez działania zmierzające do ich aktywizacji społeczno-zawodowej w ramach projektów unijnych oraz w ramach programu „Z nadzieją w przyszłość”. W celu stałego podwyższania efektywności pomocy usamodzielnianym wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych zasadne jest dalsze kontynuowanie działalności Klubu

Młodzieżowego „TORNADO” przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach.

8. Z uwagi na brak odpowiedniej liczby kandydatów na rodziny zastępcze, zasadne jest dalsze prowadzenie wszelkich działań promocyjnych w tym zakresie w celu pozyskanie nowych rodzin zastępczych. Z uwagi na wzrastającą liczbę dzieci, gdzie konieczne jest zabezpieczenie ich w pieczy zastępczej w dalszym ciągu brakuje miejsc w rodzinach zastępczych (brak napływu nowych rodzin) oraz brak miejsc dla dzieci powyżej 10 roku życia w pieczy instytucjonalnej.
9. Kontynuacja, nadzór nad realizacją budowy dwóch nowych Domów dla Dzieci, wybudowanie ich, wyposażenie i rozważenie możliwości zlecenia realizacji zadania publicznego w postaci prowadzenia nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych (dla 14 dzieci każda) przez organizację pozarządową.
10. Dążenie do zwiększenia powierzchni lokalowej a zarazem poprawy warunków lokalowych dla działalności Centrum Interwencji Kryzysowej w związku z ilością zadań realizowanych przez specjalistów, a w związku z planowanymi zmianami legislacyjnymi w zakresie interwencji kryzysowej, gdzie zadaniem powiatu będzie wprowadzenie całodobowej działalności. Dlatego też należy skupić się nad zapewnieniem odpowiednich warunków lokalowych i niezbędnego wyposażenia Ośrodka umożliwiającego świadczenie oddziaływań interwencyjnych dających bezpieczeństwo dla osób będących w kryzysie i poufność.
11. W zakresie bazy lokalowej oraz infrastrukturalnym:
 - poprawa warunków lokalowych dla Centrum Interwencji Kryzysowej w związku z koniecznością zabezpieczenia odpowiedniej ilości pomieszczeń na realizację zadań. Zasadne jest pozyskanie nowego miejsca na realizację zadania.
12. W zakresie wsparcia kadrowego PCPR Kartuzy:
 - w związku z wzrostem spraw typowo administracyjnych w zakresie pieczy rodzinnej istnieje potrzeba zwiększenia zatrudnienia w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej o 1 etat do prowadzenia obsługi administracyjnej,
 - w związku z planowaną zmianą realizacji zadań w zakresie interwencji kryzysowej istnieje potrzeba zwiększenia zatrudnienia w Centrum Interwencji Kryzysowej o 1 etat – stanowisko organizacyjne.
13. Stały monitoring i zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych wdrożonego systemu obsługi osób niepełnosprawnych aplikujących o środki PFRON – SOW w zakresie wszystkich zadań realizowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

14. W zakresie doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej planuje się organizację szeregu szkoleń i konferencji tematycznych obejmujących takie zagadnienia jak przemoc, uzależnienia, depresja, samobójstwa, zaburzenia więzi, deinstytucjonalizacji usług społecznych, wymiana „dobrych praktyk”, model CUS dla pomocy społecznej. Dokonujące się zmiany dotyczące roli pomocy społecznej oraz rozwiązywania problemów wymagają systematycznego kształcenia i doskonalenia kadr pomocy społecznej. W związku z tym planuje się stałe inwestowanie w rozwój pracowników PCPR i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych oraz podmiotów zewnętrznych.

Jestem przekonany, że podejmowane przez kadrę Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach działania i wdrażane rozwiązania pozwolą na ewaluację wizerunku pomocy społecznej tworząc obraz profesjonalnej instytucji działającej w oparciu o współpracę, zaangażowanie w przedsięwzięcia na rzecz opieki nad dziećmi w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej), przygotowaniem młodzieży z pieczy zastępczej do procesu usamodzielnienia oraz poprawy sytuacji mieszkańców powiatu kartuskiego zagrożonych wykluczeniem i izolacją społeczną.

Grzegorz Mikiciuk

**Dyrektor PCPR w Kartuzach
wraz z zespołem**

/podpisano elektronicznie/